

Ala xa masenyi Annabi Esayi

βε

Masenyi nde yi Kitaabui xa

fe ra

Annabi Esayi xa kitaabui findixi masenyi bele-bele nan na dunija birin βε. Alatala a xilixi ne, a xa Yudaya mangε Osiyasi, Yotami, Axasi, nun Xesekiya mali a sago kolonde. Mangε ndee nu birama kuyee foxo ra, ndee nu e yetε taxuma mangε booree ra naxee senβε gbo e βε. Na birin kui Annabi Esayi naxa a masen e βε, a Alatala gbansan nan noma mixi malide. Kuye tan findixi wuri senbetare nan na. Dunija mangε fan findixiibunadama gbansan nan na, naxee mu noma sese ra Ala xa maragiri ya ra. Alatala nan findixi dunija mangε seniyeñxi ra.

Isirayila bonsoε fu nun firinyi nu fatanxi mangeya firin nan na. Naxan nu na koola mabiri, a xili Isirayila. Naxan nu na yirefanyi mabiri, a xili Yudaya. Annabi Esayi xa kitaabui a masenma e firin birin Ala matandixi ki naxε, e fa xanin konyiya kui pamane ma na xa fe ra. Beenun na xa raba Yudaya, Alatala naxa yi masenyi fi a xa namijonme ma alako a xa pama xa ratanga na birin ma, konon pama mu tin e tuli matide Ala ra. Mangε nde alo Xesekiya naxa kata birade Ala foxo ra, konon booree tan mu tin na ra fefe ma.

Na kui Ala xa paxankate naxa bira e birin foxo ra, e fa xanin konyiya kui Babilon boxi

ma. Namijɔnmɛ xa kawandi findixi marasi nan na won birin bɛ. Mixi naxan tondima a tuli matide Alatala ra, a xa fe fama nɛ xun nakanade. Kɔnɔ Annabi Esayi xa masenyi luma nɛ alɔ boore namijɔnmɛ xa masenyi. E birin a falama a ibunadama xa yunubie a niyama nɛ e xa ɲaxankate sɔtɔ, kɔnɔ e man Ala xa hinne masenma naxan a niyama mixie xa tuubi, e gbilen e xa yunubie fɔxɔ ra, Ala fa e rakisi.

Ala xa kisi ɲɔxun. A fɔlɔma dunija nan ma, a fa aligiyama li. Mixi naxee birama Ala waxɔnfe fɔxɔ ra, e hɛeri toma nɛ na ɲɛrɛ kui. Dunijɛigiri xɔrɔxɔ, kɔnɔ naxan luma Ala xa fe kui, a xunnakeli toma nɛ. Annabi Esayi man a masenma, yi dunija na ɲɔn, Ala fama nɛ a xa ɲama rasode a xɔnyi, bɔɲesa nun baraka luma dennaxe. Na kisi fan. Ala xa won mali na sɔtɔde a xa hinne saabui ra. Amina.

Ala xa masenyi Annabi Esayi bɛ

*Isirayila xa sɛrɛxɛ kanaxie a xa yunubie xa fe
ra*

¹ Masenyi naxee goro Amosu xa di Esayi ma, Yudaya nun Darisalamu xa fe ra, Yudaya mangɛɛ Osiyasi, Yotami, Axasi, nun Xesekiya xa waxati.

² Alatala nan masenyi tife,
koore nun bɔxi birin xa e tuli mati a ra.
Alatala naxe,

«N bara die xuru, n e ramɔ,
kɔnɔ e bara muruta n ma.

³ Ninge yati a kanyi kolon,

sofale fan a kolon a kanyi donse sama a be
dennaxe.

Kono Isirayila tan mu sese kolon,
n ma nama mu sese fahaamuxi.»

⁴ Naxankate na yi nama yunubitoe be,
naxan yunubi kote xaninma,
naxan findixi fe naaxi rabae ra,
naxan findixi di murutaxie ra.
E bara me Alatala ra,
e Isirayila xa Seniyentoe mabere,
e e kobe raso a ra.

⁵ Wo na naxankate fenfe munfe ra?
Wo tondixi gbilende Alatala ma munse ma?
Wo bara fura wo xunyi ma, wo tooroxi wo boje
ma.

⁶ Kelife wo sanyi ma han wo xunyi, wo xa fefe
mu lanxi.
Wo xa fie ya mu ixaxi, e mu maxirixi, ture yo mu
saxi e ma.

⁷ Wo xa boxi bara kana, wo xa taae bara gan.
Si gbetee na wo xa daxamui donfe wo ya xori,
e na a birin tongofe e yete be.

⁸ Siyoni taa na a kerenyi ma alo bage di xe tagi,
alo leele naxan tixi mere ma,
alo taa naxan nabilinxi yaxuie ra.

⁹ Xa Alatala Senbema mu mixi ndee rakisi won
be nu,
won bara lu nu alo Sodoma nun Gomora taae.

¹⁰ Wo wo tuli mati Alatala xa masenyi ra,
wo tan naxee maniyaxi Sodoma kuntigie ra.
Wo xa won Marigi Alatala xa seriye rame,

wo tan naxee luxi alo Gomora jama.

¹¹ Alatala naxe,

«N munse rabama wo xa serexe wuyaxie ra?

N bara luga yexe kontonyi serexee ra,

n bara luga xuruse boregexie ture ra.

Tuurae, yexeee nun si kontonyie wuli mu rafan
n ma.

¹² Nde wo xilixi fafe ra n ma hōromōbanxi tete
kui, tife ra n ya i?

¹³ Wo ba fafe hadiya fufafu ra.

Surayi xiri mu rafan n ma fefe ma.

Wo xa kike neene salie, wo xa malabui loxoee,
wo xa malanyie, nun wo xa salie xungbee,

e sese mu rafanxi n ma.

¹⁴ N wo xa kike neene salie xonxi,

wo xa sali birin bara n boje rapaaxu n ma.

¹⁵ Wo na wo belexee itala sali kui temui naxe,

n na n ya ragalima ne alako n naxa fa a to.

Hali wo maxandie bira e boore foxo ra,

n mu e ramema, barima faxetie nan wo ra.

¹⁶ Wo lu fe fiixe kui, wo wo yete raseniyen,

wo ba yunubie rabafe n ya i.

¹⁷ Wo wo matinkan fe fanyi rabade,

wo lu tinxinyi kui,

wo mixi kobie makiiti,

wo kiridie nun kaaje ginnee xun mafala.»

¹⁸ Alatala naxe, «Wo fa, won xa woyen.

Hali wo xa yunubie to bara wo manoxo,

wo noma fiixede fon.

Hali e sa xosi ne alo gare gbeeli,

e noma ne fiixede alo xuruse fiixe fate maxabe.

¹⁹ Xa wo tin wo tuli matide n na,

wo yi boxi daxamui donma ne,

20 kɔnɔ xa wo sa tondi n natinmede,
santidegema nan wo sɔntɔma.»
Alatala xui nan na ki.

21 Yi taa luxi nɛ alɔ ginɛ naxan nu dugutɛgɛxi a
xa mɔri ma
a fa mɛ a ra, a findi langoe ginɛ ra.
A singe a nu tinxin a fanyi ra,
kɔnɔ yakɔsi a bara findi faxati ra?

22 I xa gbeti bara findi se kanaxi ra,
i xa wɛni bara sunbu ye ra.

23 I xa mangɛɛ bara muruta, e findi muɲɛtie ra,
buɲa tinxintare rafan naxee ma.
Na kui e mu kiridie malima,
e mu kiiti fanyi sama kaɲɛ ginɛ xa tɔɔrɛ xa fe
ra.

24 Alatala Sɛnbɛma xui nan ya, na xa fe ra.
Isirayila Marigi Ala Sɛnbɛma naxɛ,
«N ɲaxankatɛ dɔxɔma nɛ n gerefɛe ma,
n na n gbe ɲɔxɔ n yaxuie ma.

25 N gbilenma nɛ n yi sa ra i ma a xɔrɔxɔɛ ra,
n i rasɛniyɛn alɔ gbeti gbi bama ki naxɛ tɛ ra,
alako i xa ba tinxintareya ma.

26 N kiitisa tinxinxie tima nɛ wo xun alɔ singe,
n marasima fanyie luma nɛ wo tagi alɔ tɛmui
dangixi.

Na dangi xanbi, i xili fama nɛ falade
«Taa tinxinxi naxan dugutɛgɛxi.»»

27 Siyoni xun sarama nɛ tinxinyi ra,
tuubi mixie kisima nɛ tinxinyi saabui ra.

28 Kɔnɔ gbaloe goroma nɛ murutelae nun
yunubitɔɛɛ ma,

halaki lu mixie fɔxɔ ra, naxee e kobe soma
Alatala ra.

²⁹ Wo fama nɛ yaagide fɔtɔnyi ra wo nu kuye
batuma dennaxe.

Wo yaagi belebele sɔtɔma nɛ na yiree xa fe ra.

³⁰ Wo fama nɛ lude alɔ wuri bili lisixi,
ye mu na naxan ma.

³¹ Senbema senbe ɲɔnma nɛ,
a tan nun a xa wali birin gan,
a rakisima yo mu lu na.

2

Ala xa xunnakeli nun a xa xɔnɛ

¹ Amosu xa di Annabi Esayi xa masenyi nan ya
Yuda nun Darisalamu xa fe ra.

² Waxati dɔnxɔɛ Alatala xa banxi tixi geya naxan
fari,

na fama nɛ lude geyae birin xun ma.

Si birin e xun tima nɛ na yire itexi ra.

³ Bɔnsɔɛ wuyaxi sigama nɛ naa, e a fala,
«Wo fa, won xa te Alatala xa geya fari,
Yaxuba Marigi Ala xa banxi na dennaxe.

A won xaranma nɛ a xa seriye ra,

alako won xa bira a xa kira fɔxɔ ra.»

Alatala xa seriye minima Siyoni geya ma,

a xa masenyi folɔma Darisalamu taa kui.

⁴ Alatala nan kiiti sama pamanɛɛ tagi,

a findi si wuyaxi tagi ibama ra.

E fama e xa santidegɛmae xabude kerie nan na,

e e xa tanbɛɛ findi wɔrɔtɛɛ ra.

Gere ɲɔnma nɛ sie tagi,

sɔɔriɲa mu matinkanma sɔnɔn.

⁵ Yaxuba bɔnsɔɛ, wo fa,

won xa won ƚere Alatala xa naiyalanyi ma.

⁶ Alatala, i bara i xa ƚama rabolo,
barima e birama naamunye ƚoxo ra,
naxee kelixi sogetede mabiri.

Se matoe bara wuya naxee walima alo Filisi-
takeae.

I xa ƚama nun si Ala kolontaree bara lanyi xiri.

⁷ I xa ƚama bara xεema nun gbeti gbegbe soto,
e xa naafuli mu ƚonma.

E xa bɔxi bara rafe sɔori xa soee nun e ragisee
ra.

⁸ Kuyee toma ne yire birin.

Kankan a xinbi sinma kuyee be, e naxee masolixi
e belexe ra.

⁹ E felenma ne e be, e e magoro e batufe ra.

Na kui, i naxa diƚe e ma feo.

¹⁰ Wo wo noxun fanyee tagi bɔxi ma,
alako wo xa wo makuya Alatala xa xone ra,
naxan fama a xa nore makaabaxi kui.

¹¹ Adamadi xa yete igboya magoroma ne,
mixie xa yete iteya kuntin.

Alatala keren nan a yete itema na loxoε.

¹² Alatala Senbema xa kiiti loxoε fama yete igboe
be.

Naxee bara e yete ite, Ala fama ne e ragorode.

¹³ A Liban sediri bili nun Basan xa wuri bili itexi
birin nagoroma ne.

¹⁴ A geya itexi fan bama ne.

¹⁵ A mixie xa banxi makantaxie kanama ne,
a e xa teteε rabira.

¹⁶ A e xa kunkui xungbee radulama ne.

¹⁷ Alatala fama ne Adamadi xa yete igboya
ragorode,

a mixie xa yete iteya kuntin.
 Alatala keren nan a yete itema na loxoε.
 18 Kuye fe birin kanama ne.

19 Mixie e noxunma ne fonmee tagi geme longori
 ra,
 e yili gema ne boxi kui, e fa e noxun Alatala xa
 xone ma,
 naxan fama a xa noxe makaabaxi kui,
 a na keli boxi raserende temui naxe.

20 Na loxoε, mixie fama ne e xa kuye wolεde bale
 nun tuuke ma,
 e nu naxee yailanxi xεema nun gbeti ra e batufe
 ra.

21 E e noxunma ne yilie nun fonmee kui fanye
 longori ra,
 e xa e makuya Alatala xa xone ra,
 naxan fama a xa noxe makaabaxi kui,
 a na keli boxi raserende temui naxe.

22 Wo ba wo yete taxufe adamadi ra,
 jεngi keren peti na naxan be.
 Tide mundun na a ma?

3

Naxasi birafe Yudaya kui

1 Marigi Alatala Senbema bara nate tongo
 Darisalamu nun Yudaya xun nakanafe ra.
 A xa baloe nun ye ba e yi ra,

2 a xa e xa palamae nun e xa soorie ragoro,
 a xa e xa kiitisee nun namijonmee rasabari,
 a xa e xa sematoe nun e xa forie makuya e boore
 ra,

³ a xa e xa soori mangɛɛ, e xa marasimae, e xa walikɛ fanyie,
nun e xa mixi kɔɔtaxi birin ba e yi ra.

⁴ N fama fonikee nan tide mangɛya ra e xun ma,
dimɛɛ nan fama dɔxɔde e fari.

⁵ Kankan fuma nɛ a boore ma,
fonikee tima nɛ xɛmɔxie kanke,
fuyantee fan bagan mixi binyɛ ma.

⁶ Na kui, mixi nde a falama nɛ a bari boore nde
bɛ,

«Donma fanyi to na i tan yi ra,
i xa findi muxu xa yarerati ra,
i xa mangɛya tongo yi naxasi kui.»

⁷ Kɔnɔ a ngaxakerenyi a yaabima nɛ,
«Seriba mu na n na,
donma nun donse yo mu na n ma banxi kui.
Wo naxa n findi nama xa mangɛ ra.»

⁸ Darisalamu na birafe, Yudaya xun na kanafe,
barima e Alatala matandima e xa wɔyenyi nun e
xa wali ra,
e bara muruta Alatala xa mangɛya ma.

⁹ E xa kaarinyi findi seede naxaxi nan na e xili ma.
E yunubi rabama kenɛ nan ma,
alɔ Sodomaka naxee mu e xa yunubi nɔxun.
Naxankatɛ na e bɛ,
e na gbaloe nan bendunfe e yetɛ ma na ki.

¹⁰ Wo a fala tinxintɔɛ bɛ, a na kira fanyi xɔn ma,
a fama nɛ a xa tinxinyi sare sɔtɔde.

¹¹ Naxankatɛ na mixi naxaxi tan bɛ,
gbaloe fama nɛ a lide a naxaxi ra,

a fama ne a xa tinxintareya sare sotode.

¹² Dimɛe nan na n ma jama jaxankatafe,
ginɛe nan nɔɛ doxoɔi a ma,
mangɛe na a ralɔefe kira jaaxi xɔn ma.

¹³ Kɔnɔ Alatala bara a ikeli kiitisa yire,
a xa kalamui tinxinxi masen, a xa kiiti sa nɔndi
ra.

¹⁴ Alatala na a xa jama kuntigie nun a mangɛe
makiitife yi wɔyɛnyi ra,
«Wo bara n ma jama xun nakana. Wo bara
misikiinee muja.

¹⁵ Won n ma jama halakima munfe ra?
Wo setaree tɔɔɔma munfe ra?»
Marigi Alatala Senbema xui nan na ki.

¹⁶ Alatala naxɛ, «Siyoni ginɛe findixi yetɛ igboe
nan na,
naxee e jɛɛɛma e xunyi rakelixi,
e e jɛɛɛ mɛɛɛɛɛ ra e sankɔnyi xunmasee nu e
xui ramini.

¹⁷ Alatala fama ne suuri raminide e xunyi ma,
a e xunxɛɛ birin ba e ma.»

¹⁸ Na loxoɛ, Alatala e xa xunmase birin bama
ne e yi ra: e xa sankɔnyi xunmase tofanyie, e xa
kɔnmagore, e xa xunmase naxee misaalixi kike
ra,

¹⁹ e xa tulirasoe, e xa belexerasoe, e xa mafe-
lenyie,

²⁰ e xa xun maxirisee, e xa sankɔnyi xunmasee,
e xa beletie, e xa labunde sasee, e xa makantasee,

²¹ e xa belexesole xurundɛe, e xa jɔɛ xu-
rundɛe,

²² e xa xulun dugie, e xa donma kuyee, e xa donma fari igoroe, e xa gbɔnfɔɛe,

²³ e xa dugie, e xa donma bunmagore, e xa xunmaxirie, nun e xa mafelenyie. Alatala na birin bama nɛ e yi ra.

²⁴ Se bɔrɔxi nan findima e xa labundɛ ra.

Luuti nan findima e xa bɛlɛti ra.

E xunyi dɛnbɛxi bima nɛ.

Bɛki nan findima e xa dugi ra.

E fate kiri tofanyi ganma nɛ.

²⁵ Santidɛgɛma e xa mɔrie faxama nɛ,

e xa jalamae faxama gere nan kui.

²⁶ Siyoni jama wa xui minima nɛ sunnunyi kui,

alo kaarɛ giɛ naxan dɔxɔ bɔxi ma, a wa.

4

Naxankatɛ rarɔnyi

¹ Na lɔxɔɛ giɛ solofere a falama nɛ xɛmɛ keren bɛ,

«Muxu xa baloe nun muxu xa maxirisee xa findi muxu xa kote ra,

kɔnɔ i tan xa muxu dɔxɔ, i xili xa lu muxu xun, alako yaagi xa ba muxu ma.»

² Na lɔxɔɛ Alatala xa salonyi tofanyi minima nɛ a xa nɔrɛ kui,

Isirayila bɔxi xa daxamui fanyi xa lu a xa mixie bɛ naxee kisixi.

³ Mixi naxee fama lude Siyoni nun Darisalamu, e findima nɛ sɛniyɛntɔɛe ra naxee xili sɛbɛxi kisi mixie ya ma.

4 Marigi fama nε Siyoni ginεε xa seniyentarepa
 maxade,
 a Darisalamukae raseniyen e xa faxε tife ma kiiti
 tinxinxi saabui ra,
 a fa e sare ragbilen e ma.
 5 Na temui Alatala fama Siyoni geya makotode
 nuxui nun tuuri nan na yanyi ra,
 a tε xungbe ramini e xun ma kœε ra.
 A xa nœε nan luma se birin xun ma,
 6 alo bage xungbe naxan niini mixi makantama
 soge ma,
 a findi yire kantaxi ra tune goro temui.

5

Alatala xa sansi yire

1 N xa bœeti ba n xanuntenyi bε,
 n xanuntenyi naxan bara weni xε sa.
 Weni xε nu na n xanuntenyi yi ra bœxi turaxi ma.
 2 A naxa bœxi buxa, a gemœε matongo, a sansi
 fanyie si a ma.
 A naxa tide itexi ti naa tagi,
 a yili ge weni bogi bunduma dennaxε.
 A jœxœ nu a ma a sansi fama nε weni bogi
 raminide,
 kœnœ a bogi kanaxi nan naminixi.
 3 Darisalamukae nun Yudayakae, wo kiiti n tan
 nun n ma weni xε ma.
 4 Munse man luxi, n mu naxan nabaxi n ma xε
 bε?
 Munfe ra n xaxili to nu tixi bogi fanyi ra, a fa
 bogi kanaxi ramini n bε?
 5 N xa a fala wo bε n naxan nabama n ma xε ra.

N sansanyi talama ne alako xurusee xa a maxin.
N tete bama ne alako a xa maboron.

⁶ N a raboloma ne alako tunbe nun jooge xa bula
sansi fanyi joxo ra.

N nuxuie yamarima, e naxa tune yo rayolon a
ma.

⁷ Na weni xe misaalixi Alatala Senbema xa jama
Isirayila nan na,

a man misaali Yudaya jama fan na.

Alatala nu wama tinxinyi nan xon, kono a faxe
tife nan tun to naa.

A nu wama fe fanyi nan xon, kono a wa xui nan
tun me naa.

⁸ Naxankate na mixie be, naxee banxie tima e
fari idoxo,

naxee xee doxoma e bore ra, han e boxi birin
tongo,

e tan keren gbansan lu naa.

⁹ Alatala Senbema a masen ne n be,
«Na banxi galie fama ne tuxunsande,

mixi mu sabatima na banxi tofanyie kui fa.

¹⁰ Weni xe xungbe, bogi dondoronti raminima
ne.

Sansi xori gbegbe, findima maale dondoronti
nan na.»

¹¹ Naxankate na mixie be naxee kelima subaxe
ma sigafe ra beere fende,

e fa na min han e ya gbeeli koe ra.

¹² E korae, maxasee, nun sarae raberema e xa
xulunye kui,

kono e mu Alatala xa wali tan kolonma, e mu a
belexe foxi toma.

13 Na fahaamutarepa nan a niyama e xa xanin konyiya kui pamanε ma.

E xa palamae faxama ne kaame ra,
e xa mixie tɔɔɔɔma ne ye xɔli ma.

14 Aligiyama naade rabima ne e be,
Siyoni kuntigie nun e xa pama xa so naa,
a nun taa xurutaree nun mixi paaxie.

15 Adama xa fe xun nakanama ne,
yete igboe xa fe goroma ne.

16 Kɔnɔ Alatala Senbema tantuma ne a xa tinxinyi xa fe ra.

Ala Seniyentɔe a yete masenma a xa fe fanyie nan saabui ra.

17 Na temui yexese e de madonma ne na yire kanaxie ma alo e na e xɔnyi ne,
xɔɔɔe fan baloe toma naa.

18 Naxankate na mixie be, naxee yunubie bendunma e yete ma wule ra,
naxee e e yete xirima fe paaxie ra alo kote naxan xirima sofale fari.

19 Na mixie nu fa a fala e de ra,
«Alatala xa a xulun a xa wali raba ra, alako muxu xa a to.
Isirayila Marigi Ala sago seniyenxi xa raba, alako muxu xa a kolon.»

20 Naxankate na mixie be, naxee fe paaxi findima fe fanyi ra,
e fe fanyi findi fe paaxi ra.
E dimi xili naiyalanyi,
e naiyalanyi xili dimi.
Fe xone luxi ne a be alo fe ɔɔxunme,
fe ɔɔxunme lu e be alo fe xone.

21 Naxankate na mixie be, naxee e yete
 mapoxunxi fe kolonyie ra,
 e e yete findi xaxilimae ra.

22 Naxankate na mixie be, naxee xili xungbe
 sotoma beere minfe kui,
 e fisa e boore be siisi fe kui.

23 E nondi fi funmala ma kobiri xa fe ra,
 e nondi ba nondi kanyi yi ra.

24 Na mixie xa fe xun nakanama ne alo sexe
 xaraxi ganma ki naxe.

E luma ne alo sansi naxee sankee boroma, e
 fugee yensen alo xube,
 barima e bara me Alatala Senbema xa seriye ra,
 e Isirayila xa Seniyentoe xa masenyi mabere.

25 Na nan a ra Alatala boje texi a xa nama xili
 ma,

a belexe italaxi, a xa e bonbo.

Geyae bara seren, binbie bara yensen taa kui.

Hali na birin to rabaxi, a xa xone mu nonxi,

a belexe man italaxi e xili ma.

26 Alatala bara tonxuma masen jamane ma,
 a e xili e xa fa kelife yire makuye.

27 Mixi taganxi yo mu na e ya ma,
 mixi yo sanyie mu binyaxi a bun ma,
 mixi yo mu kinsone a xa xi,
 mixi yo xa beleti mu fulunxi a tagi,
 mixi yo xa sankiri luuti mu bolonxi.

28 Na mixie xa xalie jone raxaraxi,
 e xa tanbe woli see birin italaxi a fanyi ra,
 e xa soe toree xoxoxo alo geme,
 e xa soori ragise sanyie xui gbo alo turunnaade.

29 E parandan alo yete naxan sube suxuma,

a a xanin yire makuye.

³⁰ Na loxoe e parandanyi mema ne alo baa mɔrɔnyie,
tɔɔre nan tun toma boxi ma,
naiyalanyi findima dimi nan na,
nuxui ifɔɔroxie lu koore ma.

6

Esayi findife Ala xa xera ra

¹ Mange Osiyasi faxa je naxan na, n naxa n Marigi Ala to a xa kibanyi itexi kui. A xa nɔre nu gbo, a xa donma xungbe nu italaxi a xa hɔrɔmɔlingira kui.

² Malekee nu na a xun ma. Gabutenyi senni nu na kankan be: gabutenyi firin nu e yatagi makotoxi, firin nu e sanyie makotoxi, firin nan nu a niyama e xa jere koore ma.

³ E nu fa a fala e boore be e xui itexi ra,
Alatala Senbema seniyeŋ han!
A xa nɔre dunija birin lima ne!

⁴ E xui nu hɔrɔmɔbanxi naadee raserenma,
banxi fa rafe tuuri ra.

⁵ Na kui n naxa gbelegbele, «Naxankate na n be, barima n findixi adamadi seniyeŋtare nan na, naxan sabatixi jama seniyeŋtare ya ma. N yae na n Marigi Ala Senbema to, n faxama ne!»

⁶ Na temui na maleke keren naxa tungan, a fa n yire, te wole keren na a yi ra a nu bara naxan tongo serexebade kui.

⁷ A naxa a doxo n de ra a fa a fala, «Yi to bara din i de ra, i xa tinxintareya bara ba, i xa yunubi bara xafari.»

⁸ N naxa n Marigi xui με a masen na, «N na n nde xεεma? Nde sigama xεεra ibade muxu be?» N naxa a yaabi, «N tan nan ya. I xa n tan xεε.»

⁹ Awa, a naxa a fala n be,
«Sa a fala yi nama be,
<Wo wo tuli matima n na, kɔnɔ wo mu fahaamui soto?»

Wo fe matoma, kɔnɔ wo mu a kui kolon?»

¹⁰ I xa yi nama xaxili raxɔrɔxɔ,
i xa e tuli dεεε, i xa e ya ragali.

E ya nu nɔma to tide,
e tuli nu nɔma fe mεde,
e xaxili nu nɔma fahaamui sɔtɔde,
e fa tuubi, e kisi.»

¹¹ N naxa a maxɔrin, «N marigi, na buma han temui mundun?» A naxa n yaabi,
«Han e xa taae na γε kanade,
mixie xa jɔn naa, e xa banxi xa bira, e xa xεe xa gan.»

¹² Han Alatala na γε nama xaninde yire makuye,
e xa bɔxi fa rabejin.

¹³ Hali mixi ndee fa kisi naa,
gbaloe man fama ne dinde naa ra.»

«Kɔnɔ wuri bili xungbe na sege,
a sanke seniyenxi luma ne bɔxi bun ma.»

7

Alatala xa masenyi mange Axasi be

¹ Yudaya mange Axasi xa waxati, naxan findixi Yotami xa di nun Osiyasi xa mamadi ra, Arami

mangε Resin nun Isirayila mangε Peka, Remaliyahu xa di, e naxa siga Darisalamu gere,de, kɔnɔ e mu nɔ a ra.

² Dawuda bɔnsɔε mixie to a kolon a Aramikae bara lanyi xiri Efirami bɔnsɔε ra, Mangε Axasi nun a xa pama naxa seren gaaxui kui, alo foye wuri bilie ramaxama ki naxε.

³ Na temui Alatala naxa a masen Annabi Esayi bε, «I tan nun i xa di Seyara Yasubu, wo xa siga mangε Axasi naralande ye ragatade xungbe xanbi ra, kira naxan sigama dugi xama dennaxε.

⁴ A fala a bε, «I naxa kɔntɔfli. I xa limaniya. Hali i mu gaaxu yi mixi firinyi ra, naxee luma alo te xubenxi naxan tuuri tun raminima. I naxa gaaxu Arami mangε Resin nun Remaliyahu bɔnsɔε ya ra.

⁵ Aramikae, nun Remaliyahu xa mixie Efiramikae bara yanfanteya nan xiri i xun ma na ki, a falafe ra,

⁶ «Won xa Yudaya gere, won xa a ya iso, won xa nɔ a ra, Tabeeli xa findi e xa mangε ra.»»

⁷ Kɔnɔ Alatala xa masenyi nan ya na xa fe ra, «Na mu sɔɔneyama, n mu na rabama feo,

⁸ barima Damasi mangε Resin nan Arami yamarima.

Nε tongo senni nun suuli gbansan nan luxi, Efirami bɔnsɔε xa yensen.

⁹ Samari mangε Remaliyahu nan Efirami yamarima.

Xa wo mu wo yete taxu wo Marigi Ala ra, wo mu kisima.»

¹⁰ Alatala naxa yi masenyi fan ti Axasi bε, a naxε,

11 «I xa n tan i Marigi Alatala maxandi tonxuma ma n ma masenyi xa fe ra.»

12 Axasi naxa a yaabi, «N mu sese maxandima i ma, barima n mu wama i tan Alatala matofe siike kui.»

13 Na kui Annabi Esayi naxa a fala, «Dawuda bɔnsɔɛ, wo luma mixie ratagan na, kɔnɔ yakɔsi wo wama Alatala nan fan nataganfe?

14 Alatala yete yati fama ne tonxuma nde fide wo ma: Gine dimedi nde fama tegede, a di bari, a na di xili sa Emanuweli, naxan fasarixi, <Ala na won ya ma.>

15 A xije fene nun kumi nan donma han a mo, a no fe kobi nun fe fanyi tagi raba kolonde.

16 Kɔnɔ beenun a xa na simaya soto, na mange firinyi i gaaxuxi naxee ra, nee xa boxie fama ne kanade.

17 Na temui Alatala fama ne gbaloe nde ra wo xun ma naxan mu kolonxi wo nun wo babae xa waxati kafi Efirami a makuyaxi Yudaya ra temui naxe. Alatala Asiriya mange nan xema wo yire.»

18 Na loxɔɛ, Alatala xerie rafama ne kelifa Misira xuree ma, a nun kumie kelifa Asiriya boxi ma.

19 E fama ne lude folee kui, geme longorie ra, kunsie fari, nun ye yiree.

20 Na loxɔɛ Marigi fama ne Asiriya mange ra kelifa xure xungbe naakiri ma, a xa wo rayaagi a jaaxi ra, alo mixi naxan fate maxabe birin mabima.

21 Na loxɔɛ, mixi fama ninge keren nun si firin nan gbansan sotide,

²² e xijne fene sotoma naxan na. E luma na nun kumi gbansan nan don na.

²³ Na loxoe, weni bili wulu keren nu na xe naxan ma, naxan sare nu gbeti kole wulu keren lima, naa findima ne tunbe nun baagi yire ra,

²⁴ koyinmae xalie wolima dennaxe.

²⁵ Xee nu sama geya naxee fari, tunbe nun baagi dinma ne naa ra, mixi yo mu suusa sigade naa sonon. Naa findima xurusee madonde nan gbansan na.

8

Annabi Esayi xa di xili safe

¹ Alatala naxa a masen n be, a naxe, «I xa keedi tongo, a sebe kale ra, <Maheri Salali Hasi Basi,> naxan fasarixi <Kasare ti, se birin xaninma mafuren mafuren.>

² I xa serexedube Uri nun Yeberekiya xa di Sakari xili seedee ra n be.»

³ Na temui, n naxa n maso n ma gine ra, a naxa tege a di bari. Alatala naxa a masen n be, «A xili sa, <Maheri Salali Hasi Basi.>

⁴ Beenun na di xa mo, a fa no a falade, <N nga, n ba,> Asiriya mange fama ne naafuli xaninde a naxan toma Damasi taa kui nun Samari boxi ma.»

⁵ Alatala man naxa a masen n be, a naxe,

⁶ «Yi pama to bara Silowa xure xa baraka bejin, Ala naxan fixi e ma, e fa bira Resin nun Remalياهو xa di xa fe foxo ra,

⁷ n tan Alatala fama ne banbaranyi xungbe ra e xili ma, naxan findi Asiriya mange yete igboe ra.

A senbe luma ne alo banbaranyi naxan kelima
 xure,
 a fa dangi boxi birin ma,
⁸ a din Yudaya ra, a te han a gbe mu nu luxi
 mennikae fan xa madula.
 Emanuweli, na fama ne wo xa boxi birin xun
 nakanade.»

⁹ «Wo tan namane naxee na duniya,
 wo gere xui rate, konɔ wo xun nakanama ne.
 Wo wo yete yailan gere xili ma, konɔ wo faxama
 ne.
 Wo xa ti gere ki ma, konɔ wo birama ne.
¹⁰ Wo natse tongo, konɔ a mu sooneyama.
 Wo lanyi xiri wo boore tagi, konɔ wo mu tima
 ne,
 barima Ala na muxu ya ma.»

¹¹ Alatala naxa n nasi senbe ra, a falafe ra n
 be, a n naxa bira yi jama jere ki kobi foxo ra. A
 naxe,

¹² «I naxa yanfanteya xili fala fe ma, yi jama a
 falama fe naxan ma yanfanteya.
 I naxa gaaxu fe ya ra, yi jama gaaxuma fe naxan
 ya ra.

¹³ I xa Mange Alatala nan kolon seniyentoe ra,
 i xa xanme a tan nan xa fe ra,
 i xa gaaxu a tan nan ya ra.

¹⁴ Na kui a findima ne wo be yire seniyenxi ra.
 Konɔ Isirayila bɔnsɔe firinyie be,
 a findima ne geme ra e dinma naxan na, e fa bira,
 a findima ne gantanyi ra Darisalamukae be.

¹⁵ Mixi gbegbe e sanyi radinma ne a ra,
 e bira, e e maxɔɔ, e xanin konyiya kui.»

16 Yi seederɔɔɔya naxan seɓexi, wo xa tɔnxuma sa a ma, wo xa a ragata n ma foxirabirɛe yire.

17 N tan xaxili tixi Alatala ra, naxan a kobe soxi Yaxuba bɔnsɔɛ ra sinden. N bara n ma lanlanteya sa a ma.

18 N tan nun n ma die, Alatala naxee fixi n ma, muxu findixi tɔnxumae nan na Isirayila bɔxi ma Mange Alatala be, naxan sabatixi Siyoni geya fari.

19 Mixi ndee a falama wo be, wo xa siga karamɔɔɔe yire, naxee mixi faxaxie rawɔyenma makɔyikɔyi ra, wo xa gundo kolon. Kɔnɔ a mu lanma mixie xa e xa maxɔrinyie ti e Marigi Ala tan ma? A lanma mixi baloxi xa maxɔrinyi ti mixi faxaxi ma?

20 Won xa won tuli mati Ala xa seriye ra a seederɔɔɔya fixi naxan ma. Xa na mu a ra, pama luma dimi nan tun kui,

21 E bɔxi igirima kaame nun kɔntɔfli nan na. Kaame na xɔrɔxɔ e ma temui naxe, e e ya ratema ne koore ma, e e xa mange nun e Marigi Ala danka.

22 E na ge na rabade, e fa e ya ragoro dunija ma, e mu sese toma fo tɔɔre, dimi, nun bɔnesatareya.

23 Kɔnɔ na dimi mu luma bɔxi ma abadan, tɔɔre mu nɔma na pama ra. Sabulon nun Nafatali bɔxi halaki ne temui dangixi, kɔnɔ na bɔxi naxan xili falama «pamane xa Galile,» na fama ne nɔɔɔde kelife baa de ra, han Yuruden naakiri ma.

9

Di naxan findima mangε ra

¹ Nama naxan nu na a jεrεfe dimi kui,
e bara naiyalanyi xungbe to.

Tɔɔrε xa nɔε nu na naxee fari,
naiyalanyi xungbe bara yanba e ma.

² Alatala, i bara na pama xun nakeli,
i bara sεεwε xungbe fi e ma.

E sεεwaxi i ya ra

alo mixie sεεwama sansi xaba tεmui ki naxε,
alo mixie sεεwama harige sɔtɔfe ra ki naxε.

³ E sεεwaxi barima kote binye naxan nu dεtenxi
e ma,

i bara na ba naa,

luxusinyi naxan nu e bɔnbɔma e fari ma,

i bara na kana alo i Madiyankae rabira tεmui
naxε.

⁴ E yaxuie xa sankiri naxee nu e maboronma,
e donma naxee nɔxɔxi wuli ra,
nee birin bara wɔle tε xɔɔra, e gan feo.

⁵ Barima Ala bara a niya won xa di nde sɔtɔ,
a mangεya fixi naxan ma.

Na di fama xilide yi ki nε:

Marasima fisamante, Ala Sɛnbema,

Baba naxan buma abadan, Bɔjεsa Mangε.

⁶ A xa mangεya nun a xa bɔjεsa mu jɔnma.

A dɔxɔma nε Dawuda xa kibanyi kui abadan.

A na mangεya rabama tinxinyi nun nɔndi nan
na,

kelife yakɔsi ma han dan mu naxan ma.

Mangε Alatala fama na nan nabade,

barima a mu wama a firin nde xɔn.

7 Marigi nu bara kiiti jaaxi sa Yaxuba bonsoe ma,
a naxan doxo Isirayila ma.

8 Eframikae nun Samarikae nu bara na kolon,
kono e naxa a fala e xa yete igboya kui,

9 «Biriki banxi bara bira,
kono muxu fama a tide geme masolixie nan na.
Sikomoro bilie bara sege,
kono muxu fama sediri bilie side e joxoe ra.»

10 Na woyenyi ma Alatala fama ne Resin yaxuie
rageenide e xili ma,

11 A fama ne Aramikae ra kelife sogetede,
A fa Filisitakae fan na keli sogegorode,
alako e xa Isirayilakae sonto a jaaxi ra.

Hali na birin to raba,
Alatala xa xone mu gbilenxi e foxo ra,
a belexe man itexi e xili ma,

12 barima jama tan tondi ne a yete ragbilende a
bonboma ma,
e mu Mange Alatala fen.

13 Na kui Alatala Isirayila xunyi nun a xuli
bolonma ne,
a tugi bili nun kale xunxuri rabirama ne.

14 Isirayila xunyi na a xa yareratie nan na,
a xuli na a xa namijonme wule falee nan na.

15 Na yareratie bara jama raloe,
e bara e ifu.

16 Na nan a ra, Alatala mu jalexinma e xa fonikee
ra,
a mu kinikinima e xa kiridie nun kaape ginne
ma,
barima e birin yunubi jaaxie rabama,
woyen kobie nan tun minima e de i.

17 Gbaloe na fafe e ma alo te naxan na fili ma,

a fa ɲooɣe ɲaaxi nun tunbe birin gan,
tuuri fa te koore ma.

¹⁸ Mange Alatala xa xɔne bara dunija raseren,
adamadie bara lu alo te naxee e boore gan, mixi
yo mu kisi.

¹⁹ E bara e boore muɲa naxan nu na e yirefanyi
ma,

kɔnɔ e naxa lu kaame kui.

E bara nde muɲa naxan nu na e kɔɔla ma,
kɔnɔ e mu wasa, kankan naxa din a boore ra.

²⁰ Manasikae bara Eframikae tɔɔɔ,
Eframikae bara Manasikae tɔɔɔ,
e firin bara din Yudaya ra.

Hali na birin to raba,
Alatala xa xɔne mu gbilenxi e fɔxɔ ra,
a belexe man itexi e xili ma.

10

Alatala xɔnɔfe yarerati ɲaaxie ma

¹ Naxankate na yareratie be,
naxee yaamari ɲaaxie seɓema, naxee tɔɔɲeɣe
tima,

² alako e xa misikiine tɔɔɔ kiiti ɲaaxi ra,
e tinxintareya raba setaree ra naxan baloe bama
kaɲe ginɛe nun kiridie yi ra.

³ Wo munse rabama dentɛɣe sa lɔxɔe Alatala ya
i?

Wo wo xaxili tima nde ra alako wo xa ratanga?

⁴ Wo birama ne geelimanie bun ma, wo bɔnɔ
mixi faxaxie ya ma.

Hali na birin to rabama,
Alatala xa xɔne mu gbilenma wo fɔxɔ ra,
a belexe man itema ne wo xili ma.

Asiriya xa paxankate

⁵ Naxankate na Asiriya be,
naxan findixi n ma wuri bonbo ti se ra n ma xone
kui.

N ma gbendegela na a ra.

⁶ N e tan nan xema pamanε murutaxi xili ma,
n e tan nan nasigama pama xili ma, naxan n
naxonoxi,

alako e xa naafuli ba na pama yi ra,
e fa e maboron taa kui alo boora.

⁷ Konε Asiriyakae xa nate tan nu na fe gbete nan
ma.

E nu bara nate tongo e xa e xun nakana kerenyi
ra,

alo e luma a raba ra dunija ma ki naxe.

⁸ E xa mange naxe, «N ma soori yareratie birin
mu findixi mange xa ra?

⁹ Kalano taa mu sontε xe alo Karakemisi?

Xamata fan mu faxa xe alo Arapadi?

Samari mu kana xe alo Damasi?

¹⁰ Xa n bara nε na boxie ra a nun e xa kuyee,
kuye naxee senbe gbo Darisalamu nun Samari
gbee be,

¹¹ n mu na mooli rabama xe Darisalamu fan nun
a xa kuyee ra?

N naxan nabaxi Samari nun a xa kuye ra,

n mu noma xe na fan nabade Darisalamu ra xe?»

¹² «Konε n tan Alatala na ge n ma wali birin
nakamalide Siyoni geya fari nun Darisalamu, n
fama ne n ya rafindide Asiriya mange ma, n a xa
yete igboya sare ragbilen a ma,

¹³ barima a luma a fala ra,
«N bara yi birin naba n yete senbe ra,

n ma fahaamui nan a niya dunija boxi birin xa
lu n yi ra,

n bara sie xa naafuli tongo n yete be,
n bara no mange birin na, n findixi mange
senbema nan na.

14 N bara n belexe itala sie xa bannaya tagi,
n fa naafuli tongo alo mixi xoni xelxe bama a txe
kui ki naxe.

Mixi yo mu no tonyi doxode n ma.»»

15 «Bera kole a yete matoxoma a rawalima be?
Sera a yete matoxoma kamuderi be?
Bonbo wuri noma mixi belexe ratede?
Luxusinyi noma mixi bonbode?

16 Na kui Alatala Senbema fama ne a xa soori
xungbee xoside,
a fa e gan te xoxoxe ra.

17 Isirayila Marigi Alatala luma ne alo te
seniyenxi,
naxan e xa tunbe nun baagi birin ganma loxo
keren.

18 Isirayila xa fotonyi nun a xa xee xun fama ne
kanade alo furema naxan na xosife.

19 Dimedi yati noma a xa wuri bili donxoe
kontide naxee luma a xa fotonyie kui.»

Isirayila mixi donxoe

20 Na loxoe Isirayila mixi donxoe mu e xaxili
tima mixie ra sonon,

naxee nu bara no e ra.
Yaxuba bonsoe e xaxili tima Alatala nan na,
naxan findixi Isirayila xa Seniyentoe ra.

21 Yaxuba bonsoe mixi donxoe fama ne gbilende
Ala Senbema ma.

22 Isirayila, hali i xa nama sa gbo ne

alɔ meyenɣi naxan na baa de ra,
 dondoronti nan tun gbilenma e xɔnyi.
 Alatala bara nate tongo tinxinyi kui Isirayilakae
 sontɔfe ra.

²³ Alatala Senbema fama ne na nate rakamalide
 boxi birin kanafe ra.

²⁴ Na kui Alatala Senbema bara yi masenyi ti, a
 naxe,

«Wo tan, n ma nama naxan sabatixi Siyoni,
 hali wo mu gaaxu Asiriyakae ya ra,
 naxee na wo bonbofe luxusinyi nun wuri ra,
 alɔ Misirakae nu a rabama ki naxe.

²⁵ A gbe mu luxi n ma xone xa gbilen wo foxo ra,
 a fa e tan xun nakana.»

²⁶ Alatala Senbema fama ne a xa luxusinyi itede
 e xili ma,

alɔ a naxan naba Madiyankae xa mangɛ Orebi
 ra.

A fama ne a xa yisuxuwuri itede baa xun ma,
 alɔ a raba Misira boxi ma ki naxe.

²⁷ Na loxoe Ala wo xa kote binye bama ne wo
 tunki ma e naxan saxi wo xun ma.

Wo xun nakelima ne han na kote birin ba wo xun
 ma.

²⁸ Wo yaxuie soma ne Ayata, e dangi Migiron ra,
 e kote nde lu Mikimasi.

²⁹ E dangima menni ne, e yonkin Gebali.

Gaaxui Ramakae suxuma ne,
 mixie e gima ne Solu xa boxi ma Gibeya.

³⁰ Bati Galimukae na wafe.

«Layisakae, wo xa wo tuli mati.

Anatotikae, wo makinikini.»

³¹ Madamenakae na yesenfe,
Gebimikae na e nõxunfe.

³² Na ɔɔɔɔɔɔ na yaxuie danma Nobo ne,
e e belexe ramaxa Siyoni geya xili ma
Darisalamu.

³³ Marigi Alatala Senbema mato,
a na wuri bili salonyi bolonfe senbe ra.

A na wuri bili itexi rabirafe bõxi ma.

³⁴ A fama ne Liban fõtonyi belebele fõnde a xa
bera ra.

11

Al Masihu xa mangɛya

¹ Salonyi nde bulama ne Yisayi bõnsõɔɔ ma,
a sanke a niyama ne a xa bogi fanyɔ ramini.

² Alatala Xaxili goroma ne a ma,
a findi fahaamui, kolonyi, marasi, senbe, nun Ala
yaragaaxui ra.

³ A sɛɛwama ne Alatala xa yaragaaxui kui.
A mu kiiti sama fe toxi xa na mu a ra fe mexi tun
xa ma.

⁴ A misikiinɛɛ makiitima ne tinxinyi ra,
a nate fanyɔ tongo setaree be.

A duniɔa makiitima ne a xõɔɔɔɔɔɔ ra,
a yaamari fi mixi ɔaaxie xa sõntõ.

⁵ A fe birin nabama tinxinyi nan na,
a xa laayidi mu kanama feo.

⁶ Na ɔɔɔɔɔɔ, wulai bare nun yɛɛɛɛɛɛ luma ne yire
keren,
xulumase nun si, ninge yõɔɔɔɔɔɔ nun yɛɛɛ,
e birin luma ne yire keren,

dimēdi nde fa e dē madon.

⁷ Ninge nun barate e dē madonma nē yire keren,
e xa die sa yire keren.

Yete nun ninge birin fama sexe nan donde.

⁸ Na lōxōe diyōre berema nē tanbalunbe ra,
dimēdi a belexe raso sagale yili kui.

⁹ Fe xōrōxōe yo mu sōtōma n tan Alatala xa geya
seniyenxi fari,
dunija birin n kolonma nē alo yexee baa
kolonma ki naxe.

¹⁰ Na lōxōe, Yisayi bōnsōe findima tōnxuma nan
na si birin be,
e fa e xun ti a ra binye kui.

¹¹ Na lōxōe, Alatala man a xōnye italama nē
a xa pama dōnxōe rakisife ra,
naxee nu luma Asiriya, Misira, Patiroši, Kusi,
Elama, Sinara, Xamata, nun baa surie ma.

¹² A tōnxuma masenma nē si birin be.
A Isirayila nun Yudaya mixie malanma nē,
naxee nu rayensenxi dunija tunxun naani ma.

¹³ Eframi bōnsōe xa tōone jōnma nē,
Yuda bōnsōe xa gere masofe fan jōnma nē.
Eframi bōne xinbelima nē Yudaya mabiri,
Yudaya fan gere luma nē.

¹⁴ E lanma nē Filisitakae gerefe ma sogetede
mabiri,
e e yaxuie fan gere naxee na sogegorode mabiri.
E nōma nē Edonkae nun Mowabakae ra,
Amonikae fan lu e sagoe.

¹⁵ Alatala baa itaxun nē a xa pama be e to keli
Misira boxi ma.

A Efirati xure fan itaxunma ne a xa foye magaxuxi ra,
a fa findi kira ra, jama naxee igirima e xaraxi ra.

¹⁶ Alatala kira fima ne a xa jama donxoe ma, alako e xa keli Asiriya, alɔ e benbae Isirayilakae mini Misira boxi ra ki naxe.

12

Marakisi Mange xa matoxoe

¹ Na loxoe wo fama ne a falade,
«Muxu bara i tan Alatala matoxo.
I nu bara xonɔ muxu ma,
konɔ i xa xone bara gbilen muxu foxo ra,
i fa muxu madundu.

² Muxu Rakisima nan na Ala ra.
Muxu bara la i ra, sese mu muxu magaaxuma sonon,
barima i tan Alatala nan na muxu senbe ra,
i tan nan na muxu xa kisi ra.
Na bara a niya muxu xa beeti ba i matoxofe ra.»

³ Wo fama ne ye bade kisi dulonyi kui seewe ra.

⁴ Na loxoe, wo fama ne a falade,
«Wo xa Alatala matoxo,
wo xa a xili masen dunija be,
wo xa a xa wali fanyie fala namane ma.

⁵ Wo xa Alatala matoxo beetie ra a xa kaabanakoe xa fe ra.

Wo xa dunija birin nakolon a xa noɛ ra.

⁶ Wo tan Siyonikae, wo xa wo xui ramini seewe ra,
barima Isirayila xa Seniyentoe senbe gbo wo tagi!»

13

Babilon xa fe rapɔnyi

¹ Alatala xa masenyi Amosi xa di Annabi Esayi
be Babilon xili ma.

² Wo tonxuma raba geya fari,
wo wo xui rate e yamarife ra,
e xa kuntigie xa naadɛ igbusan.

³ N bara yaamari fi n ma mixi sugandixie ma,
n bara n ma palamae xili n ma xɔnɛ masende
xunnakeli kui.

⁴ Nama xui wunduma geyae fari,
ɲamae na e malanfe naa.

Mangɛ Alatala na a xa sɔorie xilife gere ma,

⁵ e kelixi yire makuye koore baanyi.

Alatala nun a xa mixie fama nɛ yi boxi
ɲaxankatade a xa xɔnɛ kui.

⁶ Wo xa gbelegbele tɔɔrɛ kui,
barima Alatala xa lɔxɔɛ bara makɔrɛ,
a na fafe alo gbaloe naxan kelixi Ala Senbema
ma.

⁷ Mixie senbe ɲonma nɛ,
limaniya ba e boɲɛ ma.

⁸ Gaaxui nun tɔɔrɛ nɔma nɛ e ra,
e e kutun xɔnɛ be alo gine di furi na keli a ra.
Gaaxui belebele toma nɛ e yatagie ma.

⁹ Alatala xa lɔxɔɛ xɔrɔxɔɛ na fafe,
a fama nɛ a xa xɔnɛ ra naxan boxi xun
nakanama,
naxan yunubitɔɛɛ sontɔma.

¹⁰ Tunbuie xa yanbe ɲonma nɛ,

soge ifoꝛoꝛma ne, kike mu yanbama soꝛoꝛ.

¹¹ N dunija ratonma ne a xa fe jaaxi xa fe ra,
n yunubitoe jaxankata e xa yunubie xa fe ra.
N yete igboe xun nakanama ne,
n funmalae xa noe rabira.

¹² N adamadie xurunma ne,
alo xee ma fanyi xurunma ki naxe.

¹³ N tan Mange Alatala,
n koore nun boxi raserenma ne n ma xone kui.

¹⁴ Mixie luma ne e gi ra alo bole naxan na wula
i,

e lu alo xuruse kantama mu naxan foxo ra.
E gbilenma ne e xonyi e kelixi dennaxe.

¹⁵ E naxee suxuma kira ra, e fama ne e soxode
tanbe ra,

e fa faxade santidegema ra.

¹⁶ E xa die sontoma ne a jaaxi ra e ya xori,
e xa banxie kasara, e xa ginnee masa e ya xori.

¹⁷ N na birin nabama Medekae nan saabui ra,
gbeti nun xee ma mu naxee madaxuma.

¹⁸ E xa xalie fonikee rabirama ne,
e mu kinikinima diyore ma,
e mu kinikinima dimedie ma.

¹⁹ Alatala nan Babilon xa fe xun nakanama,
alo a rabaxi Sodoma nun Gomora ra ki naxe.
Babilon, naxan xa noe gbo dunija ma,
a birama ne a xa yete igboja kui.

²⁰ Mixi yo mu sabatima menni soꝛoꝛ.
Hali biyaasilae nun xuruse demadonyie mu
yonkinma naa.

²¹ Wulai subee gbansan nan luma naa.
Wulai baree nun xundie nan xima naa banxi
kanaxie kui.

Wulai sie toma ne naa tunganfe ra.

Sikote toma ne naa e tunganma.

²² Xulumasee nan luma e xui ramini ra mange
banxie kui,

wulai baree e jere na longori birin.

Babilon naxankata temui bara a li,

a gbe mu luxi sonon.

14

Babilon xa naxankate

¹ Alatala kinikinima ne Yaxuba bonsoe ma, a fa e rasabati e xonyi Isirayila boxi ma. Xoree fan kafuma ne e ma, e lu lanyi kui Yaxuba bonsoe ya ma.

² Sie e malima ne sabatide e xonyi, na sie fa findi Isirayila xa konyie ra. Mixi naxee nu bara e suxu, e tan yati bara findi Isirayila xa konyie ra.

³ Alatala na malabui fi wo ma wo xa toore nun fe xoxoe xa fe ra temui naxe, a fa wo ramini wo xa konyija wali xoxoe kui naxan nu bara doxo wo ma,

⁴ wo fama ne yi masenyi tide Babilon mange be,

«Munse naxankate kanyi raloxi?

A toore naxan doxoxi mixie ma, na jonxi di?

⁵ Alatala bara mixi jaaxi xa wuri bonbo ti se ibolon,

a bara mange kobi xa munyaati igira,

⁶ naxan nu pamae bonboma a xa boje te ra,
naxan mu danma

naxan nu noe doxoma pamanee ma a xa xone kui.»

7 «Yakɔsi dunija na malabui nun xaxilisa nan
kui fa,

birin na e xui itefe sɛɛwɛ kui.

8 Hali wuri bili naxee na Liban, e na jɛlɛxinfe i
xa fe danyi ra, e nu fa a fala,

«Kafi i bira, mixi yo mu muxu fɔnma sɔnɔn.»

9 Aligiyama na a yailanfe i fafe ra.

Kuntigie furee rakelima nɛ i ya ra aligiyama dimi
kui,

si mangɛɛ birin nakelima nɛ e xa kibanyie kui,

10 i rasɛnɛfe yi wɔyɛnyi ra,

«I fan sɛnbɛ bara kana alɔ muxu tan,

won birin bara lu yire keren.

11 I xa yɛtɛ igboya bara ragoro gaburi kui,

i xa sigie bara dundu, kulie bara lu i xa sade
ma.»»

12 «I bara bira kelife koore ma,

i tan naxan nu yanbama alɔ subaxɛ looloe.

E bara i rabira bɔxi, i tan naxan nu nɔxi jamanɛɛ
ra.

13 I nu a fala nɛ i bɔjɛ kui,

«N tan tema nɛ han ariyanna,

n findi naa mangɛ ra, n dɔxɔ n ma kibanyi kui

malanyi ya ma naxan nabama na geya sɛniyenxi
fari.

14 N tema nɛ nuxui fari, n lu alɔ Ala Sɛnbɛma.»»

15 «Kɔnɔ i xa nate bara kana, e bara i ragoro
kelife koore ma han gaburi kui,

i xa lu yili tilinxi kui aligiyama.

16 Faxa mixi naxee i toma naa,

nee e ya banbanma nɛ i ra, e fa a maɔɔxun,

<Yi nan findixi na mixi ra naxan nu duniya
 imaxama,
 naxan nu mangeya kanama,
 17 naxan nu duniya findima gbengberenyi ra a
 xa taae kanafe ra,
 naxan nu tondima a xa geelimanie bejinde?>»

18 «Namanε mangεe birin nagataxi e xa gaburi
 binyε nan kui,
 19 kɔnɔ i tan mu ragataxi i xa gaburi kui,
 alɔ salonyi naxan sεgεma wuri ma,
 alɔ sɔori naxan faxaxi santidεgema ra a lu a
 booree furee ya ma,
 e birin fa goro aligiyama yili kui.
 20 Binyε yo mu luma i xa jɔn fe kui alɔ e tan,
 barima i bara i xa bɔxi tuxunsan, i bara i xa
 jama sɔntɔ.»

«Mixi jaaxi xa die xili nεεmuma nε duniya ra.
 21 E xa die kɔn xa raxaba e babae xa yunubie xa
 fe ra,
 e naxa e ikeli fa, e bɔxi sɔtɔ e taae tima dennaxe.
 22 N tan Alatala Senbema kelima nε e xili ma,
 n Babilɔn xili nun a bɔnsɔε dɔnxɔε rapɔnma nε,
 e xa di yo mu luma naa.
 23 N e xɔnyi findima xundi yire nan na ye jaaxi
 luma dennaxe.
 N nee xun nakanama feo.»
 Alatala Senbema xa masenyi nan na ki.

Asiriya xa jaxankate

24 Mangε Alatala bara a kali yi masenyi ra,
 «N nate naxan tongoxi a fama kamalide,
 n waxɔnfe mu kanama.

25 N Asiriya butuxunma ne n ma boxi kui,
 n e boronma ne n ma geyae fari.
 E xa noe bama ne n ma pama fari,
 n e xa kote bama ne n ma mixie xun.»

26 Nate nan na ki naxan tongoxi dunija birin xili
 ma.
 Alatala Senbema belexe nan na ki,
 a naxan italaxi pamanee birin xili ma.

27 Alatala bara na nate tongo. Nde na kanama?
 Alatala nan belexe italaxi. Nde na isoma?

Filisita xa paxankate

28 Mange Axasi faxa je naxan na, Ala yi
 masenyi nan ti,

29 «Filisitakae, wo naxa seewa wo yaxuie birafe
 ra.
 Kelife boximase nde ma, boximase gbete nan
 barima,

naxan xulun, a xono na singe be.

30 Na kui, misikiinee fama ne balode,
 tooomixie malabuma ne xaxilisa kui,
 kono wo tan Filisitakae, n wo faxama ne kaame
 ra,

n wo bonsoe donxoe sontoma ne.

31 Wa xui xa mini wo ya ma, limaniya xa ba wo
 yi!

Tuuri foore na tefe koola biri ra,
 soori yo mu baxi e ra.»

32 Yaabi mundun fima sie xa xerae ma?
 E a falama ne, «Alatala nan Siyoni xa fe maban-
 banxi,
 a a xa pama toooxi kanta.»

15

Mowaba xa naxankate

¹ Masenyi nan ya Mowaba xa fe ra:

A xa taa Ari xun bara rakana kɔɛ keren kui.

A xa taa Kiri xun bara rakana kɔɛ keren kui.

² Dibonkae sigama nɛ wade e xa kuyee yire.

Mowabakae na wafe e xa taae Nebo nun Medeba
xa fe ra,

e e xunyi bii, e e dɛ xabee maxaba sunnunyi kui.

³ E nɔnyi dugie ragoroma e ma kira ra.

E birin wama nɛ e xui itexi ra e xa banxie kɔn
na nun e xa taa malandee kui.

⁴ Xesibonkae nun Eleyalekae na gbelegbelefe,

e wa xui sa mema han Yahasi taa kui.

Mowaba soorie na gbelegbelefe na nan ma,
limaniya bara ba e yi ra.

⁵ N boɲɛ fan na wafe Mowabakae xa fe ra.

E xa mixie e gima nɛ han Sowari taa, han Egelati
Selisiya taa.

E tema nɛ wa ra Luxiti,

e wa Xoronayimi kira ra,

⁶ barima Nimirin xure bara xɔri,

filie bara xara, sansie bara kana, burexɛ xinde
yo mu na sɔnɔn.

⁷ Na bara a niya e xa e xa se dɔnxɔɛɛ xanin konde
yire xure fɛ ma.

⁸ Mowaba wa xui mema nɛ naaninyie ra,

han Egelayimi, han Beera Elimi.

⁹ Dimɔn xuree ragbeelixi wuli ra,

kɔnɔ n mu gɛxi sinden.

Gbaloe dinma nɛ Mowabakae birin na,

naxee e gima, nun naxee luma e xa boxi ma.

16

Mowabakae demeri fenfe Darisalamu

¹ Wo xa γεχέε kontonyi nde rasanba b̄oxi mangε
x̄on ma,

kelife Sela naxan na Mowaba wula i, han Siyoni
geya tofanyi.

² Mowaba ginε e gima nε Arinon xure igiridee,
k̄on̄o e luma nε al̄o x̄oni naxee kerixi e tεε kui.

³ Mowabakae naxε, «Darisalamukae, wo xa wo
bore to,

wo xa nate nde tongo muxu xa fe ra.

Wo xa muxu n̄oxun wo x̄onyi,

wo naxa muxu yanfa won yaxuie ma.

⁴ Wo xa Mowabakae ratanga kasarati ma,

naxee kantari fenma wo x̄onyi, wo xa e
makanta.»

Kasarati fama sigade,

a xa nate mu kamalima b̄oxi kanafe ra.

⁵ Mange kibanyi fama nε mabanbande
dugutεgeya ra.

Tinxint̄oε nde naxan fatanxi Dawuda b̄ons̄oε ra,

naxan kiiti sama n̄ondi ra tinxint̄oεε bε,

a fama nε a magorode a xa kibanyi kui.

⁶ Muxu bara Mowabakae xa yetε igboja kolon.

A n̄ox̄o a ma a fisa mixi birin bε.

A a yetε mat̄ox̄oma temui birin,

k̄on̄o n̄ondi yo mu na na mat̄ox̄oε kui.

⁷ Yak̄osi Mowabakae na wafe e xa b̄oxi xa fe ra,
e na sunnunyi kui Kire Xareseti xa daxamui kanε
xa fe ra.

⁸ Xesib̄on nun Sibima weni bilie bara kana.

Namanε mangεε bara nee birin kana,

naxee nu sigama Yaaseri taa mabiri, han gbengberenyi ma, han baa de ra.

⁹ Na kui n fan wama ne Yaaseri seeti ma Sibima weni xe xa fe ra.

N yaye Xesibon nun Eleyale lima ne,
barima wo mu seewe xui raminima sonon wo xa
xee nun wo xa weni bogie xa fe ra.

¹⁰ Seewe xui bara non wo xa sansi yiree.
Nexin xui mu mema wo xa weni xee yire sonon.
Weni yailanmae mu weni bogi bunduma sonon,
e mu nexin sigi sama na wali xa fe ra.

¹¹ N bone na toofe Mowaba xa fe ra,
n sondonyi na wafe Kiri Xareseti xa fe ra.

¹² Mowabakae bara mini sigafe ra e xa kuyee
yire,
e xa sa e xa alae makula,
konon na fan findima fe fufafu nan na.

¹³ Alatala xa masenyi nan na ki Mowaba xa fe
ra, naxan masenxi temui dangixi.

¹⁴ Konon yakosi Alatala naxe, «Beenun ne saxan
xa kamali, alo a kamalima walike be a xa lanyi
kui ki naxe, Mowabakae xa xunnakeli nonma
ne, a xa pama mabere. Mixi dondoronti nan
natangama gbaloe ma.»

17

Damasi xa naxankate

¹ Masenyi nan ya Damasi xa fe ra:

Damasi taa xun nakanama ne.

² Aroweri taae rabepinma ne,
e findi fili ra xuruse de madonna dennaxe.
Mixi yo mu luma naa naxan xurusee toofoma.

³ Efirami taa makantaxi xun nakanama ne.
 Damasi mu findima mangataa ra sɔnɔn.
 Arami mixi dɔnxɔɛ luma ne alɔ Isirayilakae.

⁴ «Na lɔxɔɛ Yaxuba xa dariye xurunma ne,
 a fate xɔsima ne.

⁵ A luma ne alɔ xɛɛ xaba tɛmui Refa gulunba kui.
 Sansie tixi, e xabamae fa e xaba.

⁶ Bogi keren keren nan luma a sansi kɔn na,
 alɔ Oliwi bogi keren keren luma a bili kɔn na ki
 naxɛ,

firin xa na mu a ra saxan lu a kɔn na,
 naani xa na mu a ra suuli to salonyi keren ma.»
 Isirayila Marigi Alatala xa masenyi nan na ki.

⁷ Na lɔxɔɛ mixie fama ne Daali Marigi tode,
 naxan findixi Isirayila xa Seniyentɔɛ ra.

⁸ E mu e ya rafindima kuyee ma sɔnɔn, e bɛlɛɛ
 naxee yailanxi. E mu sigama surayi gande e xa
 wuri masolixie yire, e bɛlɛɛ sole naxee rafalaxi.

⁹ Na lɔxɔɛ e xa taa sɛnbɛmae rabɛɲinma ne,
 e findi fɔtonyi ra geya fari, alɔ Amori xa taae
 rabɛɲin ki naxɛ Isirayilakae ya ra. A birin
 kanama ne.

¹⁰ Wo bara nɛɛmu wo Rakisima Ala ma,
 naxan findixi wo kantama ra.

Wo bara sansi fanyɪ si naxan kelixi yire makuye.

¹¹ Wo to e si, e naxa bula wo ya xɔri na kuye iba
 gɛɛsɛgɛ.

E naxa fuga keren na, kɔnɔ a xaba tɛmui wo mu
 bogi yo toma naa.

Wo luma tɔɔɛ nan tun kui.

¹² Naxankatɛ xungbe nan na ki.

Nama gbegebe na wundufe alɔ baa mɔrɔnyi,

e na sɔnxɔɛ ratefe alɔ susui belebele.

¹³ Kɔnɔ hali e wundu,

e e gima nɛ Alatala xa xaɗɗe ya ra,

e siga yire makuye alɔ foye maale lagi xaninma
ki naxe,

alɔ foye sɛxɛ xaninma ki naxe geyae fari,

alɔ turunnaade xube rakelima ki naxe.

¹⁴ E fama gere ra nunmare temui nɛ,

kɔnɔ beenun kuye xa iba, sese mu luma naa
sɔnɔn.

Naxee dusuma won xun na, e fu won ma,

nee xa fe rabama na ki nɛ.

Naxee baganma won ma, e won ma naafuli
tongo, e xa fe raɗɗonma na ki nɛ.

18

Kusi xa naxankate

¹ Wo tan naxee na Kusi xuree naakiri ma,
xɔni gabutenyi xui mema dennaxe,

² naxee xɛɛrae xɛɛma kunkui kui baa ma.

N tan bara xɛɛrae xulunxie xɛɛ na si ma,

si bɔnsɔɛ kuye rayabuxi,

naxan magaaxu kabi e fɔle gere xa fe ra,

naxan sabatixi bɔxi ma xure wuyaxi na dennaxe.

³ Wo tan duniɗa mixi birin, naxee sabatixi wo xa
bɔxi ma,

wo na tɔnxuma to geya fari, wo wo ya ti na ra.

Wo na sare xui mɛ, wo wo tuli mati na ra,

⁴ barima Alatala yi nan masenxi n bɛ, a naxe,

«N magoroxi n xɔnyi xaxilisa kui,

alɔ wuyenyi luxi sansi ma sogofure temui ki
naxe,

alɔ nuxui na ti xe xun ma jeme ra.»

⁵ Beenun sansi xaba temui xa a li,
sansi na ge fugade, konɔ a bogi mu minixi
sinden,

Alatala fama ne sansi fuge bolonde fine ra,
a fa salonyie yati masege.

⁶ A bogi nan luma xonie nun wulai sube be,
e naxan donma sogofure nun jeme ra.

⁷ Na temui si senbema nde fama ne hadiya ra
Mange Alatala be,
si bonsɔe kuye, rayabuxi,
naxan magaaxu yire birin,
naxan xa xui fala xɔnɔ.
E fama na hadiya ra Siyoni geya nan fari,
Alatala Senbema xili matɔxɔma dennaxe.

19

Misira xa naxankate nun e xa kisi

¹ Naxankate na Misira be.

Alatala na fafe Misirakae xili ma nuxui fari.
E xa kuyee na serenfe a ya ra,
gaaxui bara lu e boje ma.

² N Misirakae radinma ne e boore ra,
kankan nu fa a ngaxakerenyi nun a de fan boore
gere taa nun mangeya xa fe ra.

³ Limaniya bama ne Misirakae yi ra,
n e xa nate birin kana ne e ra.
E marasi fenma ne e xa alae ra,
e e benba faxaxie maxandi sematoee nun duuree
saabui ra.

⁴ N Misirakae soma ne mangee yi ra naxee xa fe
maxɔrɔxɔ,
naxee xa yaamari findi toore ra pama be.

Alatala Senbema xa masenyi nan ya.

⁵ Baa nun xuree ye xōrima nε.

⁶ Ye naxan luma xureguli, a bōrōma nε, a xiri
naaxi fa te.

Sansi birin naxee na xure dε ra e lisima nε.

⁷ Hali naxee na Nili xure xungbe dε ra, a soma
baa ma dennaxε, e fan lisima nε.

Xε naxee na xure dε ra, e xarama nε, foye fa a
birin xanin.

⁸ Yεxε suxui birin wama nε,
naxee kōnyi nun yeλε wolima xure ma.

⁹ Naxee gεse rawalima, e fan luma nε tōore kui,
limaniya ba e yi ra.

¹⁰ Naxee dugie rawalima, e xun nakanama nε, e
bōpe rapaaxu e ma.

¹¹ Sowan mangεe mu sese fahaamuma,
Firawuna xa marasie mu xaxili fanyi yo sōtōxi yi
fe kui.

Mixi a falama di Firawuna bε,
«Muxu tan findixi lōnnilae nan na,
mangε forie xa die nan muxu ra?»

¹² Wo xa lōnnilae na minden?
E xa wo rakolon Mangε Alatala fama naxan
nabade Misira ra.

¹³ Sowan mangεe findixi xaxilitare nan na,
Nofa mangεe mu gexi fahaamui sōtōde.
Misira bōnsōε yareratīe na Misirakae ralōefe nε.

¹⁴ Marigi bara e xaxili ya iso,
alako e xa Misirakae ralōε e xa fe birin kui,
e fa lu alō siisila naxan birama a xa bōxunyi ma.

¹⁵ Misirakae mu nōma sese ra e xa mangεe nun
e xa kuntigie saabui ra.

16 Na ԼՈՒՅԵ Misirakae na Mange Alatala xa senbe to, e serenna ne gaaxui kui alo ginne.

17 Yudaya xili nan fama Misirakae magaaxude a jaaxi ra, fe ma Alatala Senbema naxan natexi e xili ma.

18 Na ԼՈՒՅԵ taa suuli nan luma Misira boxi ma, naxee Kanaan xui falama, e man lu Alatala Senbema yi ra. Na taa nde fama ne xilide Heresi.

19 Na ԼՈՒՅԵ serexebade keren luma ne Alatala be Misira boxi tagi, tonxuma gemne fan tima ne a be Misira naaninyi ra.

20 Na findima Alatala Senbema xa tonxuma nun sedepoxoya nan na Misira be. E na e xui rate Alatala ma, a marakisima xema ne e ratangade e xa paxankatamae ma.

21 Na ԼՈՒՅԵ Alatala a yete masenna ne Misirakae be, e fa a kolon Ala ra. E fama a batude serexe nun sansi xori hadiya nan na, e kere tongo a be e naxan nakamalima.

22 Alatala gbaloe ragoroma ne Misirakae ma, konn e na e yete ragbilen a ma, Alatala man kinikinima ne e ma a xa hinne ra.

23 Na ԼՈՒՅԵ kira luma ne Misira nun Asiriya tagi. Asiriyakae sigama ne Misira, Misirakae fan siga Asiriya. E malanna ne yire keren Alatala batufe ra.

24 Na ԼՈՒՅԵ Isirayila, Misira, nun Asiriya, barake luma ne e saxanyi birin ma dunja.

25 Alatala Senbema dubama ne e be, a a masen, «Barake xa lu n ma jama Misira ma, barake xa lu n ma daalise Asiriya be, barake xa lu n ke tongoma Isirayila be.»

20

Tɔnxuma Misira nun Kusi xa fe ra

¹ Asiriya mange Saragɔn to a xa sɔɔri mange xe Asidodi taa gereɗe, a fa nɔ a ra, a a suxu,

² Alatala naxa yaamari nde fi Amosu xa di Annabi Esayi ma. A naxe, «I xa i xa sunnunyi dugi nun i xa sankiri ba, i lu na ki fa.» Esayi naxa a rabatu, a fa a jere a mageli ra.

³ Ne saxan to dangi, Alatala naxa a masen, «N ma konyi Esayi a jere xi a mageli nan na yi je saxan bun ma tɔnxuma ki ma Misira nun Kusi xa fe ra.

⁴ Asiriya mange fama Misiraka nun Kusika mixi suxuxie xaninde na ki ne. Dimedie nun forie birin sigama e mageli nan na yaagi kui.

⁵ Mixi naxee xaxili nu tixi Misira nun Kusi ra, e luma gaaxui nun yaagi nan kui.

⁶ Na loxoɗe naxee nu sabatixi baa de ra e a falama ne, «Fe mato naxan nabaxi Misirakae nun Kusikae ra. Muxu xaxili nu tixi e tan nan na e xa muxu ratanga Asiriya ma. Yakosi muxu fa ratangama di fa?»»

21

Babilɔn xa jaxankate

¹ Naxankate masenyi nan ya gbengberenyi be naxan na baa de ra.

Mixi magaaxuxie na fafe alo turunnaade kelife Negewi gbengberenyi ma fe xɔɔxoɗe ke-
lima dennaxe.

² N bara laamatunyi magaaxuxi to.

«Yanfante na yanfe tife, kasarati na kasare tife.

Elama, gere ti a be. Mediya, a rabilin.
N fama tɔɔre dande Babilɔn findixi naxan saabui
ra.»

³ «Na kui n fate yati na tɔɔrofe alo gine di furi
na keli a ra.

N naxan to, n naxan me, na bara n kaaba.

⁴ N boɔe na tɔɔrofe, n na serenfe gaaxui kui.

N nu na boɔesa mamefe alako n xa malabui soto,
kɔnɔ yakɔsi na bara findi fe magaaxuxi ra n be.»

⁵ «Donse yailan, won xa won dege yire keren.
Soori yareratie wo wo xa kanta see yailan.»

⁶ Alatala a masen ne n be, a naxe,

«Yire makante ti, alako a fe naxan toma a xa na
masen wo be.

⁷ A fama ne soorie tode firin firin na, soee,
sofalee, nun jɔxɔmee fari.

A xa e mato a fanyi ra.»

⁸ A mu bu, yire makante naxa a xui ramini alo
yete xaɔe, a falafe ra,

«Lɔxɔ yo lɔxɔ n tima naa fe matode,

kɔe yo kɔe n mame tima naa.

⁹ N soori ragie toma fa ra firin firin na.

E naxe, «Babilɔn bara bira,

e xa kuyee birin saxi boxi ma xuntun xuntunyi
ra.»

¹⁰ Wo tan n ma jama naxan bara bonbo alo
maale naxan na lonyi ma,

Isirayila Marigi Alatala Senbema xa masenyi nan
yi ki.»

Duma xa jaxankate

¹¹ Naxankate na Dumakae be.

Mixi nde n xilima kelife Seyiri, a naxe,
«Yire kantama, munse rabaxi yi kɔɛ ra?
Munse dangixi naa?»

¹² Yire kantama fa a yaabi,
«Kuye na ibafe, kɔnɔ kɔɛ man soma nɛ.
Xa wo wama na kolonfe,
wo man xa fa n maxɔrin.
Iyo, wo man xa fa.»

Arabu xa naxankate

¹³ Naxankate na Arabue bɛ.
Wo tan Dedanka naxee yonkinma kɔɛ ra Arabu
wula i,

¹⁴ wo xa fa ye ra mixie bɛ ye xɔli na naxee ma.
Temakae wo xa fa taami ra mixi bɛ

¹⁵ naxee na e gife santidegema ya ra naxan wama
e faxafe,
naxee na e gife xali ya ra naxan wama e sontofe.

¹⁶ Alatala yi nan masenxi n bɛ, «Nɛ keren
nan tun luxi Kedari xa fe xa dan, alɔ walikɛ nɛ
kɔntima ki naxe.

¹⁷ Kedari xa soorie xa xalie xurunma nɛ.»
Alatala nan xui a ra, Isirayila Marigi Ala.

22

Darisalamu xa naxankate

¹ Naxankate na gulunba bɛ toe tima dennaxe.
Munse a niyaxi wo birin texi wo xa banxie fari?

² Singe wo nu xulunyi rabama, wo nu wo xui ite
nɛlexinyi kui,

kɔnɔ yakɔsi wo xa fe na di?

Wo xa mixie mu faxa santidegema ra,
e mu faxa gere kui.

3 Wo xa mangɛɛ nan tun e gixi e siga yire makuye.

Mixi naxee luxi, nee bara suxu gere yo mu so.

4 Na kui n naxa a fala, «Wo n lu na, n xa wa a xɔɔɔɔɔɔ ra.

Wo naxa kata n madundufe ra n ma jama xa kasare ma.»

5 Alatala Senbema xa lɔɔɔɔɔɔ ya isoxi nan nu a ra, kasare nun tɔɔɔɔɔɔ nu gboxi temui naxe gulunba kui toe tima dennaxe.

Tɛtɛ nu birama, sɔɔɔɔɔɔɔɔ nu tema geya fari.

6 Elamakaɛ e xa xali sase gbakuma e ma, e nu sigama sɔɔɔɔɔɔ ragisee kui nun soe fari.

Kirikae e xa wure lefae mabama.

7 Sɔɔɔɔɔɔɔɔ nu bara wuya wo xa gulunba fanyie kui, e nu wuya wo xa taa naade ra.

8 Sese mu luxi wo nun wo yaxuie tagi sɔɔɔɔɔɔɔɔ.

Na lɔɔɔɔɔɔ wo naxa geresosee tongo naxan nu nu mangɛ xa banxi kui.

9 Wo naxa a to yale gbegbe nu bara ti Dawuda xa taa tɛtɛ ma.

Wo naxa ye ragata yire nde lanbanyi.

10 Wo naxa Darisalamu banxie mato, wo fa nde rabira alako wo xa tɛtɛ senbɛ so.

11 Wo naxa ye ragatade yailan tɛtɛ firinyie tagi, ye sama naxan kui kelife ye ragatade fori.

Kɔɔɔɔ wo mu wo ya rafindixi Ala ma naxan nu bara na fori yailan.

Wo mu la a yailanma ra naxan nu bara nate tongo na wali xa fe ra kafi a rakuya.

12 N Marigi Alatala nu bara xili ti na lɔɔɔɔɔɔ jama xa wa sunnunyi kui,

wo xa wo xunyie bi, wo xa sunnunyi dugi ragoro
wo ma.

13 Kονο wo mu tin na ra, wo naxa xulunyi ti
ηεlexinyi kui,

wo ninge nun γεξεε faxa wo naxee donma,
wo weni min a falafe ra,
«Won xa won dege, won xa wo min, barima tina
won faxama νε.»

14 Alatala Σεbεma bara a masen n βε, a naxe,
«Wo xa yi yunubi tan mu xafarima han wo faxa
λοχοε.»

Mange Alatala xui nan yi ki.

15 N Mange Alatala naxa a masen n βε, a naxe,
«Siga mange banxi xunyi Sebina yire, a fala a βε,

16 <I gbe na munse ra be?

Nde na i βε be naxan a niyama i xa gaburi tofanyi
ge yi geya fari?

17 A gbe mu luxi, Alatala xa i suxu, a xa i woli
yire makuye.

A i maxirima νε alo kote,

18 a i woli βοxi belebele nde ma.

I tan nun i xa σοori ragise fanyie xa fe ηονma
menni νε,

i tan naxan i xa mange βοnsοε rayaagi.

19 N i kerima νε i xa walide,
n i tide bama νε i yi ra.»

20 «Na λοχοε n Xilikiya xa di Eliyakimi xilima
νε, a xa n ma wali raba.

21 N i xa mange guba ragoroma νε a ma, n i
xa beleti xiri a tagi, n fa i xa mangeya fi a ma.
A findima Darisalamukae nun Yudayakae baba
nan na.

²² N Dawuda xa mangeya saabi soma ne a yi ra. A na naade nde rabi, mixi yo mu a balanma. A na naade nde balan, mixi yo mu a rabima.

²³ A fama ne binye ra a baba bonsoe be. N a tima ne alo wuri di naxan banbanxi a fanyi ra banxi bili ma,

²⁴ a baba bonsoe xa fe birin gbakuma naxan na, fe xunxurie nun fe xungbee.»

²⁵ Mange Alatala man naxa a masen, «Kono loxoe nde na wuri di naxan nu banbanxi a fanyi ra banxi bili ma, a fama ne bolonde, a bira a nun fe naxan birin nu gbakuxi a ra.» Alatala xui nan na ki.

23

Tire xa naxankate

¹ Naxankate na Tirekae be.

«Tarasisi kunkui kanyie, wo xa wo wa xui ite, barima Tire boxi xun bara rakana.

Banxi mu luma naa sonon, wafu birin bara kana.»

Sipirika ndee xa masenyi nan na ki.

² Wo wo sabari, wo tan naxee sabatixi baa de ra, wo tan naxee findixi yulee ra Sidon taa kui, wo tan naxee bara naafuli soto yuleya ra wafu de saabui ra.

³ Baa bara a niya wo xa sansi xori soto kelifa Sixori.

Daxamui naxan mini Nili xure de ra, na nan findixi bannaya ra wo be.

Namanee xa makiti xungbe raba ne wo xonyi.

⁴ Sidonkae, wo yaagi,

wo tan naxee xa nɔɛ nu na baa xun ma.
 Xui nde minima kelife baa ma, a naxɛ,
 «N luxi nɛ alo di baritare,
 naxan mu di bari xɔnɛ kolon,
 naxan mu di yo barima,
 naxan mu di yo ramɔma, xɛmɛ xa na mu a ra
 ginɛ.»

⁵ Misirakae na na xibaaru mɛ Tire xa fe ra,
 e fama nɛ gaaxude.

⁶ Wo xa siga Tarasisi.

Wo tan naxee na baa dɛ ra, wo xa wo wa xui ite.

⁷ Singe wo xa taa nu na jɛlɛxinyi nan kui,
 kɔnɔ yakɔsi nde wo xa mixie xaninxi yire
 makuye?

⁸ Nde yi nate tongoxi Tire xili ma,
 a tan naxan nu mange tima,
 a tan naxan xa yulɛ nu findixi kuntigie ra,
 a tan naxan xa yulɛ nu binyaxi dunija birin
 ma?

⁹ Alatala Senbema nan yi nate tongoxi,
 alako yetɛ igboya xa kana,
 xili xungbe kanyie xa magoro.

¹⁰ Tarasisikae, wo xa boxi rawali
 alo a rabama Nili xure dɛ ra ki naxɛ,
 barima Sidɔn nun Tire xa wafue mu na sɔnɔn.

¹¹ Alatala bara a bɛlɛxɛ itala baa xun ma,
 a bara mangɛyae raserɛn.
 A bara yaamari fi Fenisiya xa yire makantaxie xa
 kana.

¹² A naxɛ, «I tan Sidɔn taa tofanyi,
 i mu luma bere ra sɔnɔn,
 e fama nɛ i xun nakanade feo.

Hali wo wo gi Sipiri suri ma,
wo mu bɔɲesa sɔtɔma.

¹³ Kalide bɔxi mato ba. E xun bara rakana.
Asiriyakae bara sa wulai subee sagoe.
E bara e xa yire makantaxie rabilin,
e fa e gere han sese mu luxi sɔnɔn.»

¹⁴ «Tarasisi kunkui kanyie, wo xa wo wa xui ite,
barima wo xa wafu makantaxi xun bara
rakana.»

¹⁵ Tire luma nɛɛmui nan kui han ɲe tongo
solofere, mangɛ keren xa bui xasabi. ɲe tongo
solofere raɲɔnyi, fe fama rabade Tire bɛ alɔ a
falaxi sigi kui langoe ginɛ xa fe ra ki naxɛ,

¹⁶ «I tan langoe ginɛ, birin nɛɛmuxi naxan ma,
i xa kɔra bɔnbɔ a fanyi ra taa kui,
i xa sigi sa alako mixie xa ratu i xa fe ma.»

¹⁷ ɲe tongo solofere raɲɔnyi, Marigi a ya
rafindima nɛ Tire ma. A gbilenma nɛ a xa
langoeɲa fori ma, a a yetɛ sa dunija mangɛyae
birin sagoe kɔbiri xa fe ra.

¹⁸ Kɔnɔ a xa geeni fama rawalide Alatala xa
fe nan kui. A mu nɔma na ragatade a yetɛ bɛ, a
luma mixie nan bɛ naxee birama Alatala fɔxɔ ra,
alako e xa donma fanyie nun baloe gbegebe sɔtɔ.

24

Dunija xa ɲaxankatɛ

¹ Alatala fama nɛ dunija kanade,
sese mu lu bɔxi ma sɔnɔn,
adamadie yensenma nɛ.

² Mixi birin luma tɔɔrɛ nan kui:
serɛxɛdubɛ nun ɲama, kuntigi nun konyi,

gine banxi kanyi nun konyi gine, yule nun
saresoe,

yefu ti nun setare, doni tongoe nun doni kanyi.

³ Dunija fama ne kanade,
a isee birin nonma ne a ma.
Alatala xui nan na ki.

⁴ Dunija tuxunsanma ne, a ixarama ne,
kuntigie yati halakima ne.

⁵ Dunija mixie bara dunija koso,
e bara e kobe so seriyε ra,
e Ala xa yaamarie matandi,
e a xa saate kana.

⁶ Na nan a ra Alatala dunija halakima,
na kote dusu adamadie xun na,
dunija mixie mu gbo sonon.

⁷ Xe xaba temui sansie xurunma ne,
xe xabae nimisa.

⁸ Sanbanyi nun kora xui danma ne,
xulunyi yensen.

⁹ Mixie mu e seewama sigi xui ra,
donse yati mu rafaama e ma.

¹⁰ Taa kanaxi luma na ki ne tun,
a banxie birin balan.

¹¹ Sonxoe tema ne taa kui minse nun donse xa fe
ra.

Seewe bara non, nelaxinyi bara siga.

¹² Sontoe nan tun luma taa kui fa,
taa naade kana feo.

¹³ Na naxankate na non dunija bende fuji fari
namanεe tagi,
na luma ne alo oliwi bili naxan imaxama alako
a bogie xa ba,

na luma ne alo sansi tonsɔɛ keren keren naxee
luma xe ma xe xabae dangi xanbi.

14 Kɔnɔ naxee na sogegorode biri,
nee e xui itema ne sɛɛwɛ ra,
e bɛɛti ba Alatala matɔxɔfe ra.

15 Naxee na sogetede biri,
nee Alatala matɔxɔma ne,
e Isirayila Marigi Alatala xili matɔxɔ baa surie
ma.

16 Kelife dunija tunxun naanie ra,
won bɛɛti mema ne naxan a falama,
«Nɔre kanyi nan Tinxintɔɛ ra.»

Kɔnɔ n tan naxa e yaabi,
«N xun nakanafe, n fate na bafe n ma.
Naxankatɛ na n bɛ.
Tinxintaree bara n yanfa a jaaxi ra.»

17 Gbaloe nan wo lima, wo tan dunija mixie.

18 Naxan na a gi na gbaloe ya ra, a birama yili
nan kui.
Naxan na te na yili kui, yeɛ nan dusuma a xun
na.

Koore walaxe birama ne,
bɔxi fan sɛɛɛn.

19 Dunija kanama ne, a ibɔɔ, a sɛɛɛn.

20 A dagalanma ne alo siisila,
a imaxa alo bage turunnaadɛ mini tɛmɛui,
barima a xa yunubie bara gbo.
A birama ne, a mu kelima sɔnɔn.

21 Na lɔxɔɛ Alatala koore daalie nun dunija
mangɛɛ jaxankatama ne e xa walie ma.

22 E fama ne malande yire keren alo geelimanie
naxee na geeli kui.

E buma ne naa han e fa kiiti.

²³ Kike nun soge loema ne,

Mange Alatala yaamari tima ne Siyoni geya fari

Darisalamu

forie ya i a nore fanyi bun ma.

25

Tɔɔɔromixi xa kantari na Ala nan na

¹ Alatala, n Marigi na i tan nan na.

N i xili matɔɔɔma ne i xa fe makaabaxie xa fe ra,
i naxee natexi kabi temui xɔnkuye dugutegeɔna
kui.

² I bara muxu yaxuie xa taa makantaxi rabira,
a findi geme yensenxie ra naxan mu tima sɔnɔn.

³ Na nan a ra pama senbemaɛ i matɔɔɔma ne,
si paaxie fa i binyade.

⁴ I findixi misikiine xa kantari nan na,
yire makantaxi tɔɔɔromixi luma dennaxe.

I luxi alo banxi fanyi turunnaade kui,
alo bage naxan tixi soge ya ma.

Si paaxi maniyaxi turunnaade nan na naxan
bɔnbɔma banxi ra,

⁵ a lu alo wuyenyi naxan na gbengberenyi ma.

I pamane xa sɔnxɔe raxinbelima ne,

alo nuxui niini nde bama soge xa wuyenyi ra ki
naxe.

Na pama paaxi xa sigi sa danma na ki ne.

⁶ Yi geya fari, Alatala Senbema fama ne xulunyi
belebele tide,

pama birin xa minse nun donse jɔxunmee li
naa.

⁷ Yi geya fari, Alatala fama ne mafelenyi bade
bɔnsɔe birin ma,

⁸ a saya xa fe kanama ne abadan.
 Won Marigi Alatala yaye mafurukuma ne yatagi
 birin ma,
 a a xa pama xa yaagi birin ba dunija ya xori.
 Alatala xui nan na ki.
⁹ Na loxoe e a falama ne,
 «Won Marigi Ala nan yi ki won won xaxili tixi
 naxan na.
 A bara won nakisi.
 Alatala nan yi ki won won xaxili tixi naxan na.
 Won xa seewa a xa kisi ra.»

¹⁰ Alatala xonye luma ne yi geya fari,
 kono Mowabakae maboronma ne alo sexe.
¹¹ E katama ne e xa e ba a yi ra,
 kono Alatala e xa yete igboya ragoroma ne,
 a e senbe birin non.
¹² A e xa yire makantaxie rabirama ne,
 a na birin butuxun han a findi xube ra.
 A e xa yete igboya ragoroma ne feo.

26

Taa senbema xa beeti

¹ Na loxoe e yi beeti nan bama Yudaya boxi ma:
 Ala bara taa senbema fi won ma,
 naxan xa tete findima kisi ra won be.
² Naade xa rabi, pama tinxinxi xa so,
 pama naxan mu lanlanteya kana.
³ Mixi naxan janige fan,
 a findima bonesa kanyi nan na, barima a laxi i
 ra.
⁴ Wo wo yete taxu Alatala ra temui birin,
 barima Alatala nan na Ala ra naxan na abadan,
 naxan senbe gbo alo fanye.

5 A bara yete igboe ragoro,
 a e xa taa itexi igoro, a findi xube ra,
 6 misikiinee nun setaree naxan iboronma.

7 I tan Alatala tinxinxi, i tinxintoe xa fe
 sooneyama ne.

8 Muxu jereama i xa seriyee nan ma, muxu xaxili
 tixi i ra.

Muxu i xili matoxoma muxu boje birin na.

9 Muxu nii yati hayi na i ma koe ra, a i fenma
 geesege.

I na i xa kiiti sa dunija ma,
 na nan dunija mixie matinkanma tinxinyi ra.

10 Kono mixi jaaxie tan, hali e kinikini e ma,
 e mu birama tinxinyi foxo ra.

Hali nama birin birama tinxinyi foxo ra,
 e tan tondima ne gbilende fe jaaxi foxo ra,
 e mu gaaxuma Alatala xa mangeya ya ra.

11 Alatala, i senbe gbo, kono e mu na toma.

I xanunteya naxan saxi i xa jama ma, a niya e
 xa na to,

na xa findi e be yaagi ra, i xa te fa e gan.

12 Alatala, i bara bojesa fi muxu ma,
 barima i tan nan muxu xa wali birin nakamal-
 ima muxu be.

13 Muxu Marigi Alatala, marigi gbete baranoe
 doxo muxu ma bafe ra i tan na,

kono muxu i tan nan keren batuma.

14 Na marigie bara faha, e mu baloma sonon, e
 nii mu kelima abadan.

I bara keli e xili ma, i e sonto.

I bara e xa fe birin naloe.

15 Alatala, i bara i xa jaman ragbo ye,
 i bara e xa boxi naaninyie masara, boxi xa gbo.

I bara matɔxɔɛ sɔtɔ na fe kui.

¹⁶ Alatala, e nu na i fenfe i xa ɲaxankate kui,
e fa i maxandi.

¹⁷ E nu e xui itema i ma alo gine naxan na di
barife tɔɔɛ kui.

¹⁸ Muxu bara tɔɔɔ na di barife kui,
kɔnɔ na fe findixi fufafu nan na.

Muxu mu wali yo rabaxi naxan findixi kisi ra
dunija be,

e mu kisi sɔtɔ muxu saabui ra.

¹⁹ Kɔnɔ i tan nan faxa mixie rakelima faxe ma.

«Wo tan naxee saxi bende bun ma,
wo xa keli, wo xa sɛɛwa.

Wo luxi nɛ alo xini soge naxan ralɔɛma.

Wo fan nalɔɛma na ki nɛ.»

²⁰ N ma ɲama, wo xa gbilen wo xɔnyi,

wo xa naade balan saabi ra.

Wo xa wo nɔxun dondoronti han yi xɔnɛ xa
dangi sinden.

²¹ Alatala fama nɛ kelife a xɔnyi,

a fa dunija mixie ratɔn e xa yunubie xa fe ra.

Bɔxi wuli dentɛɛma nɛ a naxan minxi,

a mu mixi faxaxie ragatama sɔnɔn.

27

Isirayila xa kisi

¹ Na lɔxɔɛ, Alatala ninginange magaaxuxi
ɲaxankatama nɛ a xa santidɛɛma xungbe
ra.

Na xili Lewitan, a sabatixi baa nan ma.

A suxufe xɔɔxɔ, barima a salaxun a gbe ra,

kɔnɔ Alatala a sɔntɔma nɛ.

² Na ɔɔɔɔ, wo xa beɛti ba n ma weni bili fanyie xa fe ra.

³ N tan Alatala nan na a kantama ra.

N ye sama ne a ma temui birin.

N a kantama ne kɔɛ nun yanyi ra alako mixi yo naxa a tɔɔɔ.

⁴ N xɔɔɔ xɔɔɔ, kɔɔɔ xa n sa tunbee li naa, n e gerema ne, n te din e ra.

⁵ Xa a sa li e naxa fa n yire lanyi xiride, n tinma ne a ra a fanyi ra.

⁶ ɔɔɔɔ na fafe, Yaxuba bɔnsɔɔ a sanke sɔɔɔnma ne,

Isirayila bɔnsɔɔ a salonyie nun a fugee ramini, a dunija rafe a bogie ra.

⁷ Alatala Yaxuba bɔnsɔɔ bɔnbɔ ne, alɔ a e yaxuie bɔnbɔ ki naxe?

A e faxa ne, alɔ a e faxa ki naxe?

⁸ A xa xɔne naxa din e ra, a e xanin alɔ foye xungbe.

⁹ Yaxuba bɔnsɔɔ xa yunubie xafari na ki ne.

Na kui, e naxa kuye sɛɛɛɛbadee kana, e naxa Asera wuri masolixie ba e xa bɔxi ma, e naxa kuye xa surayi gansee kana.

¹⁰ Taa sɛnbɛmae bara kiro, e findi ne yire rabɛɛɛɛnxi ra alɔ gbengberenyi. Ningee nu luma naa e demadonde, e e sa, e menni wuri bureɛɛ birin don.

¹¹ Wuri salonyie na xara, ginɛ nu e gan te ra. Nama xaxilitare nan nu a ra. E daali mange mu kinikinixi e ma na nan ma. Naxan e daaxi, na mu hinnɛxi e ra.

¹² Na ԼՅԻ, Alatala wuri bilie imaxama ne, keli Efirati xure de ra han Misira xure de ra. A wo tan Isirayila xa die birin matongoma ne keren keren.

¹³ Na ԼՅԻ, feri xungbe fema ne, alako mixi naxee nu ԼԵԽI Asiriya boxi ma, a nun naxee nu yensenxi Misira boxi ma, e birin gbilenma ne, e fa suyidi Alatala be geya seniyenxi fari Darisalamu.

28

Naxankate na Samari be

¹ Naxankate na Efirami taa yete igboe siisilae be, naxan tixi gulunba koore ra, kono a xa tofanyi luxi ne alo sansi fuge lisixi.

² Senbema nan fafe yi ki Marigi xili ra, naxan luxi alo turunnaade foye xungbe, alo balabalan tune naxan senbe Samari xun nagoroma.

³ Efirami taa yete igboe siisilae birama ne, e maboron.

⁴ Na sansi fuge lisixi naxan tixi gulunba koore ra, a luxi ne alo xore bogi moxi naxan donma kerenyi ra.

⁵ Na ԼՅԻ, Alatala Senbema luma ne alo mange katanyi tofanyi a xa pama donxoe be.

⁶ A xaxili tinxinxi fima ne kiitisae ma, a senbe fi soorie ma naxee na gere kui.

⁷ Kono wo xa serexedubee nun namironmee bara ԼԵ.

Beere e dagalanma ne, e daxu laamatunyi to temui,

e mu fata fe tagi rabade.

⁸ E tixi e γεγε xa βοχunyi tagi, e birin νοχοχι a
 ηααχι ra.

⁹ «Ala wama e xaranfe?

A fahaamui fima e ma?

E luxi alo diyore naxee δε baxi e nga xijε ra.

¹⁰ Fo a xa ωογεν e be diyore daaxi.»

¹¹ Alatala fama a masende yi ηama be χοηε
 saabui ra,

¹² «Malabude nan yi ki, wo xa wo malabu.

Yire raxaraxi na a ra.»

Κοηο e mu tin e tuli matide a ra.

¹³ Na kui Alatala fama ne masenyi tide e be
 diyore daaxi,

alako e xun xa rakana, yaxuie xa e suxu, e e
 xanin.

¹⁴ Awa, wo tan mixi mayelee,

wo tan naxee Darisalamu yamarima,

wo wo tuli mati Alatala xa masenyi ra.

¹⁵ Wo naxε, «Muxu nun saya bara saata,

muxu nun gaburi bara lanyi xiri.

Gbaloe yo mu muxu lima won ma kantari kui.»

Κοηο e na e νοχunfe wule xanbi ra.

¹⁶ Alatala e yaabima ne,

«N bara γεμε hagige δοχο Siyoni,

γεμε fanyi naxan mu kanama.

Limaniya mu bama mixi yi ra naxan a taxuma
 na γεμε ra.

¹⁷ N bara tinxinyi ti seriye ra, n bara nondi sa
 kiiti ki ra.

Wo xa wule naxee findixi wo xa kantari ra,

banbaranyi fama ne e xaninde.

18 Wo xa saate, wo nun saya ra, a kanama ne,
wo xa lanyi, wo nun gaburi ra, a fulunma ne.
Gbaloe noma ne wo ra a fanyi ra.

19 Fe xoxoxoe na wo li, a wo xun nakanama ne,
geesegge yo geesegge, feesenen yo feesenen, koe yo koe.
Wo na so yi fe kui, wo ifuma ne gaaxui ra.»

20 «Wo xa sade xurun, wo mu noma wo sade a
ma.

Wo xa xinbeli dugi xurun, a mu wo kantama
xinbeli ra.

21 Alatala kelima ne alo a keli Perasimi geya fari
ki naxe,
a xonoma ne alo a xono Gabayon gulunba kui ki
naxe,

alako a xa a xa wali makaabaxi raba.

22 Na kui wo ba mayele tife,
alako a naxa fa gbilen wo xiri ra,
barima Ala bara a xa nate masen n be boxi
kanafe ra.»

23 «Wo wo tuli mati n xui ra,
wo wo tuli mati n ma masenyi ra.

24 Xe sa xe buxama temui birin?

A bende ramaxama loxoe birin?

25 A na ge boxi buxade, a mu sansi garansanma?

A mu sansi xori birin wolima a ki ma?

26 A Marigi Ala a xaran a si ki ra.

27 Sansi mooli nde mu bonboma wure ra,
a bonboma wuri nan na.

28 Sansi mooli gbete noma bonbode wure ra,
konon a mu radangima a i.

29 Na wali ki birin fatanxi Alatala Senbema nan
ma.

A xa walie makaaba, a xa fe fanyie gbo.»

29

Naxankate na Darisalamu be

- ¹ Naxankate na Ariyeli taa be,
mange Dawuda nu sabatixi dennaxe.
Wo xa nu wo xa salie raba ra je yo je alo wo
darixi a ra ki naxe,
- ² kono n fama ne Ariyeli xa tete rabilinde,
a fa toro gere kui, a xa lu alo serexebade naxan
dexexi.
- ³ N fama ne wo rabilinde n ma soorie ra,
muxu xa wali raba wo xa tete kanade.
- ⁴ Wo xa fe fama ne magorode han a lu alo wo xui
na minife boxi nan bun ma.
Wo xa woyenyi makolikolima ne kelife gaburi
kui.
- ⁵ Wo yaxuie wuyama ne alo xubutanyi,
e xa soorie luma ne alo maale lagi foye ma.
Kono na temui ya magire keren kui,
- ⁶ Alatala Senbema fama ne sesarinyi nun galanyi
ra,
boxi serenma ne, turunnaade goroma ne, te
minima ne.
- ⁷ Na temui Ariyeli yaxuie loma ne keren na,
e fa lu alo xiye paaxi mixi raxunuma temui naxe.
Na soorie nun e xa gereso wali birin jonma ne
feo.
- ⁸ A luma ne alo kaametoe naxan xiye sa a na a
degefe,
kono a fa xunu kaame ra a ma.
A luma ne alo mixi naxan xiye sa a na ye minfe,
kono a fa xunu ye xoli ra a ma.

A luma na ki ne na soori gali xa fe ra naxan na
Siyoni mixie gerefe.

⁹ A xa findi wo be terenna ra, wo de xa ixara.
Wo wo yae raxi, wo xa findi donxuie ra.
Wo na dagalanfe siisi daaxi, konɔ beere mu a ra.

¹⁰ Alatala nan wo raxixi,
a bara wo xa namijonmee yae balan,
a bara wo xa sematɔe xunyi makoto.

¹¹ Yi laamatunyi luxi ne alo sebeli
matonxumaxi. Na soma mixi nan yi naxan
fata a xarande alako a xa a xaran, konɔ a fa a
yaabi, «N mu noma a xarande wo be, barima a
balanxi tonxuma ra.»

¹² Xa na mu a ra, a luxi alo sebeli naxan soma
mixi xarantare yi ra alako a xa a xaran, konɔ a
fa a yaabi, «N tan mu fata a xarande.»

¹³ Alatala xa masenyi nan ya:
«Yi jama bara fa, e xa n matoxo e de ra, konɔ e
boje tan makuya n na.

E xa batui findixi adamadie xa yaamari rat-
inmefe nan tun na.

¹⁴ Na nan a toxi n man yi jama de ixarama ne
kaabanakoe ra.

Lɔnnilae xa lonni mu gema na kolonde,
fe kolonyie mu soma na fe kui.

¹⁵ Naxankate na mixie be naxee e noxonma
Alatala ma nate kobi rabafe ra.
E to e xa walie rabama dimi nan kui,
e manoxun, «Nde muxu toxi? Nde a kolon muxu
naxan nabama?»

¹⁶ Wo xa daxuna senbe gbo.
Bende noma lude alo a yailanma?

Se yailanxi noma a falade a yailanma be, a mu n
yailanxi?

Feyɛ noma a falade a yailanma be, a xaxili mu
fan?»

¹⁷ A gbe mu luxi Liban wondi xa masara xe ra,
xe fan xa masara wondi ra.

¹⁸ Na loxoɛ, tuli xorie kitaabui xaranmae xui
mema ne,

donxuie fan minima ne dimi xora, e se to.

¹⁹ Yete magoroe seewama ne Alatala ra,
misikiinee seewama ne Isirayila xa Seniyentoe
ra.

²⁰ Funmala mu luma naa sonon,
mixi mayele loema ne.

Fe kobi rabae loema ne.

²¹ E mixi toɔɔɛgema wule ra, e gantanyi italama
tinxintoe be.

²² Yaxuba bonsoe Marigi xa masenyi nan ya
naxan Iburahima xun saraxi:

«To dangi xanbi, Yaxuba bonsoe mu yaagima
sonon,

a boɔɛ mu rapaaxuma a ma.

²³ A xa die na n ma walie to e tagi,

e n xili binyama ne,

e e magoroma ne Yaxuba xa Seniyentoe be,

e gaaxuma ne Isirayila Marigi Ala ya ra.

²⁴ Mixi ifuxi fahaamui sotoma ne,

sonxoɛ ratee tinma ne lonni ra.»

30

Naxankate bonsoe murutela be

¹ Alatala xa masenyi nan ya,

«Naxankate na bɔnsɔɛ murutela bɛ.
 E natɛɛ tongoma, naxee mu kelixi n tan ma.
 E saatɛɛ xirima, n Xaxili mu e yamarixi naxee ra.
 Na kui e yunubi xun masama tun.
 2 E sigama Misira, e e yetɛ taxu mɛnni mangɛ ra.
 E wama lufe a xa kante bun ma.
 E na birin naba n tan xanbi.
 3 Misira mangɛ xa kante findima yaagi nan na
 wo bɛ,
 lufe a xa niini bun ma na wo tɔɔrɔma nɛ tun.
 4 Hali wo kuntigie xɛɛ Sowan nun Xanɛsi Misira
 bɔxi ma,
 5 e birin fama lude yaagi nan kui na pama xa fe
 ra naxan mu e malima.
 E mu wo demɛnma, e wo rayaagima tun.»

6 Naxankate na Negewi gbengberenyi subee bɛ.
 E bɔxi xɔrɔxɔɛ nan igrima yetɛɛ nun bɔximasee
 na dennaxɛ,
 e xa bannaya xaninfe ra sofalee nun jɔxɔmɛɛ
 fari pama xɔn ma,
 naxan mu fata e malide fefe ma.
 7 Misira xa mali findima fe fufafu nan tun na!
 Na nan a ra, n naxa yi xili sa a xun ma:
 Turunnaade taganxi.

8 Yi fe sɛbɛ walaxɛ ma e bɛ,
 a sɛbɛ buki ma alako a xa findi seede ra abadan.
 9 Nama murutela nan a ra, naxan a booree
 madaxuma,
 naxan mu wama a tuli matife Alatala xa sɛriyɛ
 ra.
 10 E a falama sematoe bɛ, «Wo naxa laamatunyie
 to.»

E a falama namijɔnmɛ bɛ, «Wo naxa masenyi
tinxinxi ti.»

E naxɛ, «Wo xa masenyi jɔxunmɛ ti,
wo xa wɔyɛn fanyi fala, hali nɔndi mu a ra.

¹¹ Wo xa keli yi kira xɔn ma,
wo xa Isirayila xa Seniyentɔɛ masenyi lu naa.»

¹² Isirayila xa Seniyentɔɛ xa yaabi nan ya,
«Wo to tondi yi masenyi ra,

wo fa la tɔɔrɛ nun madaxui ra,

¹³ yi yunubi luma nɛ wo bɛ alɔ tɛtɛ kanaxi,
naxan birama terenna ra.

¹⁴ A kanama nɛ alɔ fɛpɛ kanaxi,

hali tɛ kɔ se, xa na mu a ra ye base mu mini a
kui.»

¹⁵ Marigi Ala naxan findixi Isirayila Seniyentɔɛ
ra, a xa masenyi nan ya:

«Xa wo gbilen n ma, wo fa wo raxara,
n wo rakisima nɛ.

Xa wo dɔxɔ, wo fa wo taxu n na,

n senbɛ fima nɛ wo ma.

Kɔnɔ wo mu tin na ra.

¹⁶ Wo naxɛ, «Ade, muxu tan muxu gima soee nan
fari.»

Awa yire, wo fama gide.

Wo naxɛ, «Muxu tan muxu gima soe xulunxie
nan fari.»

Awa yire, kɔnɔ wo kerimae xulun wo bɛ.

¹⁷ Wo wulu keren, wo gima nɛ wo yaxui keren
ya ra.

Xa yaxui suuli na a ra, wo birin wo gima nɛ,
wo fa lu alɔ geya wuri keren gbansan tixi naxan
fari.»

18 Kɔnɔ na kui Alatala na mame tife alako a xa hinne wo ra.
A fama ne kelide, a kinikini wo ma,
barima Alatala tinxin.
Seewe na mixi be, naxan a xaxili tixi a ra.

19 Siyonikae, wo tan naxee sabatixi Darisalamu,
wo mu yaye raminima sonon.

Wo na a xili, a hinnema ne wo ra,
a na wo xui me, a wo yaabima ne keren na.

20 Hali wo Marigi a niya wo xa lu fe xoxoxoe kui,
wo karamoxoe mu e noxunma wo ma sonon,
wo fama ne e tode wo yae ra.

21 Wo na siga yirefanyi ma, wo na siga koola ma,
wo fama ne masenyi mede wo xanbi ra naxan a
falama wo be,

«Kira fanyi nan ya, wo xa wo jere a xon ma.»

22 Na kui wo xa kuye naxee yailanxi gbeti nun
xeema ra,

wo fama ne nee wolide alo se seniyentaree,
wo fa a fala, «Wo keli be!»

23 Na temui Alatala tune rafama ne wo xa sansie
ma,

wo xa boxi daxamui gboma ne.

Na temui wo xa xurusee sigama ne e demadonde
fili xungbee ma.

24 Ninge nun sofale naxee xe buxama,
e fama se fanyi nan donde naxan nafalaxi e be.

25 Xuree wuyama ne wo xa geyae fari.

Na temui faxe xungbe nan tima,
yire senbema itexie rabirama ne.

26 Alatala fama ne a xa jama xa maxonee nun
fie rayalande.

Na loxoε kike yanbama ne alo soge,
soge xa yanbe fan xun masama ne doxo solofere.

27 Alatala na fafe kelife yire makuye,
a xonoxi a xoroxoε ra, a fama ne tuuri belebele
kui.

Te minima ne a kere kui xone xa fe ra.

28 A jengi luxi ne alo banbaranyi naxan tema
han mixi konyi.

A pamanee suxuma ne,
a karafoe sa e ma, a se nde raso e banganyie ra,
a e xanin yire e mu wama sigafe dennaxe.

29 Konoo wo tan beeti bama ne na loxoε alo sali
temui,

wo bonnee seewama ne alo mixi naxee xule fema
sigafe ra Alatala xa geya fari,

Alatala naxan luxi alo fanye Isirayila be.

30 Alatala a xui xaape raminiima ne,
a a senbe masenma ne xone belebele nun te
kasare ra.

A fama ne sesarinyi, galanyi, tune xungbe,
turunnaade, nun balabalanyi ra.

31 Alatala xui fama ne Asiriyakae butuxunde,
a e rabira a xa mangeya ra.

32 A na e bonbo wuri xoroxoε ra temui naxe,
a xa pama beeti bama ne maxasee nun korae xui
ra.

33 Te yire bara yailan mange xili ma a rakuya.
A tilin, a igbo.

Yege gbegebe malanxi na te belebele xa fe ra.

Alatala jengi luxi ne alo te jaaxi naxan ganma
a fanyi ra.

31

Misira xa mali

¹ Naxankate na wo be,
 wo tan naxee wo yete taxuma Misira ra,
 wo tan naxee lama e xa soori ragise wuyaxie ra,
 wo tan naxee e xa soe ragimae matoma.
 Wo mu Isirayila xa Seniyentoe fenma,
 wo mu wama Alatala xa mali xon ma.

² Kono Ala xaxili nan gbo,
 a fata naxankate ragorode mixie ma.
 A xui mu kanama.

A kelima nama paaxi xili ma,
 naxee mixi kobie malima.

³ Misirakae mu findixi Ala ra,
 adamadie nan tun na e ra.
 E xa soee mu findixi xaxili xa ra,
 sube nan tun na e ra.
 Alatala na keli temui naxe mixie xili ma,
 naxan mali tima yo, naxan mali fenma yo,
 a e birin halakima ne.

⁴ Alatala xa masenyi nan ya:
 «Yete na yirindin a xa sube suxuxi xun ma,
 hali xuruse demadonyi gbegee katama ne a
 keride,
 a mu gaaxuma e xa sonxoe rate ya ra,
 a mu kelima na sube xun ma fefe ma.
 Alatala Senbema fan goroma ne gere sode Siyoni
 geya fari na ki ne.

⁵ Alatala Senbema Darisalamu makantama ne,
 alo xoni a gabutenyie italama a yoree xun ma ki
 naxe,
 a e kanta, a e rakisi, a a ti e xun ma.»

⁶ Isirayilakae, wo xa gbilen Ala ma wo bara wo makuya naxan na.

⁷ Na ԼՅՃԷ wo fama ne wo xa kuyee rabɛɛnde wo naxee yailanxi gbeti nun xɛɛma ra yunubi xa fe ra.

⁸ «Asiriyakae fama ne sɔntɔde santidɛgɛma ra, naxan mu fatanxi ɲengi kanyi ra. E e gima ne na ya ra, e xa fonikee xaninma ne konyiya kui.

⁹ E xa yire makantaxi birama ne gaaxui kui, limaniya bama ne e xa sɔori mangɛɛ yi ra gere fa tɛmui.»

Alatala xa masenyi nan na ki, naxan na gere tɛ radɛxɛma Siyoni geya ma Darisalamu kui.

32

Mangɛya tinxinxi

¹ Mange fama ne mangɛya rapɛrɛde tinxinyi ra, a xa kuntigie kiiti sama ne sɛriyɛ ki ma.

² Kankan luma ne alɔ banxi fanyi turunnaade dinma naxan na, alɔ xure naxee ye xaninma gbengberɛn yire, alɔ gɛmɛ niini bɔxi ixaraxi ma.

³ Na tɛmui ya naxee se fenma, nee se igbɛma ne. Tuli naxee e matima, nee fe mɛma ne.

⁴ Xaxilitaree fama ne fahaamui sɔtɔde, boboe nɛnyi fama ne kelide, nee fa wɔyɛn a fanyi ra.

⁵ Mixi kobi mu xilima kuntigi, mixi tinxintare mu binyɛ sɔtɔma sɔnɔn,

⁶ barima e mu nɔndi falama, e mu fe fanyi mapɔxunma.

A fe seniyeñxi bote rabama, a wule falama
 Alatala xa fe ra,
 a kaameɓe luma a xa kaame kui,
 a tondi ye ma mixi be, ye xoli na naxan ma.

⁷ Mixi jaaxi wali ki mu fan,
 a a mato a misikiine xun nakanama toɓɓe ra
 ki naxe.

⁸ Kono mixi fanyi tan a matoma ne a fe fanyi
 rabama ki naxe,
 a xun nakeli a xa wali fanyi saabui ra,

⁹ Banna ginɛe, wo xa wo tuli mati n xui ra.
 Wo tan naxee laxi wo yete ra, wo xa n ma
 masenyi rame.

¹⁰ Beenun je keren xa dangi, wo serɛnma ne
 gaaxui ra,

wo tan naxee laxi wo yete ra,
 barima weni bogie kanama ne,
 xe xabe fan mu fanma.

¹¹ Banna ginɛe, wo xa wo magoro,
 wo tan naxee laxi wo yete ra, wo xa gaaxu.

Wo xa wo xa dugi fanyi masara kaɓe dugi ra.

¹² Wo xa wa wo xa weni bogi nun xe kanaxie xa
 fe ra.

¹³ Wo xa wa n ma jama xa boxi xa fe ra,
 naxan bara findi nooge nun tunbe yire ra.

Wo xa wa wo xa taae xa fe ra jɛɛxinyi jɔñxi
 dennaxe.

¹⁴ Wo xa yire makantaxi raboloma ne,
 wo xa taa fanyi findima ne wula ra,
 sofale nun xurusee de madonma dennaxe.

¹⁵ A luma na ki ne han Ala a Xaxili Seniyeñxi
 ragoroma won ma temui naxe keli koore
 ma.

Na temui na gbengberenyi findima ne sansi yire
ra,
a gbo ye alo fotonyi.

¹⁶ Seryie rapere ma ne gbengberenyi ma,
tinxinyi fan sabatima ne sansi yire.

¹⁷ Tinxinyi xa wali findima bojesa nan na,
a findi xaxilisa nun kantari ra waxati birin.

¹⁸ N ma nama luma ne naa bojesa kui, maraxare
kui.

¹⁹ Hali fotonyi kana, taa bira,

²⁰ heeri nan luma wo be,

wo tan naxee sansi sima xure de ra,

wo tan naxee tinma wo xa ningee nun wo xa
sofalee xa e de madon.

33

Gbaloe nun kisi

¹ Naxankate na i be, i tan naxan gbaloe rabama.

Naxankate na i be, i tan naxan yanfe tima.

I na ge na rabade, i xun fa rakana, yanfe gbilen
i ma.

² Alatala hinne muxu ra, muxu xaxili tixi i tan
nan na.

I xa muxu senbe xun masa, i xa muxu ratanga fe
xoroxoe ma.

³ Sie e gima ne i xui ya ra,

pananee yensenma ne i xa gere xui ra.

⁴ Wo tan sie, mixie fama ne wo xa naafuli suxude,
alo katoe dinma xe ra ki naxe.

⁵ Wo tan Siyonikae, Alatala gbo, a sabatixi koore
nan ma.

A tinxinyi nun nondi fima ne wo ma.

6 A wo bun ti.
 A kisi, xaxili fanyi, nun fahaamui ragatama ne
 wo be,
 wo tan naxee gaaxuma a ya ra.

7 Wo a mato, palamae nun xεεrae na wafe tande.

8 Mixi yo mu toma kirae ma sɔnɔn.
 Saate bara kana, saate seedee bara yaagi, binye
 yo mu na sɔnɔn.

9 Bɔxi na sunnunyi nun halaki nan kui.
 Liban xa mere bara maxara,
 Basan nun Karemele fɔtonyi burexee na yolonfe.

10 Alatala naxe, «Yakɔsi n kelima ne fa, wo fa n
 matoxo.

11 Wo to nate fufafu tongo, wo man fe fufafu nan
 sotoma.

Wo jengi luxi ne alo te naxan fama wo gande.

12 Te dinma ne sie ra, e gan alo tunbe masegexi,
 sese mu lu.»

13 Wo tan naxee makuya n na, wo xa wo tuli mati
 n ma fe rabaxie ra.

Wo tan naxee makore n na, wo xa la n senbe ra.

14 Yunubitoe naxee na Siyoni, e bara gaaxu.

Alatala yaxuie bara seren folo.

«Nde noma lude te kasarati seeti ma?

Nde ratangama te xubentare ma won ya ma?»

15 Mixi nan a ra naxan perema tinxinyi ra,
 naxan nondi falama, naxan tondima geeni soto
 ki jaaxi ra,

naxan mu a belexe italama bupa kobi be,
 naxan mu a tuli matima mixi faxafe nate tongoe
 ra,

naxan mu a xaxili tima fe jaaxi ra.

16 Na mixi mooli tan sabatima ne geya fari yire
makantaxi kui,
a baloe nun ye soto a fanyi ra.

17 Wo yae mange toma ne a xa tofanyi kui,
wo man fa boxi to naxan xa gboe mu nonma.

18 Wo ratuma ne wo gaaxu ki ma, a falafe ra,
«Na mange na minden? Duuti maxili go? Yire
makantaxi xunmato go?»

19 Wo mu fama na bonsoe yete igboe tode sonon,
naxee xa xui fahaamufe xorocho.

20 Siyoni mato, won ma sali rabama dennaxe.
Menni wo Darisalamu toma ne,
taa naxan naxaraxi, nama naxan mu talama e
xonyi sonon.

21 Won Marigi Senbema luma ne naa won ya ma
xuree seeti ma.

Won yaxuie mu noma tide na xuree ma e xa
kunkuie kui,

22 barima Alatala nan na won ma kiitisa ra,
a seriye yati nan fima won ma.

Alatala nan na won ma Mange ra,
a won natangama fe jaaxi nan ma.

23 Wo tan sie, wo xa luutie bara yonton,
wo xa kunkui wuri mu tixi,
wo xa bela mu gexi italade.

Na kui wo xa naafuli fama ne xaninde,
hali mabenye noma na rabade.

24 Siyonika yo mu a falama, «N mu yalanxi.»
E xa yunubie fama ne xafaride.

34

Edon xa kiiti

¹ Wo wo maso, wo tan pamanεε, alako wo xa wo tuli mati.

Sie, wo xa wo tuli mati n na a fanyi ra.

Duniḡa pama birin xa e tuli mati n ma masenyi ra,

² barima Alatala xonoxi pamanε nun e xa soori gaali birin ma.

A fama ne dinde e ra, a e raton.

³ E xa mixi faxaxie mu ragatama.

E binbie boroma ne, e xiri fa te koore ma.

E wuli iflima ne geyae ma.

⁴ Hali tunbui naxee na koore ma, e birama ne, alo burexεε nun xoreε birama ki naxε.

Koore walaxε makuntanma ne alo dagi.

⁵ Alatala naxε, «N ma santidegema na ge na wali ra,

a goroma ne Edon pama xili ma,

n fa e sonto kiiti xa fe ra.»

⁶ Wuli na Alatala xa santidegema ma.

A bara ge serεxε kon naxabade a ra,

xurusee wuli nun ture na a ma.

Alatala na serεxε nde kon naxabafe Bosara,

a na faxε tife a paaxi ra Edon boxi ma.

⁷ Nama sontoma ne, sexε ningee nun tuurae fan faxa,

han boxi yati bara noxo na wuli birin na.

⁸ Alatala xa nate nan na ki,

alako Siyoni gbe xa noxo Edon xa yaxuya xa fe ra.

⁹ Edon xa xuree nun boxi luma ne alo dole, a fa lu gan na.

10 A mu xubenma kœ nun yanyi ra,
a tuuri luma nε te ra tun.
Menni findima gbengberenyi yire nan na
abadan,

mixi yo mu dangima naa sɔnɔn.

11 Xɔni nun wulai sube mɔoli birin luma nε naa.
Alatala bara natε tongo menni xa findi gbeng-
beren yire ra.

12 Menni mangε mu sese toma naa e yamarima
rabama naxan xun na,
e xa kuntigie yensenma nε feo.

13 Menni xa yire makantaxie findima tunbee yire,
e xa taae luma nε alɔ wulai, wule baree nun
xɔnie luma dɛnnaxε.

14 Wulai subee mɔoli birin sabatima naa,

15 Bɔximase a xalε sama nε naa,
a fa e rasegε, a e kanta.

Hali yubee sabatima menni nε, e fa die rasegε.

16 Alatala xa sebeli mato a fanyi ra.

Yi sube birin fama nε lude naa, e fa wuya.

Alatala bara na natε tongo, a Xaxili yati fama nε
na rakamalide.

17 A tan nan yati e xa fe matoma, a na bɔxi itaxun
e ra,

a fa findi e gbe ra abadan.

35

Ala xa kira

1 Nelexinyi xa lu gbengberen yire,
sεεwε xa lu wulai alɔ sansi fugaxie yire.

2 Sansi tofanyie xa lu naa, sεεwε xui xa ite.

A xa lu alɔ Liban fɔtonyi, a xa tofan alɔ Karemele
geya nun Saron yire.

Won Marigi Alatala xa nɔrɛ toma nɛ naa a fanyi
ra.

³ Wo tan naxee bara gaaxu han wo belexe mu se
suxuma, wo xinbi fa sɛrɛn,
wo sɛnbɛ xa so.

⁴ Wo a fala mixie bɛ naxee bara gaaxu,
«Wo xa limaniya, hali wo mu gaaxu!
Wo Marigi Ala bara fa wo gbe ɲɔxɔde.
A fama wo rakiside a sɛnbɛ ra.»

⁵ Na tɛmui, dɔnxuie ya rabɔɔma nɛ, tulixɔrie fe
mɛma nɛ.

⁶ Mabɛnyie tunganma nɛ alo xeli, boboe fan sɛɛwɛ
xui ramanima nɛ,
barima xuree minima nɛ gbɛngbɛrenyi ma.

⁷ Bɔxi maxaraxi mafindima nɛ baa ra,
dulonyi minima nɛ gbɛngbɛren yire.
Wulai baree xɔnyi bara findi ye yire ra.

⁸ Kira mabama naa naxan xili falama, «Kira
Seniyɛnxi.»

Mixi seniyɛntare mu dangima mɛnni, fo naxan
lanma a xa dangi na.

Xaxilitaree mu tima na kira xɔn ma.

⁹ Yɛtɛɛ nun burunyi sube mu toma naa, fo lasiri
mixi.

¹⁰ Alatala naxee xɔrɛyaxi, nee nan gbilenma e
xɔnyi na kira xɔn ma.

E soma nɛ Siyoni sɛɛwɛ ra naxan mu ɲɔnma.
E ɲɛlexinma nɛ tun.

Sunnunyi nun tɔɔrɛ bama nɛ e ma abadan.

36

Asiriya mangɛ xa masenyi

¹ Mange Xesekiya xa mangeya je fu nun naani nde ra, Asiriya mange Senaxeribi naxa no Yudaya taa senbemaē ra.

² A to ge na rabade, Asiriya mange naxa a xa soori mange xee Darisalamu mange xon ma, kelife ra Lakisi, a tan nun a xa soori senbemaē. E naxa ti ye yire xungbe fe ma, mixie nu gare soma dennaxe.

³ Xilikiya xa di Eliyakimi, mange xa banxi xunyi, mange xa sebeliti Sebena, nun Asafi xa di Yowa, naxan findixi mange xa keedi ragate ra, nee naxa mini Asiriyakae ralande.

⁴ Asiriya mange rasima singe naxa yi masenyi ti e be, «Wo a fala Xesekiya be, Asiriya mange xungbe yi nan masenxi, <I xaxili tixi munse ra?

⁵ I woyen fufafu nan tun falaxi! I joxo a ma i bara feere nun senbe soto n gerefe ra? I laxi nde ra, naxan a niyama i xa n matandi?

⁶ I i xa lanlanteya saxi Misirakae nan ma fa? E luxi alo wuri ponpoe naxan girama, a fa i soxo i kilonma a ra temui naxe. Misira mange Firawuna na na ki ne mixi birin be, naxee e xaxili tixi a ra.

⁷ Temunde wo n yaabima ne, «Muxu xaxili tixi muxu Marigi Alatala nan na.» Konon xa a fala wo be Xesekiya bara ge serexebadee kanade geyae fari, a fa a fala Yudayakae nun Darisalamukae be, «Wo Alatala batu Darisalamu xa serexebade gbansan ne.»»

⁸ «Xa i sa noma soe ragi wulu firin sotode i xa nama ya ma, n marigi Asiriya mange soe fima ne i ma, e naxee ragima.

⁹ Hali i i xaxili ti Misirakae ra, soe ragie nun gisee xa fe ra, i senbe xurun n ma mange xa mixi xuri di nde nofe ra.

¹⁰ Bafe na ra, wo Marigi Alatala xa mu waxi n xa be gere? Alatala nan a falaxi n be, <Siga, i na boxi kana.>»

¹¹ Na temui Eliyakimi, Sebena, nun Yowa naxa a fala Asiriya mange rasima be, «Yandi, i xa woyen muxu be Arami xui ra, muxu tan i xa konyie na xui fahaamuma. I naxa woyen muxu be Yuda xui ra jama ya xori naxan na tete fari ma.»

¹² Kono Asiriya mange rasima naxa e yaabi, «N marigi n xexi yi masenyi falade i xa mange nun i tan nan gbansan be? N mu woyenfe yi mixie fan xa be, naxee doxoxi tete fari yi ki, naxee fama e yete xa gbi fuxi donde nun e yete xoli minde nun wo tan na?»

¹³ Mange rasima naxa keli, a a fala a xui itexi ra Yudaya xui ra, a naxe, «Wo wo tuli mati Asiriya mange xungbe xa masenyi ra,

¹⁴ <Wo naxa tin Xesekiya xa wo madaxu, barima a mu fata wo ratangade n belexe i!

¹⁵ Wo naxa tin a xa wo madaxu wo xaxili tife Alatala ra, a falafe ra, «Alatala muxu rakisima ne, yi taa mu luma Asiriyakae xa mange sagoe.»

¹⁶ Wo naxa wo tuli mati Xesekiya ra de! Asiriya mange yi nan falaxi, «Xa wo tin lude n ma yaamari bun ma, kankan fama ne a xa xee bogisee donde, kankan a xa kolonyi ye min,

¹⁷ han n sa fama wo xaninde boxi nde ma temui naxe, naxan luxi alo wo xa boxi, mengi nun weni fanyi, taami nun weni xee na dennaxe.»

18 Wo naxa wo tuli mati Xesekiya ra, naxan wama wo madaxufe a falafe ra, «Marigi Alatala won nakisima ne.» Si gbetee xa alae no ne e xa mixie bade Asiriya mange belexe i?

19 Xamata nun Arapadi xa alae go? Sefarawayimi, Hena nun Iwa xa alae go? Nee bara Samari ba n belexe i?

20 Namanee birin xa alae ya ma, ala mundun a xa mixie rakisixi n belexe i? Alatala tan noma Darisalamu ratangade n ma?>>

21 Nama naxa dundu, e mu a yaabi, barima mange a fala ne, «Wo naxa a yaabi de.»

22 Xilikiya xa di Eliyakimi, mange xa banxi xunyi, Sebena sebeliti, nun Asafi xa di Yowa keedi ragate, nee naxa siga mange Xesekiya yire e xa sosee ibooxi ra e ma sunnunyi kui, e fa Asiriya mange rasima xa masenyi denteege a be.

37

Mange Xesekiya marasi fenfe Annabi Esayi ra

1 Mange Xesekiya to na fe me, a naxa a xa donma iboo a ma, a beki dugi ragoro a ma sunnunyi kui, a fa siga Alatala xa banxi kui.

2 A naxa a xa banxi xunyi Eliyakimi, a xa sebeliti Sebena, nun serexedube forie xee Amosu xa di Annabi Esayi xon, beki dugi ragoroxi e ma.

3 E naxa a fala a be, Xesekiya yi nan falaxi, «To findixi sunnunyi, naxankate, nun boje manaaxu loxo nan na. A luxi alo die bari temui bara a li, konon senbe mu na sonon e xa bari.

4 I Marigi Alatala na Asiriya mange xa xera xa masenyi me Ala nipe rasotofe ra, temunde a a naxankatama ne a xa na woyenyie ma. I xa

Ala maxandi alako won ma mixi donxɔɛ naxa faxa.»

⁵ Mange Xesekiya xa mixie naxa siga Annabi Esayi yire.

⁶ Esayi naxa a masen e be, «Wo a fala wo xa mange be, Alatala yi masenyi nan tixi, <I naxa gaaxu Asiriya mange xa xɛrae xa marasɔtɔɛ xa fe ra, a naxee falaxi n be.

⁷ N fama a xaxili mafindide xibaarui nde ra, a fa gbilen a xɔnyi. N a faxama santidɛgema ra menni ne.»

⁸ Mange xa xɛera to gbilen Asiriya mange yire, a naxa a li a xa mange nu bara keli Lakisi, a nu na Libina gerefɛ.

⁹ Na temui Asiriya mange naxa a kolon a Kusi mange Tirihaka na fafe a gerede. Na kui a man naxa xɛrae xɛɛ Xesekiya ma, a falafe ra,

¹⁰ «Wo a fala Yudaya mange Xesekiya be, <I xa ala, i laxi naxan na, na naxa i madaxu de a falafe ra, «Darisalamu mu luma Asiriya mange belexe i.»

¹¹ I a kolon a fanyi ra Asiriya mangɛe naxan nabaxi pamanɛe birin na. E e sɔntɔ ne a jaaxi ra. I tan fa fama i bade n yi ra di?

¹² N benbae si naxee bonbo, e xa alae e ratanga ne, alɔ Gosan, Xarani, Resefa, nun Eden bonsoɛ naxee na Teli Asari?

¹³ Xamata mangɛ, Arapadi mangɛ, Sefarawayimi mangɛ, Hena mangɛ, nun Iwa mangɛ na minden?»

¹⁴ Xesekiya naxa bataaxɛ rasuxu xɛrae yi ra, a naxa a xaran. Na dangi xanbi, a naxa te Alatala xa banxi, a a itala Alatala ya i.

¹⁵ Xesekiya naxa Alatala maxandi, a naxe,

¹⁶ «Isirayila Marigi Alatala, naxan magoroxi malekee tagi, i tan nan na dunija birin Marigi ra, i tan nan koore nun boxi daaxi.

¹⁷ Alatala, i i tuli mati a fanyi ra, i xa Senaxeribi xa masenyi rame, naxan a xa mixi xeexi Ala Nijne rasoto.

¹⁸ Alatala, nondi na a ra, Asiriya mangee bara si birin soto, a e xa fe xun nakana.

¹⁹ E naxa nee xa alae woli te i, e e kana. A nondi ki ma, na kuyee mu findixi Ala ra, barima ibunadama nan nee yailanxi wuri nun geme ra.

²⁰ Yandi, muxu Marigi Alatala, i xa muxu ratanga Senaxeribi ma, alako dunija birin xa a kolon, a i tan nan keren na Ala ra.»

²¹ Awa, Amosu xa di Annabi Esayi naxa xera xee mange Xesekiya ma, a naxe, «Isirayila Marigi Alatala yi nan masenxi, <N bara i xa maxandi suxu i naxan tixi Asiriya mange Senaxeribi xa fe ra.

²² Alatala xa masenyi nan ya a xili ma,
Siyoni taa fama ne yode i ma,
Darisalamu tofanyi fa i maberede.

²³ I nde konbixi, i nde maberexi?

I sonxoxi nde ma?

I bara i yete igbo Isirayila Seniyentoe ma.

²⁴ I xa xerae bara Marigi rasoto.

I bara a fala, «N tan bara te han Liban geyae fari n ma gisee kui.

N sediri wuri itexie fon,

n sipire wuri tofanyie sege fotonyi depxei kui.

²⁵ N tigie ge pamanee ma, n e ye min.

N Nili xure senkinnee birin xorima ne n sanyie ra.»»»

26 Alatala naxe, «I mu a mexi ba,
n bara yi fee nate nu a rakuya,
kafi n i daa temui?

N fa na e rabafe ne.

I tan findixi taa senbemaε sontoma nan tun na,

27 na taa mixie senbe mu na e xa ti wo kanke.

Gaaxui nun yaagi nan tun e sotoma.

E luma ne alo jooge xare, alo sexe naxan na
banxi kon na,

alo mengi bili naxan xarama beenun a xa bogi.

28 Konon i doxo temui, i mini temui sigafe ra gere
sode, i fa temui, n na birin kolon.

I man na n matandi, n na fan kolon.

29 I to bara n matandi na ki, i i yete igbo n ma,

n na n ma xurunde gbakuma ne i joε ra,

n na n ma karafoe soti i de kui,

n i ragbilen i kelide.»

30 Alatala naxe, «Xesekiya, tonxuma nan ya i be:
Toofare wo sansi xori yolonxi nan donma.

Tamuna wo sansi bali nan donma.

Konon tamuna boore, wo sansie nan donma wo
naxee sima wo e xaba,

wo weni min naxan kelima weni bilie ma, wo
naxee sima.

31 Yuda bonsore naxee kisima,

nee luma ne alo wuri bili

naxan sanke na boxi bun ma,

a fa a bogi ramini.

32 Barima mixi ndee ratangama ne faxe ma
Darisalamu,

Siyoni mixi ndee kisima ne.

Alatala Senbema a mafurama ne na birin
nabade.»

³³ Na kui, Alatala yi masenyi nan tixi Asiriya mangε xa fe ra,

«A mu soma yi taa kui,

a mu xali yo wolima be,

a mu tima wo kanke a xa wure lefa ra,

a mu bendε matema tuganfe ra wo xa tεte ra.

³⁴ A gbilenma a fa kira nan na,

a mu soma yi taa kui!

Alatala xa masenyi nan na ki.

³⁵ N yi taa makantama nε,

n a rakisima nε n xili nun n ma konyi Dawuda xa fe ra.»

³⁶ Na kœ ra Alatala xa maleke naxa mini, a sa Asiriyaka wulu kemε tongo solomasaxan nun suuli faxa. A dɔnxœe to keli gεεεgε, e naxa na furee to e ya ma.

³⁷ Na kui, Asiriya mangε Senaxeribi naxa gbilen a xɔnyi Ninewe.

³⁸ Lɔxœ nde, a to nu na salife a xa ala Nisiri xa banxi kui, Adarameleki nun Sareseri naxa a faxa santidεgema ra, e e gi Ararati bɔxi ma. Esarixadoni naxa ti mangε ra a baba Senaxeribi jɔxœ ra.

38

Xesekiya xa yalanyi

¹ Na lɔxœe mangε Xesekiya naxa fura a jaaxi ra. A gbe mu nu luxi a xa faxa. Amosu xa di Annabi Esayi naxa siga a yire, a a fala a bε, Alatala yi nan masenxi, «I xa yaamarie fi i xa mixie ma, barima i na faxafe nε yi ki, i mu kisima yi fure ma.»

² Xesekiya naxa a yatagi mafindi banxi xale ma, a Alatala maxandi, a naxe,

³ «Alatala, yandi hinne n na, i a kolon n nan jerexi ne kira tinxixi nan xon ma n ma dunijeigiri kui n boje fiixe ra. N mu i matandi, n mu gbilen i waxonfe foxo ra.» Xesekiya naxa wa ki fanyi ra.

⁴ Annabi Esayi mu nu gexi minide mange banxi tete kui, Alatala man naxa a masen a be, a naxe,

⁵ «Gbilen i xa sa a fala n ma jama yarerati Xesekiya be, i benba Dawuda Marigi Alatala yi nan masenxi, <N bara i xa maxandi me, n bara i yaye to. N i yalanma ne, a xi saxan nde. N je fu nun suuli sama ne i xa simaya xun ma.

⁶ N i tan nun yi taa ratangama ne Asiriya mange ma. N yi taa makantama ne n ma konyi Dawuda xa fe ra.»

⁷ Annabi Esayi naxa a yaabi, «Yi nan findima Alatala xa tonxuma ra i be, alako i xa a kolon a Alatala a xa masenyi rakamalima ne.

⁸ Ala naxe, <N a niyama ne soge niini xa gbilen a xanbi xanbi ma doxo fu Axasi tede ma.» Na temui, soge niini naxa magbilen a xanbi xanbi ma doxo fu a goroxi ki naxe.

⁹ Yudaya mange Xesekiya xa beeti nan ya, a naxan sebexi a to yalan a xa fure ma:

¹⁰ N nu a fala ne nu,

«A lanma n xa laaxira yi waxati fanyi n ma dunijeigiri kui?

N ma simaya xa dunke na ki?»

¹¹ N man nu a fala ne nu,

«N mu Alatala toma yi dunija ma sonon,

n man mu ibunadama yo toma fa naxan sabatixi
yi bende fupi fari.

12 N ma lingira bara tongo n xun,
alo xuruse kante xa leele italama ki naxe.
N ma simaya na mafilife alo maboe xa gese.
Maboe na ge gese soxode, a donxoe naxan luxi, a
na xaba.
Alatala, i tan fan, beenun nunmare xa so, i bara
n ma simaya rajon.

13 N naxa mame ti han gesege,
konon i bara n xorie igira alo yete a rabama ki
naxe.

Beenun koe xa so, i bara dan ti n ma simaya ma.

14 N nu n xui xurudi ramanima ne alo debelin
xonu,

n nu wama ne alo ganbe sunnunxi.

N nu n ya rate koore ma, n nu fa a fala,

«N Marigi n na toorofe, i xa n mali.»

15 «N noma na tagi rabade di?

A tan yati bara n yaabi, a fa n ma duba suxu.

Na kui n fama n jereede yete magore nan kui n
ma simaya birin na.

16 N Marigi, ibunadama kisima na ki ne.

N jengife to na nan ma.»

«I tan bara n ma yalanyi ragbilen n ma, n xa kisi.

17 I bara n mali na toore kui.

I xa xanunteya bara n natanga faxe ma,

i bara n ma yunubie birin woli i kobe ra.

18 I a kolon a n ma gaburi mu findima matoxoe
ra i be,

saya mu i matoxoma,

faxa mixie fan mu i tantuma beeti ra.

Naxee goroma gaburi kui,
nee xaxili mu tixi i xa hinne ra sɔnɔn.

¹⁹ Mixi nɔpɛ nan i matɔxɔma, alo n na i matɔxɔfe
ki naxe to lɔxɔɛ.

Babae masenyi tima e xa die be i xa hinne xa fe
ra.»

²⁰ Alatala bara n nakisi.

Won xa beeti ba a be kɔrae ra a xa hɔrɔmɔbanxi
kui.

Won xa lu na raba ra won ma simaya birin na.

²¹ Annabi Esayi nu bara a fala, a e xa fa xɔrɛ
bogi yailan, e a fatu mange Xesekiya xa fi ma,
alako a xa yalan.

²² Xesekiya nu bara a yaabi, «Tɔnxuma
mundun a niyama n xa a kolon n man nɔma tede
Alatala xa hɔrɔmɔbanxi?»

39

Xesekiya Babilɔn mange xa xɛrae rasɛnɛfe

¹ Na tɛmui Babilɔn mange Merodaki Baladan
naxa bataaxe nun buɔa rasanba Xesekiya ma,
barima a nu bara Xesekiya furafe nun a yalanfe
mɛ.

² Xesekiya naxa na xɛrae rasɛnɛ, a a xa
naafuli birin masen e be, alo gbeti, xɛema, surayi,
labunde nun ture xiri nɔxunmɛ, a xa geresose
ragatade nun a xa bannaya birin na dennaxe.
Sese mu lu, Xesekiya mu naxan masen e be a
xa banxi nun a xa bɔxi kui.

³ Na dangi xanbi, Annabi Esayi naxa fa Xe-
sekiya yire, a a maxɔrin, «Na mixie munse
falaxi i be? E kelixi minden?» Xesekiya naxa

a yaabi, «E kelixi bɔxi makuye nde nɛ, dennaxe xili Babilɔn.»

⁴ Esayi man naxa a maxɔrin, «E munse matoxi i xa banxi kui?» Xesekiya naxa a yaabi, «Se naxan birin na n ma banxi kui. Sese mu luxi n xɔnyi n mu naxan masenxi e bɛ.»

⁵ Na kui, Annabi Esayi naxa a fala Xesekiya bɛ, «I tuli mati Alatala xa masenyi ra,

⁶ «Lɔxɔɛ na fafe, yi mixie fama nɛ i harige birin xaninde Babilɔn, i benbae naxan luxi i yi ra. Alatala xa masenyi nan na ki.

⁷ E fama nɛ i xa die suxude, i naxee barixi, e e bana Babilɔn mange bɛ.»

⁸ Xesekiya naxa a fala Esayi bɛ, «Alatala xa masenyi i naxan tixi, a fan.» A na fala nɛ barima a naxe, «Bɔɲɛsa nun kantari tan luma nɛ be, n ma simaya birin kui.»

40

Ala a xa pama xunsarafe

¹ Ala xa masenyi nan ya:

«Wo xa n ma pama madundu e xa tɔɔre kui.

² Wo xa a fala Darisalamu bɛ a a xa paxankate bara ɲɔn,

a xa yunubie sare bara gɛ fide,

a Alatala bara na ragbilen a ma han dɔxɔ firin.»

³ Mixi nde na a xui raminife gbengberen yire a falafe ra,

«Wo xa kira yailan Alatala bɛ, wo sankira matinxin wo Marigi ya ra.

⁴ Gulunba xa ite, geya xa igoro, kira ɲaaxi xa yailan a fanyi ra.

⁵ Alatala xa nɔɔɛ makenɛnma nɛ daali birin ya
xɔri.»
Alatala xa masenyi yati nan na ki.

⁶ Mixi nde bara a fala n bɛ, «I xui rate.»
N bara a yaabi, «N xa munse fala?»
A naxɛ, «Adama xa nɔɔɛ luxi nɛ alɔ sansie.

⁷ E lisima nɛ, Alatala xa foye e fuge kana.
Adamadie maniyaxi sansie nan na.

⁸ Sansie xarama nɛ, e fuge kana,
kɔnɔ Alatala tan xa masenyi mu kanama
abadan.»

⁹ Siyoni, i xa te geya itexi nde fari.
Darisalamu, i xa i xui ite sɛnbɛ ra limaniya kui.
A fala Yudaya taaɛ bɛ, «Wo Marigi Ala na be.»

¹⁰ Marigi Alatala na fafe sɛnbɛ ra, nɔɔɛ xanxi a
bɛlɛxɛ i.

Xunnakeli na a bɛ.

¹¹ A mɛɛnima nɛ a xa xurusee ma,
a a xa yɛxɛ yɔɔɛɛ tongoma nɛ, a e sa a kanke ma,
a e ngae ragbɛngbɛn.

¹² Nde baa ye maniyaxi a bɛlɛxɛ kui?

Nde koore walaxɛ maniyaxi?

Nde dunija bɛndɛ maniyaxi?

Nde geyae dɔxɔxi sikeeli ra?

¹³ Nde Alatala Xaxili kolon?

Nde nɔma marasi fide a ma?

¹⁴ Nde a yamarima? Nde a matinkanma?

Nde fe kolonyi masenma a bɛ?

Nde a masenma a bɛ se yailanma ki naxɛ?

¹⁵ Namanɛɛ luxi nɛ a bɛ alɔ se xunxurie.

A e rakelima ne a fanyi ra.

¹⁶ Liban sube birin nalanxi mu serexe gan daaxi
lima naxan daxa a be,
Liban fotonyi belebele mu yege lima a xa serexe
ganfe ra.

¹⁷ Sese mu pamanee ra a ya i, e findixi a be fe
fufafu nan na.

¹⁸ Wo wama Ala maniyafe nde ra?

Wo a misaalima munse ra?

¹⁹ Yirawali kuye nan masolima,
xabui xee ma radin a ma,
a fa gbeti yolonxonyie yailan a kuye gbakuma
naxan na.

²⁰ Setaree wuri nde nan fenma naxan mu
kanama mafuren mafuren,
a mixi fen naxan fata a masolide alako a naxa
bira.

²¹ Wo mu a kolon? Wo mu na fe mexi kabi temui
xonkuye?

Wo mu na fahaamuxi kabi dunija daa temui?

²² A tan nan sabatixi dunija birin xun ma.

Dunija mixie luxi ne a be alo katoee.

A tan koore walaxe italaxi ne alo dugi naxan
sama leele ma.

²³ A tan nan mangee xun nakanama, a mixi
xungbee xa fe magoro.

²⁴ E luxi ne alo sansi naxan si to,

konon beenu e xa mo, a fa wuyenyi radin e ma
naxan e xarama gben.

Na temui foye xungbe e xaninma ne alo sexe
xare.

²⁵ Ala Seniyentoe xa masenyi nan ya:

«Wo n tan Ala maniyama nde ra?»

N misaalixi nde be?

²⁶ Wo wo yae rakeli koore ma.

Nde na se yanbaxie daaxi?

Ala nan e yamarima, a e xilie kolon.

A senbe xa saabui ra, sese mu luxi e ma.»

²⁷ «Na kui, wo tan n ma nama,

naxan fatanxi Yaxuba ra, naxan findixi Isirayila
ra,

munfe ra wo a falama,

<Alatala mu fe toxi naxan doxo xi muxu ma.

Muxu Marigi Alatala mu wama muxu gbe
noxo fe.>

²⁸ Wo mu a kolon? Wo mu na fe mexi?

Alatala findixi Ala nan na kabi abadan,

a dunija yati nan daaxi a fo le ra.

A mu taganma, danyi mu na a xaxili ma.

²⁹ A senbe fima ne mixi taganxi ma,

a limaniya fi senbetaree ma.

³⁰ Hali dimedie e taganma, segetalae birama,

³¹ kononaxee e xaxili tima Alatala ra,

nee senbe neene sotoma ne, e fa tungan alo segee.

E e nere, e e gi, e mu taganma fefe ma.»

41

Ala nan na Isirayila xa mali ra

¹ «Namanee, wo wo sabari.

Si yensenxie, wo limaniya,

wo xa wo maso n ma kiiti yire ra.»

² «Nde mixi tixi kira xon ma keli sogetede,

wo xa kiiti sama naxan xili ra?

Nde jamanɛ saxi a sagoe, a mangɛɛ xa fe igoro
a bɛ?

A xa santidɛgema e xun nakanama nɛ, a xa xali
e rayensen yɛ.

³ A e kerima nɛ senbɛ ra, a man siga yire gbɛtɛ
na rabade.

⁴ Nde na fee ragirixi a xa yaamari ra kabi dunija
fole?

N tan Alatala, naxan na fe fole nun fe rapɔnyi ra,
n tan bara na mooli birin nagiri.»

⁵ «Namanɛ gaaxuma nɛ na birin ya ra,
sie sɛrɛn gaaxui ra dunija birin.

⁶ E limaniya fima e bore ma, a falafe ra, <Wo wo
senbɛ so!>

⁷ Yirawalie e bore malima alako xɛɛma xa sa
kuye ma.

E naxɛ, <A fan na ki nɛ.>

E kuye banbanma lantumae ra alako a naxa fa
bira.»

⁸ «Kɔnɔ wo tan Isirayila findixi n ma konyi nan
na.

N wo tan Yaxuba bɔnsɔɛ nan sugandixi,
naxan fatanxi n xanuntenyi Iburahima bɔnsɔɛ.

⁹ N wo tongoxi dunija tunxunye nan na, a falafe
ra,

<N ma konyi sugandixie nan wo ra, n mu mɛma
naxɛɛ ra.>

¹⁰ Wo naxa gaaxu, barima n na wo foɔɔ ra.

Wo naxa kɔntɔfli, barima n tan nan na wo
Marigi Ala ra.

N senbɛ fima wo ma n bɛlɛxɛ tinxinxi nan na.»

11 «Naxee birin wo maberefe, e fama yaagi nan tun sotode.

Naxee wo fenfe gere ra, e halakima ne, e jon.

12 Wo na wo yaxuie fen, wo mu fama e tode, barima e loema ne.

Naxee wo fenma gere ra, nee jonma ne.

13 Na rabama ne barima n tan nan na wo Marigi Alatala ra,

naxan wo belexe rasuxu,

a a fala, <Wo naxa gaaxu, n fafe wo malide.>

14 Yaxuba bonsoe, wo naxa gaaxu.

Isirayila, wo wo senbe so.

Hali wo findixi mixi xunxurie nan na alo kuli di, n tan naxan lanxi wo Rakisima ma, naxan findixi wo xa Seniyentoe ra,

n tan yete yati fama ne wo malide.

N xui nan na ki.»

15 «N a niyama ne wo xa senbe magaaxuxi soto wo yaxuie ya ra.

Wo luma ne alo wure wali se naxan geyae rabooma, a e findi xube ra.

16 Wo yaxuie rayensenma ne

alo xe sa naxee maale bonbo, foye fa maale lagi xanin.

Wo seewama ne Alatala ra,

wo Isirayila xa Seniyentoe tantuma ne.»

17 «Misikiinse nun setaree ye fenma, konso e mu a toma.

E nenyi xarama ye xoli ra.

Konso n tan Alatala, n e xa maxandi tongoma ne.

N tan Isirayila Marigi Ala, n mu neemuma e ma.

18 N xuree rabooma ne geya maxaraxie ma,

n dulonyi raminima ma gulunbae kui.

N gbengberenyi mafindima ne ye yire ra.

¹⁹ N sediri, kasiya, miriti, nun oliwi wuri bilie
sima ne gbengberenyi ma.

N sipire, orimi, nun buyisi sansi bilie si wula i,

²⁰ alako pama xa na to, e fa fahaamui soto,
a na birin findixi Isirayila xa Seniyentoe Alatala
senbe wali nan na.»

²¹ Alatala naxe, «Wo fa, wo wo xa marakorosi
masen n be.

Wo xa na birin tagi raba a fanyi ra Yaxuba Marigi
be.

²² Wo xa fa wo xa kuyee ra alako e xa a fala muxu
be fe naxee fama rabade.

Fe naxee singe rabaxi, e xa e raba ki fala muxu
be,

alako muxu xa xaxili soto na kui.

E xa a fala muxu be fe naxan fama rabade,

²³ alako muxu xa a kolon a e findixi alae nan na.

E xa fe nde raba, a na findi fefe yo ra,

naxan noma muxu de ixarade, muxu xa gaaxu e
ya ra.

²⁴ Wo tan kuyee, «Wo mu noma na sese ra, wo
tide yo mu na.

Mixi naxan wo batuma, na mixi findixi mixi
xonxi nan na.»»

²⁵ «N bara mixi nde rakeli koola mabiri,

a fama n xili ra kelife sogetede mabiri.

A mangee iboronma ne alo feje rafale bende
iboronma ki naxe.

²⁶ Nde na fe masenxi kabi a fole, alako muxu xa
na kolon beenun a xa raba?

Nde na falaxi, alako muxu xa a kolon nɔndi fale
nan a ra?

Kuye yo mu na fe masen.

Kuye yo mu na xibaarui fi.

Kuye yo mu e xui ite.

²⁷ N tan nan na singe masen Siyoni be,

⟨Yi nan fama rabade.⟩

N tan xɛɛra nan xɛɛ Darisalamu.

²⁸ N naxan toma yi kuyee tagi,

keren mu na naxan nɔma masenyi nde tide,

naxan nɔma n ma maxɔrinyie yaabide.

²⁹ Wo xa e mato: Kuye fufafu nan e ra!

E wali fɔxi yo mu na!

Sese mu na yi kuyee ra!»

42

Alatala xa Konyi Sugandixi

¹ N ma Konyi Sugandixi nan yi ki, n jɔxɔ saxi
naxan xɔn ma,

n naxan xanuma n nii birin na.

N bara n Xaxili ragoro a ma.

A tinxinyi masenma ne jamanɛɛ be,

² kɔnɔ a mu xaapɛma e ma, a mu sɔnxɔɛ ratema
e ma,

a mu a yetɛ igboma.

³ A mu kale kuntinxi igirama, a mu lanpui dɛɛɛ
xuri raxubenma.

A kiiti sama a seriye ki nan ma.

⁴ A mu dagalanma, a mu birama,

han a ge tinxinyi rasabatide dunija ma.

Namanɛɛ xaxili tima a xa yaamari tinxinxi nan
na.

⁵ Alatala Nɔndi Kanyi xa masenyi nan ya,

Ala naxan koore daa, a a walaxɛ itala,

naxan boxi daa, a nun se birin naxan toma naa,
naxan jengi fixi dunija mixie ma, alako e xa
dunija igiri.

⁶ «N tan Alatala nan na,
naxan i xexi, naxan i makantaxi,
naxan a niya i xa findi saate saabui ra
ibunadama be,
naxan a niya i xa findi naiyalanyi ra pamanee
be,

⁷ alako i xa donxuie ya raboo, i xa geelimanie
ramini geeli,
i xa mixie xoreya naxee na dimi kui.»

⁸ «Alatala nan n na, n xili nan na ki.
N mu wama n firin nde xon,
n mu tinma n ma matoxoe xa fi kuyee ma.

⁹ N ma masenyi singee bara rakamali,
n man fe neene masenma ne wo be naxan fama
rakamalide.
N nee xa fe rakolon wo ra beenu e xa raba.»

¹⁰ «Wo xa beeti neene ba Alatala be,
wo a matoxo sa keli dunija baanyi ra,
wo tan naxee biyaasima baa xun ma,
wo tan naxee baloma baa kui,
wo tan naxee sabatixi pamanee kui.

¹¹ Gbengberenyi nun taae xa e xui ite,
Kedarikae sabatixi dennaxe.
Selakae xa e seewe xui ite geyae fari.

¹² E xa Alatala matoxo alo a lan a xa matoxo ki
naxe.

Namane birin xa a matoxo.

¹³ Alatala minima ne alo jalama,

a bɔɲɛ te gere xa fe ra, a gereso xui ramini senbe ra.»

14 «Kabi a rakuya n sabarixi, n dunduxi, n nan n yete suxuxi.

Kɔnɔ yakɔsi n nan n xui ramanima alo ginɛ naxan di barife.

15 N sansie ralisima nɛ geyae fari, geya findi gbengberenyi ra.

N xuree mafindima nɛ xare ra, n ye yiree xɔri.

16 N dɔnxuie rapɛrɛma nɛ kira nde ra, e mu naxan kolon,

n dimi findi e bɛ naiyalanyi ra,

n bɔxi magexi findi bɔxi saxi ra e ɲɛrɛma dennaxɛ.

N na nan yati rabama e bɛ, n mu e rabɛɲinma.

17 Naxee e xaxili tixi kuyee ra, e gbilenma nɛ yaagi kui.

Na kuyee yailanxi wure raxunuxi nan tun na, kɔnɔ na mixie a falama e bɛ, <Wo findixi won ma alae nan na.>»

18 «Tulixɔrie, wo wo tuli mati.

Dɔnxuie, wo wo ya ti n na.

19 Nde dɔnxuxi, xa n ma konyi xa mu a ra?

Nde tuli xɔrixɪ, xa n n ma xɛɛra xa mu a ra?

Nde dɔnxuxi, xa n ma konyi bɔɲɛ saxi xa mu a ra?

20 Wo bara fe gbege to, kɔnɔ wo mu wo ɲɔxɔ saxi e xɔn ma.

E bara e tuli mati, kɔnɔ e mu fefe fahaamuxi.

21 Tinxinyi to rafan Alatala ma,

a bara wa a xa seriye binyafe, ɲama xa a kolon.

22 Kɔnɔ yi nɔama xun bara rakana,
 e suxuxi yili nun geeli nan kui.
 E yaxuie bara e xanin, mixi yo mu na naxan e
 rakisima,
 mixi yo mu na naxan maxandi tima e be e xa
 gbilen.»

23 Nde a tuli matima na fee ra wo ya ma?
 Nde a nɔxɔ sama na fee xɔn ma temui naxan sa
 fama?

24 Nde Yaxuba soxi muɔeti yi ra?
 Nde Isirayila soxi kasaratie yi ra?
 Alatala xa mu a ra, won yunubi rabaxi naxan na?
 E mu waxi jerefe a xa kira xa xɔn ma,
 e man mu e tuli matixi a xa seriye xa ra.

25 Na kui a naxa a xa xɔne dusu Isirayila xun na,
 a niya gere xa e xun nakana.
 Na te bara dexɛ e rabilinyi,
 kɔnɔ e mu e nɔxɔ saxi na xɔn ma.

43

Isirayila Rakisima kerenyi

1 Alatala xa masenyi nan ya,
 naxan Yaxuba daaxi,
 naxan Isirayila yailanxi bende ra:
 «Hali wo mu gaaxu, barima n bara wo xun sara,
 n bara wo xili wo xili ra, barima n gbe nan wo
 ra.

2 Wo na baa igiri, won birin nan a ra.
 Wo na xure igiri, a mu wo xaninma.
 Wo na dangi te xɔra, a mu wo ganma, a mu wo
 tɔɔroma,

3 barima n tan Alatala nan na wo Marigi Ala ra,

Isirayila xa Seniyentɔɛ, wo Rakisima.

N Misira nan fixi i xunsare ra,
n Etiyopi nun Seba fixi wo ɲɔɔɛ nan na.

⁴ Wo tide to gbo n be n ma xanunteya xa fe ra,
n mixie nan bama wo ɲɔɔɛ ra, n ɲama fi wo nii
rakisife ra.

⁵ Wo naxa gaaxu, n na wo fɔɔɔ ra.

N fama ne wo bɔnsɔɛ ra, kelifɛ sogetede nun
sogegorede mabiri,

⁶ n fama wo xilide kelifɛ yirefanyi nun kɔɔla ma.

«Wo fa n ma die ra, kelifɛ yire makuye,

⁷ e birin naxee xilixi n xili ra,
n naxan daaxi n ma nɔɔɛ xa fe ra.»

⁸ Namae xa fa naxee ya na kɔɔɔ e mu se toma,
e tuli na kɔɔɔ e mu fe mɛma.

⁹ Namae nun sie xa e malan.

Nde na e ya ma naxan nu bara yi fe masen won
be beenu a xa raba?

E xa seedee ramini, naxee nɔma a fe rafixede,
alako booree xa a kolon a nɔndi na a ra.»

¹⁰ Alatala xa masenyi nan ya,

«Wo tan nan na n ma seedee ra, n ma konyi
sugandixi,

alako wo xa n kolon, wo xa la n na.

Ala yo mu nu na n ya ra, Ala yo mu fama n xanbi
ra.

¹¹ N tan keren nan na Alatala ra.

Mixi rakisima yo mu na bafe n tan na.

¹² N tan nan nɔndi masenxi, n tan nan wo
rakisixi,

n tan nan fe neene masenma wo be.

Ala xɔɔɛ nde xa mu n na wo tagi.

Wo tan nan na n ma seedee ra a n keren nan na
Ala ra.

13 Kabi fola fole n tan nan Ala ra.
Mixi yo mu noma mixi bade n belexe,
mixi yo mu noma n ma fe rabaxi masarade.»

14 Alatala xa masenyi nan ya,
Ala naxan wo xun sara,
Ala naxan findixi Isirayila xa Seniyentoe ra.
A naxe, «N yaamari fima ne Babilon geelimanie
xa fa e xa kunkuie kui,
e nu laxi naxee ra.

15 Alatala na n tan nan na, wo xa Seniyentoe,
naxan Isirayila daa, naxan findixi wo xa mange
ra.»

16 Alatala xa masenyi nan ya, Ala naxan kira booo
baa tagi,
naxan dangide ramini moronyie xooa,

17 naxan a niya soori ragi see nun soe ragie xa
kata dangide menni,
e fa lu baa xooa abadan, e mu te.
Na soori gali xubenxi ne alo lanpui xubenma ki
naxe.

18 «Wo naxa wo mapoxun fe singee ma,
wo fe forie lu na.

19 Wo mu a toxi, n na fe neenee rabafe?
Wo mu gexi na kolonde?

N na kira nde boofe gbengberenyi ma,
n na xuree raminife yire maxaraxi ma.

20 Burunyi daalise n matoxoma,
alo wulai bare nun xundi, barima n ye raminima
gbengberenyi ma,

n xure xungbee raboo yire maxaraxi ma,
alako n ma pama sugandixi xa ye min,

21 alako n pama naxan daaxi a xa n matoxo.»

22 «Yaxuba, wo mu maxandi tima n xili ra.
Isirayila, wo mu fefe rabafe birafe ra n fɔxɔ ra.

23 Wo mu tin yexexe bade serexe ra n be,
wo mu tin n binyade serexe ra.

N mu kote dɔxɔxi wo xun ma sansi serexe ra,
n mu wo karaxan surayi ganfe ra.

24 Wo mu labunde fanyi sara n be,
wo mu ninge ture gbegbe ba serexe ra.
Wo naxan nabaxi, wo bara n natagan wo xa
yunubie ra,

wo bara n naxɔnɔ wo xa naaxuna ra.»

25 «N tan nan a ra, naxan i xa yunubie xafarima
n xili xa fe ra,

n fa nɛmu i xa yunubie ma feo.

26 I xa i xa fe dangixi masen n be,
won xa a mato kiiti na ki naxe.

27 I benba singe yunubi raba ne.

I xa yarerati muruta ne n xili ma.

28 Na nan a ra, n fama i xa serexedubee
rayaagide,

naxee walima n ma hɔrɔmɔlingira kui.

N a niyama ne Yaxuba bɔnsɔe xun xa rakana,

Isirayila bɔnsɔe xa yaagi.»

44

Kuye yailanma xa wali

1 «N ma konyi Yaxuba bɔnsɔe, wo xa wo tuli
mati,

n ma pama sugandixi Isirayila, wo xa n xui rame.

2 Alatala xa masenyi nan ya,

naxan wo daaxi wo nga teege i,

naxan wo bun tima.

N ma konyi Yaxuba, hali i mu hanme,
 wo tan Yesurun n naxan sugandixi,
³ barima n ye ragoroma ne wo xa boxi maxaraxi
 ma,
 n xure raminima ne gbengberen yire ma.
 N nan n Xaxili ragoroma ne wo bonsoe ma,
 n barake sama ne wo xa die ma.
⁴ E fanma ne alo nooge naxan toma fili tagi,
 alo wuri naxee sixi xure de i.
⁵ Nde a falama ne, <Alatala gbe nan n na,>
 a Yaxuba xili sa a xun ma.
 Nde a sebema ne a belexe ma, <Alatala gbe,>
 a Isirayila xili sa a xun ma.»

⁶ «Alatala xa masenyi nan ya,
 Alatala Sebema naxan findixi Isirayila mange
 nun a rakisima ra.
 N tan nan na fe folo ra, n tan nan na fe raponyi
 ra.
 Ala gbete yo mu na bafe n tan na.
⁷ Nde maniyaxi n tan na? A xa na fala.
 Na kanyi xa woyen ba, a xa fe dangixi masen
 kabi n ma pama daa temui.
 A xa fe masen naxan fama rabade, iyo a xa na
 fala kene ma.
⁸ Wo naxa gaaxu, wo naxa seren.
 N mu na masenxi wo be xe, beenu na fee xa
 raba?
 N ma seedee nan wo ra.
 Ala gbete na na, ba n tan na?
 Ade, fanye gbete mu na hali keren.»

⁹ Fuyantee nan kuye yailanmae ra.
 E xa wali tide yo mu na.

E xa seedee ya mu na, e xaxili ifuxi.

E fama lude na yaagi nan kui.

¹⁰ Nde kuye yailanma, naxan mu noma a malide fefe ra?

¹¹ Na kanyie yaagima ne.

Adamadi nan tun na e ra.

E birin xa e malan, e xa ti n ya ra.

N e birin nagoroma ne gaaxui nun paxankate ra.

¹² Kuye yailanma wure xabuma te xora,
a kuyee yailan derema ra, a a rawali a yete senbe ra.

Kaame nun ye xoli luma ne a suxu ra, a fa tagan.

¹³ Kamuderi luuti italama ne a maniyafe ra, a a korin.

A wali folo wali see ra,

a a yailan han a lu alo mixi tofanyi naxan tima a xa banxi kui.

¹⁴ A nu wuri ndee si fotonyi yire,

a mame ti han tune ye a ramo, a fa a sege.

¹⁵ A nde findi yege ra, alako xinbeli naxa a suxu, a nde rawali taami ganfe ra.

Kono naxan luxi, a na findi ala ra a naxan batuma,

a kuye rafala, a suyidi a be.

¹⁶ A seeti findi yege ra,

a sube ganma naxan na,

a fa a dege, a a fala, «Yi te fan. Xinbeli mu n suxuma be.»

¹⁷ A wuri donxoe nan findima a xa kuye ala ra, a suyidi naxan be a batufe ra.

A maxandi ti a be, a falafe ra,

«N nakisi, barima i tan nan n ma ala ra.»

¹⁸ Kono na mixi mu gexi fahaamui sotode.

A luxi alo donxui naxan mu se toma,
a xaxili mu fata fee tagi rabade.

19 Sese mu a a boje ratima sonon, a xa a
maroxun,

«N bara wuri seeti sa te i,
alako n xa taami nun sube gan a te wole ra n
naxan donma.

A lanma n xa na wuri donxoe rafala kuye ra Ala
naxan xonma?

N xa n suyidi wuri xuntunyi be?»

20 Na kuye yailanma birama se nan foxo ra naxan
findima te xube ra.

A boje bara a yete yanfa.

A mu fata a yete rakiside,

a man mu xaxili soto a falafe ra, «N naxan tixi n
belexe ra wule ala nan a ra.»

21 «Yaxuba bonsoe, wo xa ratu yi fee ma,
wo tan Isirayila nama naxan findixi n ma konyi
ra.

N wo daa ne, alako wo xa findi n ma konyi ra.

Isirayila, n mu neemuma wo ma.

22 N bara wo xa yunubie xafari, wo naxan soto
wo xa murute kui,

n bara nee ba naa alo nuxui bama koore ma ki
naxe.

Wo xa gbilen n ma, barima n bara wo xun sara.»

23 Koore xa seewa Alatala xa wali xa fe ra.

Boxi bunyi xa a xui ramini.

Geyae xa e xui ite alo wuri naxee na fotonyi kui,
barima Alatala bara Yaxuba xun sara,
a bara a noxe masen Isirayila ya ma.

24 Wo Rakisima Alatala xa masenyi nan ya naxan
 wo rafalaxi wo nga tεεge,
 «N tan, Alatala nan n na, naxan fe birin daaxi,
 naxan koore itala,
 naxan boxi rafala a bεlexε ra,
 25 naxan namijonme wule false xa tonxumae
 kana,
 naxan sematoe rayaagi,
 naxan lonnilae xa marasi mafindi lonnitareja ra,
 26 naxan a xa namijonme konyie xa masenyie
 rakamali,
 naxan a xa xεerae xui findi nondi ra,
 naxan a masenma Darisalamu xa fe ra, <Nama
 fama sabatide naa,>
 naxan a masenma Yudaya taae xa fe ra, <E man
 fama ne tide,>
 27 naxan a falama baa be, <Xara, n i xa ye
 raxorima ne,>
 28 naxan mangε Sirusi xεema a sago rabade, alo
 xuruse madonyi a rabama ki naxe,
 naxan a masenma Darisalamu xa fe ra, <A man
 xa ti,>
 naxan a masenma horomobanxi xa fe ra, <A man
 xa ti!>»

45

Ala xa wali nun Sirusi

1 Alatala xa masenyi nan ya a xa mixi sugandixi
 Sirusi be,
 a naxan xεexi jamanεe xun nakanafe ra, e xa lu
 a xa yaamari bun ma,
 a naade rabixi naxan be alako a xa wali xa
 sooneya.
 2 «N tima ne i ya ra, n tentenyi magoro i be,

n wure gbeeli naadɛe kana, n wure naadɛe
yensen yɛ i ya ra.

³ N naafuli nɔxunxi fima nɛ i ma,
alako i xa a kolon n tan nan Isirayila Marigi
Alatala ra,
naxan i xilixi i xili yati ra.

⁴ N ma konyi Yaxuba xa fe ra,
n ma pama sugandixi Isirayila,
n i xilixi i xili nan na, n binyɛ fima nɛ i ma hali
i to mu n kolonxi sinden.

⁵ N tan nan na Alatala ra,
Ala gbete yo mu na bafe n tan na.
N senbɛ fima nɛ i ma hali i to mu n kolonxi
sinden.

⁶ Na kui mixi birin fama nɛ a kolonde a Ala
kerenyi nan n na,
kelife sogetede han sogegorode,
Ala gbete yo mu na.

⁷ N tan nan koore iyalanma, n dimi rasin,
n tan nan heri raminima, n gbaloe raba.
N tan Alatala na n na fee birin nabama.»

⁸ «Tunɛ ye xa goro kelife koore ma, nuxui xa rabi
ye raminife ra.

Bɔxi fan xa rabi na ye sotofe ra.
Kisi xa soto alɔ sansi bulama ki naxɛ, tinxinyi xa
lu na.
N tan Alatala nan na birin daaxi.»

⁹ Naxankatɛ na mixi bɛ, naxan a yailanma
matandima,
naxan findixi fɛɛ xuntunyi tun na.
Bende doloxi a falama fɛɛ yailanma bɛ,
«I n yailanfe munse ra? I xa wali mu fan!»

10 Naxankate na mixi be, naxan a falama a baba
nun a nga be,
«Wo munse barixi?»

11 Alatala xa masenyi nan ya,
Isirayila xa Seniyentoe naxan wo daaxi,
«Wo wama n maxorinfe tina fe nan ma n naxan
nabama n ma die ra?

Wo wama n yamarife n ma wali xa fe nan na?

12 N tan nan boxi yailanxi, n fa mixi daa a fari.
N tan nan koore itala n belexe ra, n tunbuie
yamari.

13 N tan nan man Sirusi xema n ma tinxinyi xa
fe ra.

N kira rabooma ne a be alako a xa n ma taa ti,
a xa n ma pama xoro ya xunsare xanbi.»

Alatala xa masenyi nan na ki.

14 Alatala xa masenyi nan ya,
«Misira nun Etiyopi xa naafuli luma ne i yi ra,
Sebakae findima ne i xa konyie ra,
e bira i foxo ra yolonxonyi kui, e suyidi i be, e a
fala i be,
«Ala na i foxo ra, a maniye mu na, Ala gbete mu
na.»»

15 Isirayila Marigi Ala, a Rakisima,
Ala nan i ra, naxan mu a yete masenma kene ma.

16 Kuye yailanmae fama ne lude yaagi kui, e e
birin xanin,

17 konon Alatala Isirayila tan rakisima ne abadan,
a mu fama yaagide feo.

18 Alatala naxan koore daaxi, naxan firin nde mu
na,

naxan dunija daaxi a ki nun a keɓa nan ma,
 a fa adamadie rasabati a ma,
 a fa a fala, «Alatala nan na, Ala gbete yo mu na.

¹⁹ N mu woyenxi dunxui xa ra de.

N mu a fala Yaxuba bonsoe be e xa n fen na ki tun.

N tan Alatala nondi nan falama, n tinxinyi nan masenma.»

²⁰ «Wo wo malan, wo fa, wo wo maso, wo tan mixi gixie kelifa jamanee ma,

Kuye batuie mu sese kolon,

e kuye maxandima naxee mu noma mixi raki-side.

²¹ Wo wo xui ramini, wo xa marakolonyi ti e be.

E xa e bore rasi.

Nde yi masenyi tixi kabi temui xonkuye? N tan xa mu a ra?

Ala gbete yo mu na bafe n tan na,

Ala naxan tinxin, naxan mixi rakisima.

²² Wo xa gbilen n ma, wo tan naxee kelima dunija tunxunye ma,

alako wo xa kisi soto,

barima Ala gbete yo mu na bafe n tan na.

²³ N bara n kali n yete ra nondi ki ma,

n ma masenyi mu kanama fefe ma.

Xinbi birin sinma ne n bun ma,

kali birin nabama n tan nan xili ra.

²⁴ Nama a falama ne n be,

«Tinxinyi nun senbe toma i tan Alatala nan gbansan yi.»»

Mixi naxee nu murutaxi a ma,
 e fama ne a yire yaagi kui.

25 Kɔnɔ Isirayila bɔnsɔɛ gbe ɲɔxɔma nɛ Alatala
saabui ra,
e fa xunnakeli sɔtɔ.

46

Babilɔn xa alae

1 Babilɔn xa kuye Beli a xinbi sinma.
A xa kuye Nebo fan a felenma bɔxi ma.
Sofalee e bɛndunma xanin se fari.
Na kote binya, a sofalee rataganma nɛ.

2 E mu nɔ na kuyee ratangade.
E birin xa siga konyiya kui.

3 «Yaxuba bɔnsɔɛ, wo wo tuli mati n na.
Isirayilaka naxee luxi, wo wo tuli mati n na.
Kabi wo barixi tɛmui naxɛ, n bara wo xanin n
bɛlɛxɛ, n bara wo bun ti.

4 N nu na raba nɛ han wo fori waxati.
Wo xunxɛxɛ to nu fiixɛma, n tan nan man nu wo
bun tima.
N to wo daa, n man nu wo malima nɛ, n wo
xanin, n wo rakisi.

5 Wo n ma maniyɛ toma minden? Wo n firin nde
kolon?

6 Naafuli kanyi xɛɛma nun gbeti raminima, a a
sa sikeeli fari,
alako xabui xa kuye nde yailan a bɛ,
a a xinbi sinma naxan bɛ a batufe ra.

7 E na tongo, e a dɔxɔ e tunki fari, e a xanin yire,
e a tima dɛnnaxɛ.

Mɛnni a tixi tun, a mu sigama dɛdɛ.
Hali mixi nde a mawa a bɛ, a mu a yaabima,
a mu mixi ratangama a xa tɔɔrɛ ma.»

- 8 «Wo tan murutɛlae, wo xa ratu na fee ma, alako wo xa nɔ kisode.
- 9 Wo xa ratu n naxan nabaxi temui dangixi. Ala gbete yo mu na bafe n tan na, n firin nde mu na.
- 10 Ala gbete mu na naxan fe masenma beenun a xa raba, naxan noma a falade, <N waxɔnfe fama ne rakamalide. N tan nan a ragirima.>
- 11 N tan nan xɔni nde xilima kelifɛ sogetede mabiri, naxan n waxɔnfe rabama n be. Iyo, n naxan falaxi, n a rabama ne, n naxan natexi, n a rakamalima ne.
- 12 Wo wo tuli mati n na, wo tan naxee xaxili xɔrɔxɔ, wo tan naxee makuyaxi tinxinyi ra.
- 13 N ma kiiti tinxinxi bara makɔre, a mu makuya feo. N fama n ma kisi fan na, a mu buma. N Siyon rakisima ne, N nan n ma nɔre ragoroma ne Isirayila ma.»

47

Babilon birafe

- 1 «Babilon taa, keli i xa kibanyi kui, i dɔxɔ bɔxi ma. I xa tofanyi nun i xa bannaya bama ne i yi.
- 2 Wali see tongo kuri sofe ra. I xa mafelenyi bama ne i ma, i xa dugi mate, i xure igiri i mageli ra.
- 3 I jaiboma ne yaagi kui, n fama ne n gbe jɔxode kinikini xanbi.»

4 Alatala Senbema nan findi muxu xunsarama ra,
Isirayila xa Seniyentɔɛ.

5 «Babilɔn nama, wo dɔxɔ, wo wo de balan.
Wo xa mangɛya bara jɔn.

6 N nu xɔnɔxi n ma nama ma, n fa e ke tongomae
xun nakana.
N naxa e lu wo sagoe, kɔnɔ wo mu kinikini e ma
fefe ma.

Hali forie, wo bara e jaxankata a jaaxi ra.

7 Wo nu a falama ne, <N ma mangɛya mu jɔnma
abadan!>

Kɔnɔ wo mu wo jɔxɔ saxi fe xɔn ma naxan nɔma
wo lide.»

8 «Yakɔsi wo wo tuli mati n na,
wo tan banna naxee a mapɔxunxi a fefe mu
nɔma wo tɔɔɔde,
naxee a falama, <N keren nan tide gbo dunija,
n mu findima kaape ra, n ma die mu bama n yi.>

9 Kɔnɔ n xa a fala wo be, na fe firinyie wo lima
ne fɛɛɛn keren kui.

Wo ganma ne wo xa die ra, wo findi kaape ra
hali wo duureya nun karamɔxɔ wali rawuya.

10 Wo nu laxi wo xa jaaxuna nan na,
wo jɔxɔ a ma na mu toma.

Wo xa fe kolonyi bara wo madaxu.

Wo bara a fala wo bɔɛ ma, <N keren nan be, n
tan nan gbansan tide gbo.>

11 Gbaloe fama ne wo lide, wo mu nɔma wo yete
ratangade naxan ma wo xa naafuli ra,
gbaloe naxan wo terennama.»

- 12 «Wo to laxi na fe mooli nan na, wo xa lu wo xa duureya,
 nun wo xa manduruya kui wo darixi naxan na.
 Wo a maṅoxun a na soṅneyama ne wo be, wo fa
 geeni wo yaxui xun ma,
- 13 kono na birin fama ne wo ratagande.
 Wo xa se matoe xili, naxee koore matoma,
 e fe fala naxan fama wo lide.
- 14 Nee tan fan luma ne alo sexe naxan ganma te
 ra.
 E mu noma e yete rakiside te xora.
 Sese mu luma e yi ra, hali te xunxuri e doxoma
 naxan seeti ma xinbeli temui.
- 15 E mu noma fefe rabade wo be,
 hali wo to bara wo xaxili ti e ra kabi wo dimedi
 temui.
 E sigama ne yare e xa kira naaxi xon ma.
 Mixi yo mu noma wo rakiside.»

48

Isirayila nun Ala xa lanyi

- 1 «Yaxuba bonsoe naxan xili Isirayila, naxan
 fatanxi Yudaya ra,
 wo wo tuli mati n na.
 Wo tan naxee wo kalima Alatala xili ra,
 wo tan naxee Isirayila Marigi Ala maxandima
 tinxintareya kui,
- 2 wo tan naxee wo yete xilima Taa Seniyenxi
 Kanyie,
 wo tan naxee wo xaxili tima Isirayila Marigi
 Alatala ra,
- 3 n naxan masenxi wo be temui dangixi, n bara
 ge na ragiride.
- 4 N to a kolon wo xaxili xoxoxo alo wure,

5 n naxa wo rakolon na fe ra beenun a xa raba,
alako wo naxa fa a fala,
‹Muxu xa kuye wuri daaxie nun wure daaxie
nan na fe natexi.›

6 Wo bara na me? Wo bara so na fe kui?»

«Yakosi n fe neene masenma ne wo be,
naxee nu bara noxon wo ma.

7 Nee minixi yi waxati ne,

wo mu nu naxee kolon.

Na kui wo mu noma a falade, ‹Iyo, muxu nu nee
kolon.›

8 Wo mu na fee fahaamuxi temui dangixi barima
wo tuli xoxoxo.

Yanfantee nan wo ra kabi wo bari temui.

9 N xili xa fe ra, n mu n ma xone ramini wo ma
kerenyi ra.

N ma matoxoe xa fe ra, n mu wo rabolo.

10 N bara wo mato,

konon n mu a rabaxi alo xabui a rabama ki naxe
gbeti ra.

N wo matoma toore nan saabui ra.

11 N yi rabama n yete be alako n xili naxa kana,
alako n ma matoxoe naxa fi n firin nde ma.»

12 «Yaxuba bonsoe, wo wo tuli mati n na.

Isirayila n naxan xilixi, wo wo tuli mati n na.

N tan nan na a singe ra, n tan nan na a donxoe
ra.

13 N belexe nan dunjpa bunyi saxi,

n senbe nan koore italaxi.

N na e xili, e tima ne keren na.»

14 «Wo xa wo malan, wo xa wo tuli mati n na.

Kuye mundun bara yi fe masen wo be beenun a
xa raba?

Alatala bara mixi nde sugandi naxan a sagoe
rabama Babilon na,
naxan e xili xun nakanama.

¹⁵ Iyo, n tan yati bara n ma masenyi ti,
n bara a xili, a xa na wali rakamali.»

¹⁶ «Wo wo maso n na, wo xa wo tuli mati.
Kabi a fole, n mu woyen dunxui ra.
Na fe rabama n ya xori.»

Yakosi, n Marigi Alatala na n xefe, a a Xaxili
ragoroxi n ma.

¹⁷ Wo Rakisima Alatala, Isirayila xa Seniyentoe, a
xa masenyi nan ya,
«N tan findixi wo Marigi Alatala nan na,
naxan wo xa fe sooneya ki masenma,
naxan wo raperema jere ki fanyi ra.

¹⁸ Xa wo wo joxo sa n ma seriye xon ma nu,
bopesa nun kisi nu gboma ne wo yi ra alo ye
naxan na baa ma.

¹⁹ Wo bonsoe nu wuyama ne alo meyenyi naxan
na baa de ra,
wo xa die xilie mu nu bama n ya i.

²⁰ Wo xa keli Babilon seewe xui ra.

Wo xa na masen dunja birin be.

Wo xa a fala, «Alatala bara a konyi Yaxuba xun
sara.»

²¹ Ye xoli mu luma e ma gbengberenyi ma,
a fanye iboma, a ye ramini a kui.

²² Mixi jaaxi xa fe mu sooneyama.»

Alatala xa masenyi nan na ki.

49

Alatala xa konyi

¹ Si yensenxie, wo xa wo tuli mati n na.
Yire makuyee, wo xa wo ɲɔɔ sa n wɔyɛn xui
xɔn ma.

Alatala n xili nɛ kabi n nga tɛgɛ,
a naxa n xili fala beenun n xa mini foye ra.

² A naxa n dɛ lu alo santidɛgɛma xɛɲɛnxi a
belexɛ,

a naxa n findi xali ɲɔɛ rameluxi ra,
a naxa n sa a xa xali gbɔnfɔɛ kui.

³ A naxa a fala n bɛ, «Isirayila, n ma konyi nan i
ra,

n na n ma nɔrɛ masenma naxan saabui ra.»

⁴ Kɔnɔ n naxa a yaabi, «N ma wali mu sɔɔneyaxi,
n bara kata, kɔnɔ fufafu na a ra.

N ma wali sare na n Marigi Alatala nan yi.»

⁵ Na kui Alatala naxa masenyi nde ti,
naxan n daa n nga tɛgɛ i, n xa findi a xa konyi
ra,

alako n xa Yaxuba bɔnsɔɛ ragbilen a ma,
Isirayila ɲama man xa malan a fɛ ma.

Alatala bara binyɛ xungbe fi n ma,
a tan naxan findixi n sɛnbɛ ra.

⁶ A naxɛ, «Yaxuba bɔnsɔɛ Isirayila ragbilenfe n
ma,

wali na a ra naxan xurun i bɛ n ma konyi.

N man i findima nɛ naiyalanyi ra si gbɛtɛɛ bɛ,
alako n ma kisi xa masen duniɲa yire birin.»

⁷ Alatala xa masenyi nan ya,

Alatala naxan findixi Isirayila Xunsarama ra,
Isirayila xa Seniyɛntɔɛ,

won bɔnsɔɛ naxan xɔnxi,
 naxan walixi mangɛɛ bɛ,
 «Mangɛɛ na wo to, e tima nɛ,
 kuntigie na wo to, e e xinbi sinma nɛ wo bun ma,
 barima dugutɛɛ Alatala naxan Isirayila xa
 Seniyɛntɔɛ ra,
 na nan wo sugandixi.»

⁸ Alatala xa masenyi nan ya,
 «N wo yaabima yaabi tɛmɛi nɛ,
 n wo rakisima kisi lɔxɔɛ nɛ.
 N wo makantama nɛ,
 n wo tima nɛ alɔ pama n saate tongo naxan bɛ,
 alako wo xa bɔxi xa fan, naxan kanaxi a xa
 yailan.

⁹ Geelimanie minima nɛ,
 mixi naxee na dimi xɔɔra, nee xɔɔɛya sɔtoma nɛ.

¹⁰ E luma nɛ alɔ xurusee naxee e dɛmadonma
 filie ma,
 kaamɛ nun ye xɔli mu e suxuma,
 kuyefure nun sogɛ xɔnɛ mu e tɔɔrɔma.
 E rahinnɛma nan luma e rapɛrɛ ra,
 a e xun ti dulong yire ra.

¹¹ Tentenyi ragoroma nɛ, yili rafe, alako e xa kira
 xa fan.

¹² E fama nɛ kelife yire makuye,
 kelife kɔɔla nun sogɛgorode ma,
 kelife Asuwan bɔxi ma.»

¹³ «Naxee na koore ma, e xa e sɛɛwɛ xui ite,
 naxee na bɔxi ma, e xa pɛlexin,
 naxee na geyae fari, e xa bɛɛti ba,
 barima Alatala a xa pama madunduma nɛ,
 a kinikini tɔɔrɔ mixie ma.»

14 Kɔnɔ Siyonkae nu a falama ne,
«Alatala bara muxu rabolo,
Muxu Marigi bara neemu muxu ma.»

15 «Dinge noma neemude a xa diyore ma?
A mu kinikinima xe a xa di ma?
Hali a tan neemu,
n tan mu neemuma wo ma.

16 Wo xilie korinxi n belexe kui,
n yae tixi ne i xa banxi ra temui birin.

17 Wo xa die na gbilenfe wo xonyi.
Naxee wo tɔɔɔxi, nee na kelife wo xun ma.

18 Wo wo ya ite. Wo xa die bara e malan, e na
fefe.

N tan Alatala bara n kali n yete ra,
wo xa mixie fama ne lude wo seeti ma,
alo dugi tofanyie luma gine ma ki naxe a xa futi
xiri loxo.»

19 «Hali wo yaxuie to wo xonyi kanaxi, e wo xa
nama rayensen ye,
yakosi wo fama ne wuyade han wo gbo wo xa
boxi be.

Mixi naxee kasare tixi wo xonyi, e bara siga.

20 Wo xa di naxee barixi yi tɔɔɔ waxati,
e fama ne a falade, <Be xurun won be.
Won xa yire neene ti won luma dennaxe.>

21 Na temui wo fama ne a falade,
<Nde yi die barixi n be?

Mixi rabepinxi nan nu na n na.

Ala nu bara n nabolo, a mee n na.

Nde yi die ramoxi?

N keren peti nan nu a ra.

Yi die kelixi minden?>>

22 Won Marigi Alatala xa masenyi nan ya,
 «N nan n belexe itema ne pamanee be,
 n tonxuma masen e be,
 alako e xa fa wo xa di xemee ra e belexe,
 e xa fa wo xa di ginnee ra e tunki ma.

23 Mangee meenima ne wo xa die ma,
 mangee ginnee e ramɔ.

Na mixi xungbee e xinbi sinma ne wo bun ma,
 e wo sanyie masunbuma ne.

Na kui wo fama ne a kolonde a Alatala na n tan
 nan na.

Mixi naxee e xaxili tima n na, na kanyi mu
 yaagima.»

24 Soori xa se tongoxi noma rasuxude a yi ra?
 Senbema xa mixi suxuxi noma bade a yi ra?

25 Alatala wo yaabima yi ki ne:

«Iyo, n soori xa se tongoxi rasuxuma ne a yi ra,
 n senbema xa mixi suxuxi bama ne a yi ra.

N wo gerefae gerema ne, n wo xa die rakisi.

26 Naxee wo jaxankatama, e fama ne e yete sube
 donde,

e siisima ne e yete wuli ra.

Na kui ibunadama birin a kolonma ne,
 a n tan nan Alatala ra, wo Rakisima, wo Xun-
 sarama, Yaxuba xa Senbema.»

50

Yunubi sare

1 Alatala xa masenyi nan ya:

«N keedi mundun sebexi n xa mee wo nga ra?

N sare mundun sotoxi wo matife ra?

Wo matixi wo yete xa yunubie nan ma fe ra.

N mæxi wo nga ra a xa matandi nan ma.

² Munfe ra wo mu n yaabima?

Munfe ra wo mu tima n ya ra?

Wo a maᵛoxunxi nɛ n belexɛ mu fata wo fulunde?

Wo a maᵛoxunxi nɛ n senbe mu nɔma wo rakiside?

N ma wɔyɛn keren nɔma baa xarade.

N nɔma xure findide gbengberenyi ra, yɛxɛɛ xa faxa, e xa bɔrɔ.

³ N fata koore rafɔɔrɔde,
alɔ mixi na kaapɛ dugi ragoroxi a ma.»

⁴ N Marigi Alatala bara masenyi so n yi ra naxan nɔma mixi taganxi malide.

A n na naxunuma gɛɛsɛgɛ birin, a n tuli ibama, alako n xa n tuli mati a ra alɔ xarandi fanyi.

⁵ N Marigi Alatala bara n tuli rabi,
n tan mu tondima birade a fɔxo ra.

⁶ N nan n fari tima nɛ n yaxuie xa n bɔnbɔ.

N na n xɛrɛ fan tima nɛ e xa n dɛ xabe matala.

N mu n ya tagi nɔxun e xa konbie ma,
n mu tondi e xa e dɛ ye bɔxun n ma.

⁷ N Marigi Alatala to n mali,
n mu yaagi, n mu n gi.

N luma nɛ alɔ fanyɛ, barima n a kolon n mu luma yaagi kui.

⁸ Naxan n gbe ᵛoxɔma a na n sɛɛti ma.

Nde wama n sɔnxɔfe? Won xa wɔyɛn.

Nde wama n kalamufe? Kiiti xa sa.

⁹ N Marigi Alatala nan n malife.

Nde nɔma a ra?

E xa kalamui kanama ne alo dugi fori teese
naxan donma.

¹⁰ Nde gaaxuma Alatala ya ra wo ya ma,
a Ala xa konyi xui suxu?
Naxan birin na jerefe dimi xora naiyalanyi
xanbi,
a xa a xaxili ti Alatala xili ra, a la a ra.

¹¹ N xa a fala wo be,
wo tan naxee te radexema,
wo fa tanbe raxapenma gere xili ma,
N fama ne wo torode a xoroxe ra.

51

Isirayila fatanxi dennaxe ra

¹ «Wo wo tuli mati n na, wo tan naxee tinxinyi
nun Alatala fenfe.

Wo xa wo ya ti fanye ra Alatala wo raminixi
dennaxe.

² Wo xa wo ya ti wo baba Iburahima nun wo nga
Sara ra naxee wo barixi.

N to a xili a keren nan nu a ra,
konon to ge dubade a be,
a findi ne bonsxe wuyaxi benba ra.

³ Alatala Siyon madunduma ne,
a kinikini a xa kasare birin ma.
Alatala a xa gbengberenyi findima ne yire fanyi
ra alo Eden boxi,

a a xa boxi ratofanma ne alo a darixi a ra ki naxe.
Seewe nun jalexinyi lu naa,
suuki nun beeti ba temui birin.»

⁴ «N ma pama, wo wo tuli mati n na.
N ma si, wo xa n xui rame.

Seriye fatanxi n tan nan na,
n ma kiiti tinxinxi findima ne naiyalanyi ra sie
be.

⁵ N ma kiiti tinxinxi bara makore,
n ma kisi na fafe,
sie fama ne e xaxili tide n senbe ra.

⁶ Wo wo ya rate koore ma.
Menni loema ne alo foye tuuri raloma ki naxe.
Wo wo ya ti boxi ra.
Menni nonma ne alo dugi fori.
Mennikae faxama ne alo tugitugi.
Konon n ma kisi tan abadan nan a ra,
n ma tinxinyi mu kanama.»

⁷ «Wo xa wo tuli mati n xui ra, wo naxan kolon
tinxinyi ra.

N ma seriye sabatixi wo bonje kui.
Wo naxa gaaxu mixie xa mabere ya ra,
wo naxa wo gi e xa sonxoe ya ra.

⁸ Nimase xunxurie e donma ne alo dugi,
teese e rapon alo gese fute.
Konon n ma tinxinyi buma ne abadan,
n ma kisi luma ne bonsoe ya ma temui birin.»

⁹ Alatala, i xa keli senbe ra.

I xa keli alo singe ra.

I tan xa mu Misirakae bonbo alo wulai sube
magaaxuxi?

¹⁰ I tan xa mu baa xungbe raxori,
i fa kira iboo baa tagi i xa mixi rakisixie dangima
dennaxe?

¹¹ Alatala xa mixi xoreyaxie gbilenma ne,
e fa so Siyon kui beeti ra, seewe nan luma e be
abadan.

E bɔɛ rafanxi e ma, ɲɛlexinyi luma nɛ e
sondonyi kui.

Nimise nun yaye makuyama nɛ e ra.

¹² «N tan nan wo bɔɛ madunduma.

Nde nɔma gaaxude adamadi ya ra,
naxan faxama, naxan ɲonma alo sɛɛ?

¹³ Munfe ra wo fa nɛmuxi wo daalima Alatala
ma,

naxan koore italaxi, a bɔxi bunyi sa?

Munfe ra wo luma gaaxui kui tɛmɛi birin wo
yaxuie ya ra naxee wama wo tɔɔɔɔfe?

Wo gaaxuma e ya ra munfe ra?

¹⁴ A gbe mu luxi, wo xa geelimanie fama nɛ
xɔɔɔya sɔtɔde,

e mu faxama geeli kui,

e mu faxama kaame ra.

¹⁵ N tan nan na wo Marigi Alatala ra,
naxan baa imaxama, a mɔɔɔnyie ramini.

N xili nɛ Alatala Sɛnbema.

¹⁶ N nan n ma masenyi saxi nɛ i de i,

n na n belexe ti i xun ma,

n tan naxan koore itala, n bɔxi bunyi sa,

naxan Siyonkae xilima, «N ma ɲama.»»

¹⁷ «Darisalamukae, wo keli keren na,

wo tan naxee Alatala xa minse xɔɔɔxɔe minxi,

wo tan naxee a xa xɔne kolonxi,

a to din wo ra, a fa a lu wo xa bira alo siisilae.

¹⁸ A xa di yo mu nu na naxan a malima a xa ɲere
kui,

naxan lu a seeti ma a suxufe ra.

¹⁹ Na gbaloe xɔɔɔxɔe bara wo soto,

kasare nun sɔntɔe, kaame nun gere,

nde noma wo madundude?

²⁰ Wo xa die bara bira, e saxi kira xunyi ra,
alo xeli naxan suxuxi yeε ra.
Alatala xa xone bara din e ra,
a bara e naxankata a jaaxi ra.»

²¹ Na kui wo tan tōrōmixie, wo xa wo tuli mati
yi masenyi ra

wo tan naxee luxi alo siisilae beere xanbi.

²² Wo Marigi Alatala naxan a xa jama makan-
tama,

a xa masenyi nan ya,

«Awa, n mu xōnōxi wo ma sōnōn,

na xōne mu wo lima sōnōn.

²³ N ma xōne sigama wo yaxuie nan ma naxee
bara wo tōrō,
e fa a fala <Wo wo felen bōxi ma, muxu xa ti wo
fari.>

E bara wo tōrō na ki, e fa nεre wo fari alo bōxi.»

52

Xibaaru fanyi Darisalamu be

¹ Siyonikae, wo xa keli senbe ra,

wo xa dugi tofanyi ragoro wo ma, wo tan taa
seniyenxi.

Sunnataree nun seniyentaree mu soma wo xōnyi
sōnōn.

² Darisalamukae, wo xa keli, wo xube ba wo ma,
wo dōxō kibanyi kui.

Yōlōnxōnyi xa ba wo kōnyi ma.

³ Alatala xa masenyi nan ya,

«E wo matixi nε fufafu, wo xun mu sarama
kōbiri ra.»

⁴ Alatala Senbema xa masenyi nan ya,

«Singe n ma pama nu na Misira boxi nan ma konyiya kui.

Na dangi xanbi, Asiriyakae naxa e paxankata, e e xanin.

⁵ Yakosi na findixi munse ra n be?

E bara n ma pama xanin fufafu, e fa yo e ma e xa yaamari kui.»

Alatala xa masenyi nan ya,

«Temui birin n xili na kanafe.

⁶ Na kui n bara nate tongo a n ma pama fama ne n xili kolonde,

e fa a kolon a n tan nan yi masenyi tixi, a n tan nan na e seeti ma.»

⁷ Xera tofe fa ra geya fari, fe fanyi na a ra.

A fama ne xibaaru fanyi ra naxan bojesa fima mixi ma,

naxan findima kisi ra,

naxan a masenma Siyoni be, «Wo Marigi Ala nan mange ra!»

⁸ Wo wo tuli mati wo kantamae ra,

e bara e xui ite seewe ra.

Alatala na gbilen Siyoni, e fama ne a tode e yae ra.

⁹ Darisalamukae, wo birin xa wo xui ite seewe ra,

barima Alatala na a xa pama mayotofe,

a na Darisalamu xun sarafe.

¹⁰ Alatala na a senbe seniyenxi masenfe pamanema.

Duniya birin fama ne Alatala xa kisi tode.

¹¹ Wo siga, wo siga.

Wo naxa wo maso se seniyentare yo ra.

Wo xa mini na kui seniyenyi kui,

wo tan naxee hōrōmōlingira see xaninma Alatala
bε.

¹² Kōntōfilī naxa a niya wo xa gbata,
gaaxui naxa a niya wo xa wo gi,
barima Alatala nan tixi wo ya ra,
Isirayila Marigi Ala nan tixi wo xanbi ra.

¹³ «N ma konyi xa fe sōōneyama nε,
a xa fe te, a xun nakeli, a tide xungbe soto.

¹⁴ A xa fe magore findima tērenna nan na mixi
gbegbe bε,

a lahalε mafindi, a mu lu adama ki ma sōnōn,

¹⁵ a man mangεε dε ixarama nε marasenyenyi
ra,

a naxan fima bōnsōε gbegbe ma.

E findima nε seedee ra fe nde ma,

e mu naxan singe toxi,

e fahaamui sōtōma nε fe nde xa fe ra,

e mu naxan singe mεxi.»

53

Ala xa konyi findife serexe ra

¹ Nde laxi won ma masenyi ra?

Nde Alatala sēnbε toxi?

² A xa konyi lu nε alō sansi xuri, naxan tixi bōxi
xare ma.

A to ki mu nu rayabu, a xa tofanyi mu gbo.

³ Mixi rapaaxuxi nan nu a ra pama mu tinxi
naxan na.

Tōōrōmixi nan nu a ra, naxan darixi paxankate
ra.

Mixie mu tinxi e ya tide a bε.

E nu yo a ma, e mu tide yo fixi a ma.

4 A bara won ma tóore findi a gbe ra,
 a bara won ma kóntófilí findi a gbe ra.
 Won tan bara a maṅṅun a Ala nan a dankaxi,
 a a xa tóore fatanxi Ala nan na.

5 Kónṅ a sòxṅ nẹ won ma yunubie xa fe ra,
 a butuxun won ma jaaxupa xa fe ra.
 A jaaxankate soto nẹ alako won xa yalanyi soto,
 a xa fie findixi kisi nan na won bẹ.

6 Won birin nu lóxi nẹ aló xuruse naxee
 yensenma wula i,
 kankan naxa siga a xa kira xon ma.
 Kónṅ Alatala bara won ma yunubie kote dṅxṅ a
 xun.

7 Tóore nun fe xórxóxe to a li,
 a mu a dẹ rabi hali keren.
 A lu nẹ aló yexexé naxan xaninfe a faxade.
 A a sabari nẹ tóore kui,
 aló yexexé xabe maxaba temui.

8 A to gẹ kiiti tinxintare sṅtode, a naxa faxa.
 Nde nṅ a bade dunija mixie yi ra?
 A jaaxankataxi n ma jaama xa yunubie nan ma fe
 ra.

9 E nu wama a fure ragatafe mixi jaaxie nan ya
 ma,
 kónṅ a raṅonyi a ragata mixi bannaxie nan ya
 ma,
 barima a mu mixi tóorṅ, a mu mixi madaxu.

10 Alatala bara nate tongo a xa a jaaxankata tóore
 ra,
 kónṅ serexe na ba yunubie xa fe ra,
 a fama nẹ a bṅnsṅe tode, a bu abadan.
 Alatala waxṅnfe rakamalima a tan nan saabui ra.

11 A na gẹ a xa wali rabade,

a fama ne sɛɛwade.

«N ma konyi tinxinxi jama findima ne tinx-
intɔɛ ra,

a e xun sara e xa yunubie xa fe ra.

¹² N tide xungbe soma ne a yi ra,

a xunnakeli sare sɔto sɛnɛ ra,

a to faxa matandilae yi ra,

a nu bara a yete fi sɛɛɛɛ ra mixi gbege xa
yunubie xa fe ra.»

54

Siyoni xa xunnakeli

¹ «Dibaritare, naxee mu nɔma di baride, wo xa
sɛɛwa,

wo xa bɛɛti ba, wo tan naxee mu di sɔtoxi sinden.

Wo fama ne di wuyaxi sɔtoɔde dangife gine gbetɛ
ra.

Alatala xa masenyi nan na ki.»

² «Wo xa wo xɔnyi raxungbo,

wo xa nde sa wo xa banxie xa gboe xun,

wo xa na birin yailan a fanyi ra,

³ barima wo yiriwama ne yirefanyi nun kɔɔla ma
wo xa bɔxi kui.

Wo xa mixie jamanɛ nde mixie kerima ne,

e fa sabati e xa taɛe kui.

⁴ Hali wo mu hanɛ, wo mu yaagi yo sɔtoma.

Wo naxa gaaxu na ya ra, wo xa fe mu ragoroma
ne.

Wo fama ne nɛɛmude na yaagi xa fe ra wo naxan
sɔto wo fonike temui,

wo mu lu ra maɔɔxun na wo xa kaɔɔɛ fe ra,

⁵ barima wo Daali Mange mɛɛnima wo ma

alo xeme meenima a xa gine ma ki naxe,
 naxan xili falama wo Marigi Alatala Senbema,
 naxan findixi Isirayila xa Seniyentoe ra,
 naxan wo Rakisima,
 naxan xili Ala dunija kanyi.

⁶ Alatala fama ne wo ragbilende a ma,
 alo gine naxan nu bara rabolo, a fa lu toore kui,
 alo sungbutunyi naxan xa mori bara mee a ra.
 Alatala xa masenyi nan na ki.»

⁷ «Ala naxe, <N i rabolo ne temui dunke di,
 konon n man i masoma ne n na n ma xanunteya
 xungbe kui.

⁸ N i keru borpete xungbe nan kui temui dunke di,
 konon n man kinikinima ne i ma marafanyi kui
 abadan.»

N tan Alatala wo kantama xa masenyi nan na ki.»

⁹ «A luma ne n be alo Nuha xa temui,
 n to n kali a banbaranyi mu dunija kanama
 sonon.

N bara n kali a n mu xonoma wo ma, n mu wo
 sontoma sonon.

¹⁰ Hali geyae sa serenfe ne, tentenyie naxa gira a
 ra,

n ma xanunteya mu noma xurunde wo be,
 n mu ma borpesa saate kanama n naxan tongoxi
 won be.

Alatala xa masenyi nan na ki naxan kinikinima
 wo ma.»

¹¹ «Wo tan bonsoe naxankataxi,
 naxee bara tooro kinikinitarepa kui,
 n man wo xa taa tima ne geme fanyi fari,
 n wo raxunma diyaman na,

12 N wo xa yire itexi yailanma geme tofanyie nan na,

n wo xa naadse raxunma geme rayabuxie ra,
n wo xa tete ti geme yanbaxie ra.

13 Wo xa die birin birama ne Alatala foxo ra,
e xa fe birin sooneya.

14 N to wo gbe joxoma,
wo man fama ne tide senbe ra.
Wo yaxuie mu wo tooroma sonon,
wo mu luma gaaxui kui.

Wo mu gaaxuma fefe ya ra sonon.

15 Xa gere sa bula wo xili ma,
na mu kelixi n tan xa ma.
N xa a fala wo be, wo gerefae xa fe kanama ne.

16 N tan nan xabui daa,
naxan wure raxunuma te ra, a fa geresose yailan.
Na kui n man fa soori daa, naxan a yaxuie xa fe
kanama.

17 Kono geresose naxan birin yailanxi wo tan xili
ma,
n a niyama ne e mu wo li fefe ma.
Naxan yo wo tojenge, kiiti nan kanama na kanyi
ra.

Alatala a xa konyie gbe joxoma ne.
Alatala xa masenyi nan na ki.»

55

Ala xa kisi ibunadama be

1 «Ye xoli na wo tan naxee ma,
wo fa ye yire, wo xa fa ye min.
Hali kobiri mu na wo yi ra,
wo fa, wo xa fa donse soto, wo xa wo dege.
Wo fa, wo xa weni nun xije min hali wo mu a
sare fi.

² Munfe ra wo kobiri bama see xa fe ra naxee mu findi baloe ra?

Munfe ra wo wali rabama naxan tide mu na wo be?

Wo wo tuli mati n na,
wo xa wo balo fe fanyi ra naxan seewe fima wo ma.

³ Wo wo tuli mati n na,
wo xa fa n yire alako wo xa baloe soto.
Na kui n fama xanunteya saate xiride won tagi naxan mu kanama.

Na luma ne alo n saate naxan xiri Annabi Dawuda nun n tan tagi a seriyε ki ma,

⁴ n naxan tixi seede ra sie be,
a findi mangε xungbe ra e be.

⁵ Wo fama ne sie xilide wo mu naxee kolon,
sie fama ne wo yire naxee mu nu wo kolon,
barima wo Marigi Alatala, Isirayila xa Seniyentε fama ne binyε fide wo ma.

⁶ Wo xa gbilen Alatala ma, a to noma tode.
Wo xa a xili, a to na yire makorexi.

⁷ Mixi paaxi xa gbilen a xa kira kobi foxo ra,
yunubitε xa a xa nate lu naa.

A xa gbilen won Marigi Alatala ma,
alako a xa kinikini a ma,
a xa a xa yunubie xafari.

⁸ N ma mapoxunyie nun wo tan xa mapoxunyie,
e keren mu a ra.
N ma kirae nun wo xa kirae fan, e keren mu a ra.

Alatala xa masenyi nan na ki.»

⁹ «Kooore makuyaxi boxi ra ki naxe,
n ma kira makuyaxi wo gbee ra na ki ne.
N ma mapoxunyie makuya wo gbee ra pon.

10 Tunε na goro bɔxi ma,
a mu gbilenma fo a bɔxi bunda, a sansie rafan,
naxee adamadie birin nabaloma.

11 N ma masenyi fan na na ki ne naxan minima
n de i.

A mu gbilenma n ma fo a n sagoe rakamali,
a n waxɔnfe raba, n a xεexi naxan ma.

12 Wo minima sεewe nun bɔɔsa nan kui,
geyae yati jεlexinyi sigi sama ne wo ya ra,
daaxa sansie e belexe bɔnbɔma ne wo be.

13 Sipire wuri bulama ne tunbe sansi nu na
dennaxe,
wuri gbeteε bulama ne joooge jaaxi nu na
dennaxe.

Na birin findima tonxuma nan na Alatala xa fe
ra,
tonxuma naxan mu kanama abadan.»

56

Bɔnsɔε gbeteε kisi sɔɔfe

1 Alatala xa masenyi nan ya:

«Wo bira nɔndi nun tinxinyi fɔxɔ ra,
barima n ma kisi na fafe,
a gbe mu luxi n ma tinxinyi xa to.

2 Baraka na mixi be naxan walima na ki,
naxan na seriye suxuma a fanyi ra,
naxan a jɔxɔ sama malabu lɔxɔε xa fe xɔn ma,
a mu a mabere, a mu a belexe ti wali jaaxi ma.»

3 «Xɔɔε naxan a xaxili ti Alatala ra, na naxa a
fala,
«Alatala n bama ne a xa jama ya ma n ma xɔɔeya
xa fe ra.»

Mixi banaxi naxa a fala,

«N luxi nε Ala bε alɔ wuri xaraxi naxan tide mu gbo.»»

⁴ Alatala xa masenyi nan ya:

«Mixi banaxi naxee e ɲɔɔ sama malabui lɔɔɛ xa fe xɔn ma,

naxee n waxɔnfe rabama,

naxee n ma saate mabanbanma,

⁵ n tɔnxuma nde tima nε nee bε n ma banxi kui, naxan tide dangi di barife ra.

N e xili xungboma nε abadan,

na binyε mu bama e ma fefe ma.

⁶ Xɔɲε naxee e xaxili tima Alatala ra,

e bira a xili fɔɔ ra xanunteya kui,

e a batu,

e e ɲɔɔ sa a xa malabui lɔɔɛ xa fe xɔn ma,

e mu a mabere,

naxee n ma saate mabanbanma,

⁷ n e xaninma nε n ma geya sɛniyenxi ma,

e xa sɛɛwa n ma banxi kui mixi n maxandima dennaxε.

N e xa sɛrɛɛ gan daaxi nun e xa sɛrɛɛ gbɛtɛε suxuma nε n ma sɛrɛɛbade fari,

barima n ma banxi xili falama nε «Salide banxi si birin bε.»

⁸ Alatala xa masenyi nan ya, Ala naxan Isirayila di rayensenxie malanma,

a naxε, «N man e malanma nε n yire.»»

⁹ Wo tan sube naxee na burunyi, wo fa wo dε madon.

¹⁰ E kantamae luxi nε alɔ dɔnxuie,

e mu gɛxi fahaamui sɔtɔde.

E luxi nε alɔ bare naxee mu nɔma wonwonde,

e saxi temui birin, xi xɔli nan tun ɲɔxun e bε.

¹¹ E luxi ne alo bare naxee mu lugama e xa donse
ra.

E luxi ne alo xuruse kantee naxee mu gexi
fahaamui sotode,
kankan biraxi a yete xa kira nan foxo ra geeni xa
fe ra.

¹² E a falama e booree be,
«Wo fa, won xa beere fen, won xa sisi.
Tina fan won xa gbilen na raba ra.
Temunde tina fama ne fisade to be.»

57

Bansa kanyi

¹ Tinxintoe na saya kira xon ma,
kononoxi mixi yo mu a joxo sa na hinneteo xa fe xon
ma.

Mixie mu a kolon a Ala nan tinxintoe bama
toore kui.

² Naxan luma tinxinyi xa kira xon ma,
a malabui fanyi sotoma ne yare.

³ «Kononoxi wo tan sematoe bansonoxe,
naxee fatanxi yene nun langoona ra, wo fa be.

⁴ Wo nde mayelefe? Wo nde maberefe wo de ra?
Matandilae nan wo ra naxee fatanxi wule falee
ra.

⁵ Wo yene rabama wurie bun ma mixi kuyee
batuma dennaxe.

Wo die faxama serexe ra fole kui na kuyee be.

⁶ Na kuyee findixi wo xa alae nan na wo birama
naxee foxo ra.

Wo minse serexe bama e be, wo sansi xori fima
e ma.

A mu lanma n xa n gbe joxo na fe ma?»

7 «Wo bara sade yailan geya fari wo sερεχεε bama dennaxe.

8 Wo wo xa kuye tɔnxumae tima wo xa naade sεeti ma.

Wo bara gbilen n tan fɔxɔ ra, wo fa kuyee xili e xa sa wo fe ma sade ma.

Wo to γε saate xiride wo bore tagi, wo naxa sade fe raba.

9 Wo bara ture nun labunde xanin wo xa mange xɔn,

wo bara xεεrae xεε han aligiyama.

10 Na birin findixi taganyi nan na wo be,

kɔnɔ wo man tondixi gbilende na fɔxɔ ra.

Wo wo senbe nan tun sofe, lufe ra na kira xɔn ma.»

11 «Pe, wo kɔntɔfilixi nde xa fe ra, naxan a niyama wo xa nεemu n ma?

Wo gaaxuxi nde ya ra, naxan a niyama wo mu n ma fe mato sɔnɔn?

Munse a niyaxi wo xa n yanfa?

N to dunduxi a xɔnkuye ra, na nan a niyaxi wo mu gaaxuxi n ya ra sɔnɔn?

12 N wo makiitima ne wo xa wali ma, wo naxan xilima wali fanyi.

Na mu fanma wo be fefe ma.

13 Wo xa wo xa kuyee xili.

Won xa a mato xa e nɔma wo malide.

Foye e xaninma ne!

Kɔnɔ naxan yo na a xaxili ti n tan na,

a yi bɔxi sɔtɔma ne ke ra,

a te n ma geya seniyenxi nan fari.»

14 Alatala a falama ne,

«Wo wakili, wo xa kira yailan,

wo xa se jaaxi birin ba n ma jaama ya ra!»

¹⁵ Marigi Ala, naxan ma fe mu kanama abadan,
naxan xili seniyeŋ, a xa masenyi nan ya,
«N sabatixi koore nan na seniyeŋyi kui.
N mixi xilima ne n seeti ma naxan boŋe tooroŋi,
naxan bara a yete magoro.

N wama e ralimaniyafe,
n wama e xun nakelife.

¹⁶ N mu wama n ma xone xa bu e foxo ra,
xa na mu n na n xaxili fixi mixi naxee ma, nee
taganma ne.

¹⁷ Isirayila to mila yunubi rabafe ma,
n naxa e jaaxankata, n e rabolo,
kono e xa murute nan tun xun nu masama.

¹⁸ N bara e wali ki yati to,
kono n e dandanma ne, n e mali, n e boŋe doxo,
¹⁹ alako e man xa beeti ba n be.

N tan Alatala naxe,
«Boŋesa xa lu yire makuyekae be!
N e rayalanma ne.»

²⁰ Kono mixi jaaxie tan luma ne alo baa
moroŋyie,
naxee mu raxara, naxee noxoŋe tun natema.

²¹ N tan Alatala naxe,
«Boŋesa yo mu na mixi jaaxie tan be.»»

58

Sunyi fanyi

¹ «I xa i xui ite alo sara fe xui,
a falafe ra n ma jaama be e bara muruta,
Yaxuba bonsoŋe bara yunubi soŋo.

² Loxo yo loxo e ya rafindixi n ma.
A luxi ne alo e wama n waxoŋyi nan kolonfe,

alɔ ɲama naxan wama tinxinyi xɔn,
 naxan mu gbilenxi Ala xa yaamari fɔxɔ ra.
 E n maxandima kiiti tinxinxi safe ra,
 a luxi nɛ alɔ e na wa Ala xa makɔrɛ e ra.»

³ «Kɔnɔ e a falama, <Munfe ra muxu sunma,
 kɔnɔ i mu a suxuma?
 Munfe ra muxu muxu suyidima i bɛ, kɔnɔ i mu
 a toma?»

N xa a fala wo bɛ wo xa sunyi kui wo wo yetɛ
 waxɔnfe nan tun nabama,
 wo kote xɔrɔxɔɛ dɔxɔ wo xa walikɛɛ xun ma.

⁴ Wo sunxi tɛmui naxɛ, wo wo bore gerema,
 wo sɔnxɔɛ ratema, wo wo bore bɔnbɔ mixi
 kobɪɲa kui.

N mu na sunyi mɔɔli suxuma feo!

⁵ N wama sunyi naxan xɔn, na findima mixi xa
 suyidi nan tun na?

Mixi a tigi tife bɔxi, alɔ maale mɔxi foye naxan
 ramaxama,

na keren findima sunyi ra?

Sunnunyi dugi ragorofe mixi ma, xube tefe mixi
 xunyi ra,

na xili falama sunyi fanyi naxan nafan Alatala
 ma?»

⁶ «N wama sunyi mɔɔli naxan xɔn,
 wo xa gbilen tinxintareya fɔxɔ ra, wo xa kote
 xɔrɔxɔɛ ba mixi xun ma.

Geelimani xa xɔrɛya, kote xɔrɔxɔɛ xa ba mixi
 xun ma.

⁷ Wo xa donse fi kaamɛtɔɛ ma,
 wo xa xide fi mixi ma a mu naxan yi,
 wo xa dugi ragoro mixi ma a mu naxan yi,

wo naxa a lu wo ngaxakerenyi xa siga a βελεξε
igeli ra.

⁸ Na kui wo yanbama ne alo subaxe looloe,
wo yalanma mafuren mafuren,
wo xa tinxinyi kolonma ne wo ya ra,

Alatala xa nore wo kantama ne wo xanbi ra.

⁹ Na temui wo Alatala maxandima ne, a fa na
suxu.

Wo na a xili a xa wo mali, a wo xa xili ratinma
ne, <N na be.>>

«Xa wo mu mixi tōōroma,
xa wo mu mixi tōōregema,

¹⁰ xa wo kaametōe malima,
xa wo tōōromixi kima,

na kui wo yanbama ne dimi kui, wo fa dimi kana
alo soge yanyi tagi.

¹¹ Alatala wo rapereama ne temui birin,
a wo hayi fanma ne wo be hali temui xōōxōe
kui.

A senbe fima ne wo ma,
wo fa lu alo laakōe ye mu xōōrima naxan ma.

¹² Wo xa nama fama ne wo xa yire kanaxie tide
alo a singe.

E fama ne wo xili falade, <Taa bilitie, banxitie,
nun taa yalanmae.>>

¹³ «Xa wo malabui lōōxōe seriye rabatu,
xa wo mu wo waxōnfe raba n ma lōōxōe seniyenxi
kui,

xa wo sēewa na lōōxōe xa fe ra,
wo a binya wo xa nere ki fanyi ra, wo mu tin
wōyenyi fufafu ra,

¹⁴ na kui wo fama ne sēewade Alatala xa fe kui,

n fa wo xa fe ite wo xa boxi fanyi ma,
wo xa jɛlɛxinyi na wo benba Yaxuba ke nan na.»

Alatala xa masenyi nan na ki.

59

Tinxintareɲa raɲɔnyi

- ¹ Alatala fata wo rakiside,
a fata wo xa duba ramede,
² kɔnɔ wo xa wali jaaxi nan wo makuyaxi wo
Marigi Ala ra,
wo xa yunubie nan a yatagi nɔxunxi wo ma.
Na nan a ra, a mu wo xa maxandi suxuma.
³ Wuli na wo belexee ma, yunubi na wo ma.
Wo wule falama, fe jaaxi na wo de kui.
⁴ Mixi yo mu birama kiiti tinxinxi foxo ra,
nɔndi tide mu na wo xa kiitife kui.
Wo birama wɔyenyi fufafu nan foxo ra,
wo wulee falama naxee tɔɔre nun fe jaaxi
raminima.
⁵ Wo luxi ne alo boximase xele.
Naxan na donma, a kanyi faxama ne.
Na xale na bula, boximase nan minima.
Wo luxi ne alo sayele.
⁶ A gese mu findima dugi ra.
A naxan yailanma na mu nɔma a makotode.
Fe jaaxi na a ra, naxan mu tinxin feo.
⁷ E xulun fe jaaxi rabade,
e gbata mixi tɔɔnegede, e a faxa.
E xa maɲoxunyi kobi, e fe xun nakanama nan
tun.
⁸ E mu wama boɲesa xɔn ma,
tinxinyi yo mu na e xa kira xɔn ma.

E kira madalinxie nan yailanxi,
naxan mixi xun tima tinxintareya xɔn.

⁹ Na nan a ra, won makuyaxi tinxinyi ra,
a mu nɔma won lide.
Won naiyalanyi nan fenma,
kɔnɔ dimi nan tun sinma won ma.
Won kuye iba nan mamɛfe, kɔnɔ won luma kɔɛ
tan nan kui.

¹⁰ Won na won santide fenfe alɔ dɔnxui naxan
ɲɛrɛma a yire masuxu ma.
Won birama yanyi ra, alɔ won na ɲɛrɛfe dimi
nan kui.

Won luxi nɛ alɔ mixi faxaxi sɛnbɛmae tagi.

¹¹ Won xurundunma alɔ burun subee,
won wa xui raminima alɔ ganɛ.
Won gbe ɲɔxɔɛ nan fenfe, kɔnɔ won mu a
sɔtɔma.
Won xaxili tixi kisi nan na, kɔnɔ a makuya won
na.

¹² Muxu na na ki nɛ, barima muxu xa yunubie
wuya,
e findixi seede nan na muxu xilima.

Muxu xa yunubie toma nɛ muxu ya ma,
muxu bara e kolon, muxu bara muxu ti e ra.

¹³ Muxu bara i matandi, muxu bara i yanfa.
Muxu bara gbilen muxu Marigi Ala fɔxɔ ra.
Muxu bara fe xɔrɔxɔɛ dɔxɔ muxu ngaxakerenyie
ma,
muxu bara wule fala naxee fatanxi muxu bɔɲɛ
kui.

¹⁴ Muxu nun tinxinyi tagi ikuya.
Nɔndi mu toma won ya ma sɔnɔn. Yanfanteya
gbo.

15 Nɔndi to xɔnɔ, tinxintɔɛ nan tun tɔɔrɔma.

Alatala to a to, a tinxinyi mu na sɔnɔn, na mu rafan a ma.

16 A a toxi nɛ mixi yo mu nimisaxi,
a a dɛ rawa Alatala xɔn ma na fe ma.
Na kui a bara na kisi wali suxu a yɛtɛ ra a xa
tinxinyi xa fe ma.

17 A xa tinxinyi luxi nɛ alɔ kanke makantase,
a xa kisi lu alɔ a xunyi makantase.
Gbɛpɔxɔɛ luxi nɛ a bɛ alɔ donma a naxan
nagoroma a ma,
a xa wakili lu a bɛ alɔ xinbeli donma.

18 Ala kankan sare fima nɛ a xa wali ra,
a xɔnɔ a yaxuie ma yire makuye, a e sare fi.

19 Ibunadama gaaxuma nɛ Alatala xili ya ra,
e a xa nɔrɛ binya kelifɛ sogetede ma han soge-
gorode,
barima Alatala sɛnbɛ e lima nɛ alɔ ye naxan diki
bɔɔma a ra.

20 «Xunsarama na fafe Siyon,
Yaxuba bɔnsɔɛ bɛ naxɛɛ tuubima e xa yunubie
xa fe ra.

Alatala xa masenyi nan na ki.»

21 Alatala naxɛ, «N ma saatsɛ nan ya e bɛ:
<N Xaxili naxan goroxi i ma,
na n ma masenyi naxan saxi i dɛ i,
nee mu kelima wo xun ma,
nee mu kelima wo xa die xun ma,
nee mu kelima e fan xa die xun ma abadan.>
Alatala xa masenyi nan na ki.»

60

Darisalamu xa dariye

¹ «Wo keli, wo xa naiyalanyi bara fa,
Alatala xa nɔɔɛ bara ti wo ma.

² Dimi bara dusu bɔxi birin xun na,
kuye bara ifɔɔɔ na ɲamae ma,
kɔnɔ Alatala bara ti wo xun ma,
a xa nɔɔɛ bara lu wo ya ma.

³ Namanɛɛ fama nɛ wo xa nɔɔɛ ma,
mangɛɛ bɛndunma nɛ wo xa looloe xa yanbɛ
ma.»

⁴ «Wo wo ya rage wo rabilinyi.
E birin malanxi wo yire,
wo xa die fafe kelife yire makuye,
wo xa di ginɛ dɔxɔxi mixie tunki fari.

⁵ Wo na na to, wo sɛɛwama nɛ heri ra,
wo bɔɲɛ ɲɛlɛxin.
Bannaya naxan na baa naakiri ma a findima nɛ
wo gbe ra,
ɲamanɛɛ xa bannaya fa lu wo xɔnyi.

⁶ Nɔxɔmɛ gali wuyama nɛ wo xa bɔxi ma,
fafe ra kelife Madiyan nun Efa bɔxi ma.
Naxee fama kelife Seeba,
e fama xɛɛma nun surayi nan na,
e nu Alatala matɔxɔ.

⁷ Kedari xa xurusee malanma nɛ wo xɔnyi,
Nebayoti yɛxɛɛ kontonyie lu wo sagoe,
ndee ba sɛɛɛɛ gan daaxi ra n ma sɛɛɛɛbade
fari.

N ma hɔɔɔmɔbanxi yanbama nɛ n ma nɔɔɛ ra.»

8 «Laaba fiixee jereema koore ma alo ganbe
naxee gbilenma e xonyi.

9 Namanee xaxili tixi n na,
Tarasisi kunkuie na yare fafe ra wo xa die ra
kelife yire makuye.

E fama ne gbeti nun xeeema ra wo Marigi Alatala
binyafe ra,
Isirayila xa Seniyentoe naxan bara wo xun
nakeli.»

10 «Xonee yati fama ne wo xa tete rakelide,
jamanee mangee walima ne wo be.
Hali n to wo jaxankata n ma xone kui,
n fama ne hinnede wo ra n ma kinikini xa fe ra.

11 Hali wo mu wo xa taa naadee balan,
barima mixie fama ne naafuli ra kelife jamanee
ma,
e xa mangee tixi yare.

12 Si yo naxan tondima walide wo be, a xun
nakanama ne.»

13 «Liban xa wuri fanyie xaninma ne wo xonyi,
alako n ma horomobanxi xa rakeli,
nore xa lu n sanyi tide.

14 Wo gerefae xa die fama ne e yete magorode
wo be,
wo yaxuie e xinbi sin wo bun ma.
E fama ne wo xili falade, <Siyoni, Isirayila Marigi
Seniyenxi Alatala xa taa.»

15 «Hali n wo rabolo ne nu,
mixi yo mu lu wo xa boxi ma,
n fama ne wo findide si xungbe ra,
naxan luma xunnakeli kui abadan.

16 Namanɛɛ xa mangɛɛ xɪɛɛ fiɛma nɛ wo ma.
 Na kui wo a kolonma nɛ a n tan nan na Alatala
 ra,
 wo Rakisima, wo Xunsarama, Yaxuba Marigi
 Sɛnbɛma.

17 N xɛɛma fiɛma nɛ wo ma wure gbeeli ɲɔxɔɛ ra,
 n gbeti fi wo ma wure ɲɔxɔɛ ra,
 n wure gbeeli fi wo ma wuri ɲɔxɔɛ ra,
 n wure fi wo ma gɛmɛ ɲɔxɔɛ ra.
 Bɔɲɛsa nun tinxinyi nan findima wo xa mangɛɛ
 ra.

18 Fe kobi mu toma wo xa bɔxi ma,
 gbaloe mu wo xɔnyi lima.
 Wo xa tɛtɛ xili falama nɛ <Kisi,>
 wo xa taa naade xili fala <Matɔxɔɛ.>

19 Soge xa mu yire iyalanma wo bɛ yanyi ra
 sɔnɔn,
 kike xa mu yire iyalanma wo bɛ kɔɛ ra sɔnɔn.
 A kelima Alatala yati nan ma,
 a a xa nɔrɛ fiɛma nɛ wo ma abadan.

20 Soge nun kike mu dulama sɔnɔn,
 Alatala nan findima wo xa naiyalanyi ra tɛmui
 birin.

Wo xa sunnunyi tɛmui ɲɔnma nɛ.

21 Wo xa ɲama luma tinxinyi nan kui,
 wo xa bɔxi lu wo bɛ abadan.
 Wo luxi nɛ alɔ sansi solie n naxee sixi n bɛlɛxɛ
 ra,

alako n xa n ma nɔrɛ masen dunija bɛ.

22 Hali wo xurun, wo sɛnbɛ luma nɛ alɔ gali
 belebele.

Alatala nan n na.

N yi wali rabama nɛ mafuren mafuren.»

61

Ala xa xεera kisixi

¹ N Marigi Alatala Xaxili na n ma,
barima a bara n sugandi xibaaru fanyi kawan-
dide tɔɔɔmixie bε,
n xa e bɔɔε nimisaxi rayalan.

A bara n xεε geelimanie xɔɔeyade,
n xa mixie ramini e xa dimi kui.

² N xa mixie rakolon a Alatala xa hinne tɛmɔi
bara fa,
a e gbe ɔɔɔɔma nε.

A fama nε e madundude,

³ a xa hinne ra a naxan fima Siyonikae ma, naxee
na sunnunyi kui.

A dariye fima nε e ma e xa tɔɔɔɔ ɔɔɔɔε ra,

a e wa xui madunduma sεεwε nan na.

E xa nimise findima matɔɔɔε nan na.

E xili falama nε «Konde fanyi Alatala naxan
sixi,»

alako a xa a nɔɔɔε masen dunija ma.

⁴ E e xa taa kanaxi yailanma nε,

e e xa tεtε biraxi rakeli,

e xa yire kanaxi fori findi yire fanyi ra.

⁵ Xɔɔɔε fama nε wo xa xurusee dε madonde,

e wo xa xεε rawalima nε.

⁶ Wo tan xili falama nε «Alatala xa sεɔɔɔɔdubε,
naxee Ala xa wali rabama.»

⁷ «N ma nama xa yaagi masarama hεeri gbegebe
nan na,

e ke belebele nan sɔɔɔɔma e xa yaagi ɔɔɔɔ ra.

E yire belebele sɔɔɔɔma nε e xa bɔɔxi singe tagi,

e fa sεεwa abadan.»

⁸ «Tinxinyi nan nafan n tan Alatala ma,
kono funmaya rapaaxu n ma ki fanyi.
N mixi sare fima n xui bere nan na,
n mu n ma saate kanama abadan.

⁹ E bonsɔɛ kolonma ne sie tagi,
e bonsɔɛ luma ne bonsɔɛ gbete ya ma.

Mixi naxee e toma,
e a kolon Alatala xa nama barakaxi nan e ra.»

¹⁰ N bara seewa Alatala ra ki fanyi,
n jɛlexinxi n Marigi Ala xa fe ra,
barima a bara n nakisi,
a bara n matinxin,
alo guba ragoroma mixi ma ki naxe.
A luxi ne alo tonxuma naxan tima serexedube
xun ma,
alo konmagore naxan gbakuma kon ma.

¹¹ Alatala tinxinyi nun matɔxɔɛ raminima ne
duniya ya ma,
alo sansi xorie findima solie ra ki naxe laakɔɛ
tagi.

62

Siyoni xa futi

¹ «N mu dunduma Siyoni xa fe ra,
n mu taganma Darisalamu xa fe ra,
han e gbe joxoma temui naxe,
han e kisi soto.

² Na temui pamanee wo xa tinxinyi toma ne,
e xa mangee kaabama ne wo xa dariye ma.
Alatala xili neene fima ne wo ma.

³ Wo findima ne nama tofanyi ra Alatala belexe
kui,
wo xa mangeya yanba a yi.

4 E mu wo xili falama sɔnɔn <Bɔxi raboloxi,>
xa na mu a ra <Bɔxi kanaxi.>

E wo xili falama nɛ <N ma baate,>

e wo xa bɔxi xili fala <Gine dɔxɔɛ.>

E wo xilima na ki nɛ barima Ala wo xanuxi,

a bara wo xa bɔxi tongo a yetɛ bɛ

alo xɛmɛ gine tongoma ki naxɛ.

5 Wo fan wo xa bɔxi tongoma wo yetɛ bɛ na ki
nɛ,

Ala fan jɛlexin wo ra.

6 N kantamae tima nɛ Darisalamu tɛtɛ fari,

naxee luma Ala maxandi ra wo bɛ yanyi nun kɔɛ
ra.

Wo tan naxee Alatala xilima,

wo naxa tagan na raba ra,

7 wo naxa wo sabari

han a xa Darisalamu rasabati,

a fa findi tantui ra dunija birin ma.»

8 Alatala a kalixi nɛ a sɛnbɛ ra,

«N mu i xa donse sama i yaxuie belexɛ sɔnɔn,

e mu wo xa wɛni nɛɛnɛ minma

wo naxan nawalixi.

9 Naxee xɛ sama, nee nan a donma tantui ra
Alatala bɛ.

Naxee wɛni bogi bunduma, nee nan a minma n
ma hɔrɔmɔbanxi buntunyi ra.»

10 «Wo mini taa kui naadɛ ra,

wo sa n ma jama xa kira rafala!

Wo a yailan, wo gɛmɛ ba kirae ra!

Wo xa tɔnxuma ti sie bɛ.

11 Alatala xa masenyi nan yi ki dunija bɛ,

<Wo a fala Siyonikae bɛ,

Wo Rakisima na fafe.

A fama wo sare ra.»

¹² E xili falama ne <Nama Seniyenxi,>

Alatala naxan xun saraxi.

Wo xili falama ne <Nama fenxi,> <Nama naxan mu raboloxi.»»

63

Gbeɲoxɔɛ lɔxɔɛ

¹ Nde na fafe kelife Edon bɔxi ma,
dugi gbeeli ragoroxi naxan ma,
dugi naxan yailanxi Bosara taa kui?

A senbe gbo, a tofan.

A fa a fala, «N xa a fala wo be nɔndi ki ma,
n faxi wo rakiside ne!»

² «Munfe ra i xa dugi gbeelixa alɔ mixi naxan
weni bogi bunduma?»

³ «N tan keren bara wali alɔ mixi naxan weni
bunduma.

Si yo mu n malixa na wali kui.

N bara e boron n ma xɔne kui,

e wuli fa kasan n ma dugi ma han a gbeeli soe.

⁴ N bɔɲe nu wama gbe ɲoxɔɛ nan xɔn.

Xunsare temui bara a li.

⁵ N mu mixi to naxan n malima,

na kui n bara kisi wali suxu n yete ra,

n ma xɔne fa n tutun yare.

⁶ N bara sie boron n ma xɔne kui,

e fa lu alɔ siisilae, e wuli lu bɔxi ma.»

⁷ N Alatala xa hinne fe falama ne wo be.

Won xa a tantu a xa fe rabaxie xa fe ra,

a naxan nabaxi won be.

A bara fe fanyɪ wuyaxi raba Isirayila bɔnsɔɛ be,

a xa hinne nun kinikini saabui ra.

⁸ A a fala ne, «N laxi a ra n ma jama nan yi ki, maifuya mu na naxee ya ma!»

Na kui a naxa findi e rakisima ra.

⁹ E xa toore xa fe nu a tooroma, kono a fafe bara findi e xunsare ra.

A bara e tongo,

a e xanin a xa xanunteya nun kinikini kui kabi temui xon kuye.

¹⁰ Kono e naxa muruta a ma,

e fa a Xaxili Seniyenxi tooro.

Na kui a naxa e bejin,

a findi e yaxui ra e gerefa.

¹¹ Nama bara a mapoxun fe singee ma,

naxan nabaxi Annabi Munsa xa waxati.

E bara e yete maxarin,

«Ala naxan Isirayilakae ragiri Xulunyumi baa ma,

na na minden?

Ala naxan a xa jama tongo alo xuruse demadonyi,

na na minden?

Ala naxan a Xaxili Seniyenxi ragoro a xa jama ma,

na na minden?

¹² Ala naxan Munsa mali a senbe karalanke ra,

naxan baa iboo e ya ra e ragirife ra,

alako a xili xa binya abadan,

¹³ na na minden?»

Na kui e mu bira.

E senbe nu gbo alo soe naxan a gima.

¹⁴ Alatala Xaxili nu malabui fima e ma,

e fa lu alo ninge naxan jooge donma fili ma.

I bara i xa jama rapere na ki.

I bara xili fanyi soto na ma.

¹⁵ I xa i ya ragoro keli koore ma,
kelife i xa kibanyi seniyenxi kui,
naxan itexi, naxan luma nore kui,
i fa a mato i xa xanunteya nun senbe na e yete
masenfe di?

I xa hinne nun kinikini makuya muxu ra.

¹⁶ Kono hali Iburahima nun Isirayila neme
muxu ma,
i tan nan na muxu Baba ra.
Alatala nan muxu Baba ra,
muxu Xunsarama kabi temui xonkuye.

¹⁷ Munfe ra i a niyama, muxu xa i xa kira
rabepin?

Munfe ra i muxu boje xoxoma han muxu xa
susa i ra?

Muxu Marigi, i xa muxu ragbilen i xa yaragaaxui
kui.

¹⁸ I xa horomobanxi nu na muxu belexe,
kono yakosi muxu yaxuie bara menni boron.

¹⁹ I gbe nan muxu ra kabi temui xonkuye,
kono e tan mu tinxi i xa yaamari ra,
e mu i xili falama.

Xa i sa koore rabi ne nu gorofe ra duniya,
geyae serenma ne i ya ra nu.

64

Isirayila xa maxrinyi

¹ Dunija rakolon i xili senbema ra,
alako sie xa seren gaaxui kui i ya ra.
A xa lu alo yege naxan dexema,
a fa ye satun a xoxoxe ra.

² I bara kaabanakoe raba naxee bara muxu
 terenna,
 i bara goro, geyae fa seren i ya ra.
³ Yi fe mooli mu kolonxi sinden.
 I keren nan bara na fe mooli kolon,
 i tan naxan mixi malima naxee laxi i ra.
⁴ I fa ne mixi malide naxee tinma tinxinyi ra,
 naxee wama birafe i xa kira foxo ra.

Kono muxu tan bara yunubi raba,
 i fa xono muxu ma.
 Muxu noma kiside sonon?
⁵ Muxu birin bara findi mixi seniyyentare ra.
 Muxu naxan nabama i be a noxoxi alo dunkobi.
 Muxu xa fe luxi ne alo burexe lisixi.
 Muxu xa yunubie na muxu xaninfe alo foye
 burexe xaninma ki naxe.
⁶ Kono mixi yo mu na muxu ya ma naxan i
 xilima,
 e mu i xa fe suxuma,
 barima i bara i yete makuya muxu ra,
 i bara muxu tooro muxu xa yunubi xa fe ra.

⁷ Kono yakosi, Muxu Marigi, Muxu Baba,
 muxu bara lu alo bende doloxi i yi ra,
 i naxan nawalima a xa findi feje tofanyi ra.
 Muxu tan nan i belexe wali foxi masenma.
⁸ I naxa xono muxu ma Marigi.
 I naxa ratu muxu xa yunubie ma.
 I ya ti muxu ra, i xa nama.
⁹ I xa taa seniyyenxie bara findi gbengberen yire
 ra,
 Siyoni bara findi yire maxaraxi ra,
 Darisalamu bara kana,
¹⁰ i xa horo mabanxi muxu nu seewaxi naxan na,

na bara gan.

Muxu harige fanyi birin bara kana.

¹¹ Na birin kui, i tondixi muxu malide?

I i sabarima han mun temui?

I muxu naxankatama nan tui?

65

Kiiti nun kisi

¹ «N bara n yete masen mixie be naxee mu nu n xilixi,

mixie bara n to naxee mu nu n fenma.

N bara a fala, <N tan nan ya,>

si nde be naxan mu nu xilima.

² N na n belexe ti ne loxe birin jama tuli xoroxxi be,

naxan jereama kira jaaxi xon e yete waxonyi fenfe ra.

³ Na jama katama temui birin n naxonofe ra.

E serexee bama sansi yire,

e surayi fan gan serexe ra e xa alae be.

⁴ E doxxoma gaburi sseti ma koe ra,

e xose sube don, a nun se seniyentare gbete.

⁵ E a falama mixie be, <Wo naxa wo maso n na de,

barima n seniyenxi dangife wo ra.>

Na mixi mooli xa fe xoroxxo

alo tuuri naxan tema te yire, a siga mixi ma.»

⁶ «Yi nan sebexi n ya i,

N mu dunduma na ma feo.

N na sare birin fima ne e ma.

⁷ N tan wo Marigi naxe,

<N wo xa yunubi sare fima ne,

wo tan nun wo benbae ma,

barima wo nu serexee bama geyae nan fari,
 wo nu fe jaaxi raba n na menni.
 Na kui n wo xa yunubi sare fima ne wo ma,
 wo xa fe jaaxie xa fe ra.»

⁸ Alatala xa masenyi nan ya,
 «Mixi na bogi nde bundufe temui naxe,
 e fa wa na bogi wolefe,
 mixi gbete a falama ne e be,
 <I naxa na wole. Ye nde man luxi a kui.>
 N fan na mooli rabama ne n foxirabiree ra.
 N mu e birin jaxankatama.

⁹ N Yaxuba xa di ndee rakelima ne,
 n Yuda xa di ndee ki n ma geyae ra.
 N na n ma geyae fima ne n ma jama sugandixi
 ma,
 e xa sabati naa, a fa findi e ke ra.

¹⁰ Saron fili fima ne e ma e xurusee madonna
 dennaxe,
 Akori gulunba findima malabude nan na e xa
 goore be.
 N na birin nabama ne n ma jama be naxan n
 fenma.»

¹¹ «Kono wo tan naxee wo kobe soxi n tan Alatala
 ra,
 wo fa neemu n ma geya seniyenxi ma,
 wo fa serexe ba wo xa alae be,
 naxan xilima Gadi <Xunnafanyi kanyi>
 xa na mu a ra, naxan xilima Meni <Maragiri
 kanyi,>

¹² n bara nate tongo wo tan jaxankatama san-
 tidagama nan na,
 wo birin fa faxa.

N bara wo xili, kɔnɔ wo mu fa.
 N bara wɔyɛn, kɔnɔ wo mu wo tuli mati.
 Wo bara fe naaxi raba naxan mu rafan n ma feo.»

13 Na kui wo Marigi Ala yi nan fala,
 «N ma konyie e dɛgema nɛ,
 kɔnɔ n wo tan luma kaame nan kui.
 N ma konyie e minma,
 kɔnɔ ye xɔli luma nɛ wo tan ma.
 N ma konyie sɛɛwama nɛ,
 kɔnɔ yaagi dusuma nɛ wo tan xun na.

14 N ma konyie bɛɛti bama sɛɛwɛ nan kui,
 kɔnɔ wo tan wama nɛ tɔɔrɛ kui, wo bɔrɛ fa
 ranaaxu wo ma.

15 Wo xili findima nɛ danke ra n ma pama tagi.
 Alatala Sɛnbɛma wo faxama nɛ,
 kɔnɔ a xili nɛɛnɛ fima nɛ a xa konyie ma.

16 Mixi naxan dubɛ rabama yi bɔxi ma,
 a na rabama Nɔndi nan kui Ala xili ra.
 Mixi naxan kali tima yi bɔxi ma,
 a na rabama Nɔndi nan kui Ala xili ra.
 Tɔɔrɛ dangixi nɛɛmuma nɛ n na, a ba n ya i.»

17 «Wo xa a kolon n fama nɛ koore nun bɔxi
 nɛɛnɛ daade.

Mixi mu ratuma fe forie ma sɔnɔn.

18 Kɔnɔ n ma daali, wo xa sɛɛwa abadan,
 barima n Darisalamu daama nɛ a xa wo rasɛɛwa
 han.

19 N sɛɛwama nɛ Darisalamu tagi,
 n fe fanyi raba n ma mixie bɛ,
 wa xui mu mɛma sɔnɔn.

20 Di yo mu faxama a yɔrɛ ra sɔnɔn,
 mixi mɔxi yo fan mu faxama fo a xa simaya
 kamali.

Mixi naxan je keme simaya sotoma, a fa faxa,
a luma ne alo a na faxa a dimedi temui,
a findi mixi dankaxi ra.

²¹ E banxie tima ne, e sabati e kui.

E wuri bilie sima ne, e e bogi don.

²² E mu banxie tima sonon, mixi gbete fa sabati
nee kui.

E mu sansi sima sonon, mixi gbete fa na bogi
don.

N ma nama buma ne, alo wuri xungbee.

N ma mixi sugandixie seewama ne e xa wali ra.

²³ E mu walima fu ra,
e xa die mu gbaloe sotoma.

E findima Ala bonswe barakaxi nan na,
e tan nun e xa die luma na ki ne abadan.

²⁴ Beenu e xa n maxandi, a lima ne n jan bara e
xui suxu.

Beenu e xa ge fe nde falade, n jan bara na me.

²⁵ Xulumase nun si luma ne kule keren.

Yete nun ninge nooge donma ne yire keren.

Kono boximase luma a balo ra xubutanyi nan na.

E mu fe yo kanama n ma geya seniye nxi fari.»

Alatala xa masenyi nan na ki.

66

Kiiti nun kisi

¹ Marigi xa masenyi nan ya,

«Kooore nan na n ma kibanyi ra,

dunija nan na n san tide ra.

Banxi mooli mundun noma tide n tan be?

Yire mundun noma findide n malabude ra?

² N belexe nan see birin nafalaxi naxee na
dunija.»

Alatala xa masenyi nan na ki.

«Mixi naxan nafan n ma,
a findixi yete magore nan na,
a gaaxu n ya ra, a n xui suxu.

³ Kɔnɔ mixi naxan ninge bama sereɛe ra
gbansan,
na tan luma ne alo faxeti.
Mixi naxan yexee bama sereɛe ra gbansan,
na tan luma ne alo mixi naxan bare konyi
girama.

Mixi naxan sansi xori bama sereɛe ra gbansan,
na tan luma ne alo mixi naxan xose wuli bama
sereɛe ra.

Mixi naxan surayi ganma sereɛe ra gbansan,
na tan luma ne alo kuye batui.
E bara e xa kira sugandi,
kira naxan findixi seniyantarepa xonxi ra.

⁴ Na kui n fan e naxankatama ne,
n fe magaaxuxi ragoroma ne e ma,
barima n to e xili, e mu n ma xili ratinxi,
n to woyen, e mu e tuli mati n na.
E bara fe naaxi raba n ya xori,
e bara kira sugandi, naxan mu rafan n ma.»

⁵ Wo xa wo tuli mati Alatala xui ra,
wo tan naxee gaaxuxi a ya ra,
«Wo ngaxakerenyi naxee wo xonma,
e wo keri n xili xa fe ra, e naxe,
<Wo xa Alatala tantu alako muxu xa wo xa seewe
to.>

Kɔnɔ e fama ne yaagide.

⁶ Wo bara na sonxoe me kelife taa kui,
kelife Ala xa horomobanxi kui?
Alatala na a yaxuie sare fife.

Na findixi na xui nan na wo naxan mema.»

7 Beenu di bari xone xa a li,
a jan ge di baride.

Beenu toore xa fa,
a jan bara di xeme soto.

8 Nde singe bara yi fe mooli me?

Nde singe bara yi fe mooli to?

Namanε noma findide a ra loxe keren kui?

Bonsae noma senbe soto de temui keren kui?

Kono Siyoni bara foye to keren na.

9 Wo Marigi Alatala naxe,

«N mixi malima han e di bari temui, n fa e rabolo
na kui?

Gine furi na mo, n mu fama na di bari sooneyade
xe?»

10 Wo tan Darisalamu rafan naxee ma,

wo xa seewa a xa fe ra.

Wo tan naxee wama a be,

wo xa jlexin a xa fe ra.

11 Wo fama ne a xipe minde han wo luga,

wo bojesa soto a saabui ra,

a wo hayi birin fan.

12 Alatala xa masenyi nan ya,

«N bojesa fima ne a ma alo xure xungbe,

n jamanε naafuli xaninma ne a xon ma alo
banbaranyi.

A fama ne meenide wo ma alo dinge meenima a
xa di ma ki naxe.

13 N wo xa toore bama ne wo ma alo dinge a xa
di xa toore bama ki naxe.

Na birin toma ne Darisalamu.»

14 Wo na na to, wo boje seewama ne,

wo xa fe sooneya alo jooge naxan toma fili ma.

Alatala a senbe masenma ne a xa konyie be,

a yaxui fama ne a xa xone kolonde.

¹⁵ Alatala nan na ki, a na fafe te xora,
a jere ma foye xungbe fari.

A a xa xone ragoroma ne senbe ra,
a jaxankate ti te ra.

¹⁶ Alatala a xa kiiti sama ne te nun santidegema
ra,
a fa mixi gbegbe sontode.

¹⁷ Alatala naxe, «Mixi naxee serexe bama
wondi kui, e fa xose nun bale sube don, a nun
donse seniyentare gbete Alatala naxee xonxi, e
xa fe fama ne raponde kerenyi ra.»

¹⁸ «N fama ne si birin malande, si naxee xui
wuyaxi falama, n fa n ma nore masen e be e xa
fe rabaxie nun e xa maroxunye xa fe ra.

¹⁹ N tonxuma nde luma ne e tagi, n fa e xa mixi
kisixie xee bonsoe tagi, alo Tarasisi, Pulu, Ludu
xali wolie, Tubali, Yawani, nun si gbete naxee na
yire makuyee, naxee mu n xili kolon, naxee mu
n ma nore toxi sinden. N ma xerae fama ne n
ma nore masende e be.

²⁰ E man fama ne wo ngaxakerenyie ra naxee
toma na jamanee tagi. E fama ne e ra n ma geya
seniyenxi fari alo serexe fama ki naxe. E fama ne
e ra soee nun joxomee fari, e tixi saretie kui. E
fama ne na birin na alo Isirayilakae fama e xa
hadiyae ra sesase seniyenxie kui ki naxe Alatala
xa horomobanxi kui.

²¹ N serexedube ndee sugandima ne e fan ya
ma, e xa lu Lewi bonsoe seeti ma.»

²² «N tan Alatala, n xa a fala wo be, a n fama
ne koore neene nun boxi neene yailande wo be.
Na buma ki naxe, wo xili nun wo bonsoe buma
na ki ne abadan.

²³ Keli kike nɛɛnɛ sɛrɛxɛ ma han kike nɛɛnɛ sɛrɛxɛ gbɛtɛ, keli malabu lɔxɔɛ ma han malabu lɔxɔɛ gbɛtɛ, ibunadama birin fama nɛ suyidide n ya i.

²⁴ E mixi faxaxie toma nɛ naxee murutaxi n ma. Nimasee e furee donma nɛ, tɛ fan e sube gan, e fa findi fe magaaxuxi ra adamadie bɛ.»

Soso Kitaabuie: Tawureta, Yabura, Inyila
The Holy Bible in the Susu language of Guinea (Soso
Kitaabuie: Tawureta, Yabura, Inyila Bible)

copyright © 2015 Mission Évangélique Réformée Néerlandaise et les
Traducteurs Pionniers de la Bible

Language: Susu

Contributor: Mission Évangélique Réformée Néerlandaise

This translation is made available to you under the terms of the Creative
Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it
in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.
Pictures included with Scriptures and other documents on this site are
licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses,
please contact the respective copyright owners.

2020-11-11

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source
files dated 29 Jan 2022

f1d08866-ea3e-5b9b-b506-e7690c5c61d2